Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka
14 44

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 15 (1366) 1976 BALANDŽIO - APRIL 8 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. 275-4672

Savieji kirviai

Lietuviškoje mūsų veikloje šalia visuomeninio pasyvumo yra ir nemažai aktyvumo. Jei mažesnėse kolonijose jo yra mažiau, tai didesnėse kartais net perdaug — tą patį savaitgalį vyksta net po du ar daugiau parengimų, neskaitant privačių pobūvių, kurių būna po keletą. Netrūksta ir susirinkimų. Kiekviena organizacija rengia sueigas, suvažiavimus, paskaitas, minėjimus, metinius susirinkimus. Kadangi vasaros metu visuomeninė veikla sustoja, visi renginiai sutelkiami į vėlyvą rudenį, žiemą ir ankstyvą pavasarį. Tai veiklos sezonas, kuriame pasireiškia veikėjai. Jų dėka tik ir rieda visuomeninis vežimas. Jeigu jis priklausytų nuo plačiosios masės, ramiai sau stovėtų ir galbūt niekad nepajudėtų, nes tos masės mėgsta pasižiūrėti, pakritikuoti, bet nesiryžta jo pastūmėti. Visuomeninį vežimą stumia keli pasiryžėliai, nepaisydami asmeninių nuostolių, aukodami savo laiką, atsisakydami daugelio poilsio valandų. Tuo metu, kai dauguma tautiečių ilsisi žiūrėdami televizijos programų, visuomenės veikėjai pluša lietuviškoje dirvoje, ruošdami Vasario 16 šventes, tautybių savaites, parodas, suvažiavimus, dalyvaudami įvairiuose sambūriuose, nes jaučia, kad tuo būdu išlaikoma lietuviškoji gyvybė. Tai tartum širdies plakimas. Kol tvinksi pulsas, organizmas reiškiasi savo gyvybe. Kai sustoja pulsas, sustingsta organizmas ir ateina mirtis.

* * *

Jei lietuviškoji visuomeninė gyvybė išsilaiko veiklių pasiryžėlių dėka, tai ji yra kliudoma taip pat veiklių stabdytojų. O jų atsiranda visur — ir mažose, ir didelėse kolonijose. Ir tai ne iš pasyviųjų gretų, o iš tų pačių veikliųjų pasiryžėlių. Būna atvejų, kai veikliųjų eilėse suliepsnoja kieno nors padilginta ambicija. Tada pastaroji ima keisti bėgius ir veikti atbula linkme. Pozityvioje veikloje atsiranda negatyvioji, kuriai atstovauja irgi aktyvūs žmonės, bet jau kaip savieji kirviai. Jie kapoja tuos žmones, kurie nuoširdžiai dirba, bet kaikuriais mostais nepatinka vienam ar kitam asmeniui, tai ar kitai grupei. Atsiranda "kritika", kuri ir iš mažo trupinėlio padaro centnerius. Tai ypač matyti susirinkimuose, kuriuose dalyvauja įvairių nusiteikimų žmonės. Juose pradedami pulti asmenys visai be pagrindo, norint "sudirbti", "pamokyti", sukeliami ginčai, užnuodijama atmosfera, kurios nuotaikos persimeta į šeimas ir dar ilgai veikia tarpusavio santykius. Tai ir yra tų nelemtų kirvių pasekmės, deja, labai apgailėtinos. Tai, žinoma, nereiškia, kad mūsų susirinkimuose reikėtų vengti diskusijų. Anaiptol! Kur susirenka veiklūs žmonės, atsiranda ir diskusijos, ir kritika, ir nuomonių skirtumai, bet jie spręsti bei lyginti reikia galvų, o ne kirvių. Pastarieji yra geri dalykai, naudingi įrankiai, bet savo vietoje. Susirinkimuose reikia loginės išminties, takto ir respekto kitaip galvojančiam.

* * *

Su kirviais visuomeninėje veikloje toli nenueisim. Tuo keliu eidami neteksime ir tų veikėjų, kuriuos dar turime. Juk tai sritis, kurion mažai kas besiveržia. Jau yra visa eilė organizacijų, kurios vos vos begali sudaryti valdybas. Retas veikėjas, pajutęs kirvių smūgį, ryžtasi tolimesnei veiklai. Esame turėję jau nevieną atvejį, kur geriausi veikėjai pasitraukė iš lietuviškojo gyvenimo aktyvo vien dėlto, kad buvo kirvių užpulti, suniekinti, karčiai pakritikuoti. Jų vieton kirviai neatėjo — reikėjo ieškoti asmenų su storesne oda. Gerai, kad jų atsirado. Yra betgi pavojus, kad ypač mažesnėse kolonijose visa veikla gali sužlugti dėl vieno kito kirvio. Tokiais atvejais ypatingai yra jautrūs jaunieji veikėjai. Visi norime, kad jie įsijungtų į visuomeninę veiklą. Daug kur jaunieji sudarė net bendruomenių valdybas. Tai labai geras ženklas, bet reikalaujantis specialaus vyresniųjų dėmesio. Jei iš jų pusės jaunieji mato respektą, pasitenkinimą, supratimą, pagalbą, — išsiskleidžia jauna energija ir daug nuveikia visuomeninėje srityje. Bet jeigu jie pajunta kirvių smūgius, t.y. užgaulią kritiką, supratimo stoką, — pasitraukia su kartėliu ne tik iš visuomeninės, bet ir aplamai lietuviškos veiklos. Taigi, visus veikėjus turėtume respektuoti, jų pastangas įvertinti, o jaunuosius skatinti, sudaryti sąlygas išaugti į brandžius veiklos žmones, pajėgiančius tvirtai reikštis lietuviškajame gyvenime.

KANADOS ĮVYKIAI

"Kiaulės" gripas

Susirūpinimą Kanadoj ir JAV sukėlė amerikiečių gydytojų Fort Dix, N.J., naujokų eilėse užtiktas "kiaulės" gripas. Juo buvo susirgę keli kariai, ir vienas jų mirė. Šio gripo epidemija 1918-19 m. visame pasaulyje palietė apie 500 milijonų žmonių, pareikalaudama maždaug 20 milijonų gyvybių. JAV tada mirė apie 500.000, Kanadoje — 45.000. Prez. G. Fordas pažadėjo parūpinti pakankamai skiepų nuo "kiaulės" gripo 220 milijonų gyventojų. Jie visi bus įskiepyti. Kanados sveikatos ministeris M. Lalonde atsisakė visų gyventojų skiepijimo, pasirinkdamas tik kaikurias jų grupes, kurioms gresia didžiausias pavojus. Pirmiausia bus įskiepyti tie kanadiečiai, kurie serga širdies ir plaučių sutrikimais, po jų — visi, sulaukusieji 65 metų amžiaus. Sekančią skiepijamųjų grupę sudarys 20-50 metų amžiaus Kanados gyventojai. Šioje grupėje pirmenybė bus teikiama viešosios tarnybos žmonėms — policininkams, gaisrininkams, medicinos personalui. Iš viso numatoma įskiepyti 11,6 milijono kanadiečių. Vaikai ir jaunuoliai greičiausiai liks be skiepų, nes jiems ta gripo epidemija sudaro mažiausią pavojų. Be to, vaikams skiepai gali sukelti šalutinių komplikacijų. Kadangi Kanados laboratorijos per tokį trumpą laiką negali pagaminti tiek skiepų, jų tikimasi gauti iš JAV laboratorijų. Ontario sveikatos ministerė B. Stephenson nori įskiepyti ne 4,5 milijono, bet visus 8 milijonus šios provincijos gyventojų, jeigu bus gautas pakankamas skiepų kiekis. Šiuo metu vieninteliai šio pavojingo gripo pėdsakai Š. Amerikoje tėra rasti amerikiečių Fort Dix bazėje. Ar gripas plėsis ir taps epidemija, parodys ateitis.

Ontario provincijos policija pradėjo tirti šios provincijos gyventojų iš Italijos parsivežtas sąskaitas OHIP sveikatos draudai. Tų 127 sąskaitų padengimas pareikalautų $150.000. Provincinė OHIP drauda jau sumokėjo $100.000, bet jos pareigūnams krito į akis faktas, kad visos šios sąskaitos yra iš dviejų Kalabrijos vietovių, o dažniausias susirgimas — apsinuodijimas maistu. Tyrimui vadovaujantis seržantas R. Roberts atsisakė pateikti spaudai minėtų vietovių pavadinimus bei gydytojų pavardes, kol visas šis reikalas nebus patikrintas pačioje Italijoje. Kyla rimtas įtarimas, kad kaikurie italų kilmės ontariečiai, viešėdami savo tėviškėse, buvo įsivėlę į suokalbį su gydytojais. Už fiktyvius ligos pažymėjimus jie gaudavo OHIP draudos išmokas ir turbūt jomis dalindavosi su gydytojais, tuo būdu padengdami savo atostogų išlaidas. Provincinė OHIP drauda Ontario gyventojams galioja ir užsienyje, bet už gydytojų ar ligoninių paslaugas atsiskaitoma pagal OHIP nustatytą tarifą. Jį prašokančią sumą turi sumokėti pats pacientas.

Ontario provincija draudos neturintiems automobilių savi-

(Nukelta į 6 psl.)

Toronto "Gintaro" ansamblio mergaičių oktetas. Iš kairės: Viktutė Vingelytė, Liuda Rusinaitė, Anita Klibingaitytė, Lilija Zenkevičiūtė, Silvija Zenkevičiūtė, Aušra Vaitkutė, Žibutė Šilininkaitė, Liucija Barkauskaitė. Oktetui vadovauja Giedrė ir Romas Paulioniai

Nuotr. Omero Burzdžiaus

Viena Ivano diena televizijoje

Nobelio laureato pokalbis su prancūzų spaudos atstovais

Š.m. kovo 9 d. Paryžiuje prancūzų televizija parodė Casper Wrede paruoštą filmą pagal A. Solženicino knygą "Viena Ivano Denisovičiaus diena". Ta proga šios knygos autorius atsakė į daugelį spaudos atstovų klausimų. Tas pokalbis buvo paskelbtas dienraščiuose "Le Monde" 1976. III. 11, "France - Soir" 1976. III. 12 ir kt.

Visų pirma autorius pareiškė teigiamai vertinąs minėtą filmą, nors vakariečių vaizduotė nepajėgianti pagauti detalių. Į klausimą, kodėl N. Chruščiovas leido tą knygą spausdinti, autorius atsakė:

— Chruščiovas kovojo su kiniečiais. Jis norėjo pasinaudoti mano knyga, bet jos nesuprato. Joje tematė kančios liudijimą ir darbo šlovinimą, darbo, kuris iš tikrųjų kaliniams padėjo išlaikyti dvasinę pusiausvyrą. Jis nepastebėjo, kad tiesos lašas gali būti sprogdinantis. Jis nepramatė pasekmių, nes partijos vadai nesupranta meno reikšmės.

Kai kitas paklausė, kodėl Kremlius jį ištrėmė, A. Solženicinas paaiškino:

— Jis manė, kad manimi Vakaruose niekas nesidomės.

Apie Kubos diktatorių Fidel Castro jis pareiškė:

— Atsimenu jį, dabartinį agresijos herojų Angoloje. Netrukus jis mums parodys kitų dalykų Afrikoje ir P. Amerikoje. Jis lankėsi 1971 m. Čilėje. Ten jis buvo labai iškilmingai priimtas ir kalbėjo ne kaip svečias, bet kaip šeimininkas. Jis pareiškė: "Socializmas negali būti įvestas taikiu būdu; visuomet reikia ginklų jam įgyvendinti." Jam nepavyko tai padaryti Čilėje, dabar jis tai demonstruoja Angoloje.

A. Solženicinas kritiškai atsiliepė apie vakariečių apatiją, kuri pastarųjų dvejų metų laikotarpyje padidėjusi. Aplamai, Vakarų silpnėjimas prasidėjęs prieš tris šimtmečius, kai prabangos dvasia užgožė dvasinį pradą. Tokioje perspektyvoje nėra vietos ir atolydžiui (détente). Esą net pats atolydžio iniciatorius amerikietis atsisakė to pavadinimo. Vakariečiams atolydis reiškiąs malonius dalykus, o Sov. Sąjungoje nėra nė vienos atolydžio dienos. Šaltasis karas dabar ten vadinamas ideologinėmis varžybomis. "Savo nuolaidomis jūs stiprinate Sov. Sąjungą. Jums nepavyko netgi paveikti sovietinę valdžią, kad leistų Sacharovui išvykti bei atsiimti Nobelio premiją."

Vienas spaudos korespondentų reiškė abejonę: esą Sov. Sąjunga yra labai pažengusi technikos srityje; kaip galima tai suderinti su Gulago salynu? A. Solženicinas atsakė:

— Tie du dalykai yra visai skirtingų plotmių. Gulagas yra priešybė etikai, o ne pramonei. Sov. Sąjungai reikia prekybinių ryšių su Vakarais, kad galėtų pasinaudoti jų technika. Aš manau, kad mes priversime sovietinį režimą nusileisti. Deja, tai neįvyko Vakarų dėka...

Į priekaištą, kad A. Solženicinas prisideda prie bendro antikomunistinio koncerto, jis atkirto:

— Kaip galima kalbėti apie "koncertą", kai vyksta drama? Mes neturime ribotis vien politika, kuri yra vargana. Dabarties krizė yra daug gilesnė — ji yra dvasinė... Sakydamas Vakarams — būkite tvirti, kalbu ne kaip politikas. Jie turi būti tvirti dvasine prasme.

"France - Soir" dienraštis paskelbė A. Solženicino atsakymus į kitokio pobūdžio klausimus. Vienas jų buvo šis: ar vakariečių komunistų atsijimas nuo sovietinių yra nuoširdus, ar tiktai taktinis?

— Galima kalbėti komunistų žargonu ir laikytis jų ribose. Galima aiškinti dalykus, kaip iš tikrųjų yra, iš esmės. Aš esu pasiruošęs gvildenti šį klausimą abiem požiūriais. Jei laikomasi žargono ribose, reikia pasakyti, kad komunistų partijos atsisakymas proletariato diktatūros yra marksizmo išdavimas. Tačiau jis nereiškia atsiskyrimo nuo Kremliaus vadų, nes praktiniame gyvenime jokios proletariato diktatūros nebuvo. Minėtasis atsijimas tėra taktinio pobūdžio. Kitaip Prancūzijos komunistų partija nebūtų galėjusi pasiųsti savo delegacijos Maskvon, kur dalyvavo Gulago budeliai.

Jei kiltų ginkluotas konfliktas tarp komunistinio bloko valstybių, kaip elgtųsi Prancūzijos komunistai: ar jie rinktųsi Prancūziją, ar komunizmą? Jei pasirinktų komunizmą, nekovotų su sovietine kariuomene. Jei pasirinktų Prancūziją, turėtų jau dabar pareikšti, kad sovietinės agresijos atveju jie kovos gindami Prancūziją iki paskutinio kraujo lašo.

Domėjosi spaudos atstovai ir A. Soiženicino gausiomis lėšomis už savo veikalus. Rašytojas aiškino:

— Senasis salynas dirba naujajam. Honoraras, kurį gaunu iš viso pasaulio, eina į fondą pagelbėti persekiojamiems ir jų šeimoms Sov. Sąjungoje. Pagalba teikiama ne tik suimtiems, bet ir persekiojamiems, kurie netenka darbo. Tai socialinės pagalbos fondas, žinoma, nieko bendro neturįs su vyriausybe. Visdėlto ši organizacija, legaliai egzistuojanti, yra oficialių įstaigų šiek tiek toleruojama.

Sov. Sąjungoje yra visuomenės srovė, kuri neužmiršta kenčiančių. Jiems ir skiriame tas lėšas. Praėjusių vienerių metų laikotarpyje pagelbėjom 700 šeimų. Pvz. mes padedame apmokėti suimtojo žmonai kelionę iki konc. stovyklos, kur laikomas jos vyras, siunčiame siuntinius ir lėšas tiems, kurie yra visiškai apleisti, kaip pvz. kaliniai, kurie baigia 25-rių metų bausmę. Tai veikla, kurios pasaulis nežnio.

Po šio pokalbio Sov. Sąjungos atstovas Paryžiuje paskelbė protestą, esą A. Solženicinas yra atolydžio priešas, šaltojo karo šalininkas, linkęs kištis į Sov. Sąjungos vidaus reikalus.

A. Solženicinas nepagailėjo aštrių žodžių ir britams bei kitiems vakariečiams. Pasikalbėjime su BBC radijo atstovais jis pareiškė: "Jau 20 metų Britanijos vardo negirdėti mūsų planetoje. Jos charakteris sunyko, garsumas išblėso. Britanijos pozicija dabarties pasaulyje yra mažiau reikšminga nei Rumunijos ar net Ugandos. Sveika britų nuovoka, buvusi taip šviesi, visuotinai pripažinta, dabar nebesireiškia. Dabartinė Britanijos visuomenė gyvena savęs apgaudinėjimu bei iliuzijomis politinėje ir idėjinėje srityje. Pasak A. Solženicino, tokia būklė veda beveik prie neišvengiamos pasaulio katastrofos.

"Kasmet užgrobiami keli kraštai kaip prietilčiai būsimam pasauliniam karui, bet pasaulis žiūri ir nieko nedaro".

A. Solženicinas padarė priekaištą britų ir aplamai vakariečių žurnalistams, esą jie užmerkia akis prieš Sov. Sąjungos žmonių kančias, kur socializmo įvedimas kainavo 110 milijonų žmonių gyvybių.

Pasaulio įvykiai

NAUJASIS JAV PREZ. G. FORDO TAIKOS PER JĖGĄ PRINCIPAS, pakeitęs atolydį, jau susilaukė Kremliaus kritikos. Kompartijos oficiozas "Pravda" paskelbė G. Arbatovo straipsnį apie rinkiminio vajaus demagogiją, kuria naudojasi dešiniojo sparno neatsakingi amerikiečiai, reikalaudami nuolaidų iš savo vadų. Pasak G. Arbatovo, šaltojo karo politikos atgaivinimas baigtųsi naujomis ginklavimosi varžybomis bei didėjančia karo grėsme. G. Arbatovas, laikomas pagrindiniu sovietų-amerikiečių santykių specialistu Kremliuje, pasisako už atolydį, strateginių ginklų apribojimą. Atolydžio politikos oponentus sustiprino pranešimas iš Atlanto Sąjungos būstinės Briuselyje apie sovietų žvalgybinių lėktuvų skraidymus virš V. Vokietijos, Danijos ir Norvegijos. Šie skrydžiai atliekami naujaisiais "MIG-25" naikintuvais, • tris kartus greitesniais už garsą, 90.000 pėdų augštyje. Atlanto Sąjungos "Phantom" ir "Star" naikintuvai dėl savo gerokai žemesnės augščio ribos įsiveržėlių negali pasiekti. Juos tegalėtų numušti priešlėktuvinės raketos. Minėtieji skrydžiai buvo pradėti sausio mėnesį ir dabar yra gerokai sudažninti, kai paaiškėjo, kad jiems pavojaus nesudaro Atlanto Sąjungos turimi naikintuvai. Šią žinią paneigė V. Vokietijos krašto apsaugos ministerija, bet jos lig šiol nėra paneigusios Norvegija ir Danija. Su Kremliaus peršama atolydžio politika nesiderina ir dviejų sovietų pareigūnų ištrėmimas iš Olandijos. Sovietų prekybos atstovas Amsterdame G. M. Burmistrovas ir sovietų-olandų bendrovės "Elorg" direktorius V. T. Klystovas bandė gauti žinių iš Fokker aviacijos bendrovės apie naująjį amerikiečių naikintuvą "F-16", kuriuo bus apginkluotos Olandijos, Danijos, Belgijos ir Norvegijos aviacijos eskadrilės, priklausančios Atlanto Sąjungai. Fokker aviacijos bendrovėje yra numatytas tų "F-16" naikintuvų surinkimas.

GRASINIMAI DIPLOMATAMS

Ne atolydį, bet šaltąjį karą primena prieš amerikiečių diplomatus Maskvoje nukreipta anoniminių grasinimų banga telefonu. Du kartus teko ištuštinti ambasadą dėl tariamo bombų padėjimo. Abiem atvejais jokia bomba nebuvo rasta, sprogimai neįvyko. JAV valstybės departamentas įteikė protesto raštą dėl šios akcijos, kurios organizatoriai, be abejonės, yra KGB saugumiečiai. Atrodo, ja norima atsilyginti amerikiečiams už žydų aktyvistų veiksmus Niujorke — sovietų diplomatų rezidencijos apšaudymą, bombos sprogimą sovietų "Aerofloto" ir čekų "CSA" orinio susisiekimo bendrovių įstaigoje. Long Island ligoninė, kurioje po automobilio nelaimės sveiksta Sovietų Sąjungos ambasadorius Jungtinėms Tautoms J. Malikas, taip pat susilaukė JAV žydų demonstracijos.

KRUVINOS PALIAUBOS

Libane jau dvidešimtą kartą paskelbtos pilietinio karo paliaubos dešimčiai dienų nesustabdė šūvių Beirute bei kitose vietovėse. Kairiųjų mahometonų daliniams vadovauja socialistų vadas K. Jumblattas, krikščionių falangistams — prez. S. Franjiehas. Paskutinėse kovose savo pozicijas gerokai sustiprino mahometonai ir juos remiantys palestiniečiai. Atrodo, K. Jumblatas siekia galutinės pergalės bei valdžios perėmimo. Jis reikalauja prez. S. Franjieho atsistatydinimo ir naujo prezidento, kurį turi išrinkti Libano parlamentas. Už šį reikalavimą pasisakė ir Egipto prez. A. Sadatas, nes priešingu atveju Sirijai gali tekti okupuoti Libaną, o su tokia okupacija nesutiktų Izraelis.

BELFASTO TVORA

Berlyną išgarsino komunistinio R. Vokietijos režimo pastatyta mūrinė siena, šį miestą padalinusi į dvi dalis. Dviejų mylių ilgio ir 12 pėdų augščio vielų tvora Britanijos kariuomenės daliniai dabar atskyrė Š. Airijos sostinės Belfasto centrą, kuriame yra sutelktos pagrindinės prekyvietės. Pėstieji belfastiečiai į šią zoną įleidžiami pro 17 vartu, autobusai bei jų keleiviai krečiami. Automobiliams uždraustas įvažiavimas, nes airių IRA organizacijos nariai juose dažnai paslepia bombas su laiko užtaisu. Pagrindinius savo smūgius IRA organizacija dabar yra nukreipusi prieš Britaniją, kur per pastaruosius ketverius metus sprogo beveik 300 bombų, nuo kurių žuvo 60 asmenų, buvo sužeista apie 1.000. Londono olimpiados parodų centre bombos sprogimas sužeidė net 85 šio miesto gyventojus, jų tarpe nemažą skaičių moterų ir vaikų.

NAUJASIS REŽIMAS

Argentinos sostinėje Buenos Aires buvo prisaikdintas naujasis karinio režimo prez. gen. J. Videla ir jo aštuonių ministerių kabinetas. Iškilmė buvo labai kukli, savuoju paprastumu išsiskirianti kaip kontrastas panašioms peronistų ceremonijoms. Iš augštųjų karininkų sudarytame ministerių kabinete yra du civiliai — ekonomijos min. J. M. de Hoz ir švietimo min. R. Bruera. J. M. de Hoz ekonomijos ministeriu jau yra buvęs 1962-63 m. prez. J. M. Guido kabinete. Jis kilęs iš turtingos žemvaldžių šeimos, pastaruosius kelerius metus vadovavęs didžiausiai Argentinos plieno gamyklai "Acindar". Spėjama, kad jis stengsis atnaujinti užsienio kapitalo investacijas Argentinoje, kur 1973 m. jos siekė $2,5 bilijono, o paskui visiškai nutrūko dėl teroristų veiklos ir ekonominių problemų. Nuo teroristų šūvių žuvo Argentinos federacinės policijos vyr. inspektorius G. Pavonas. Karinio režimo susidūrimai su teroristais jau pareikalavo apie 80 gyvybės aukų. Prez. gen. J. Videlos įsakymu buvo užšaldytos I. Peronienės ir jos buvusių pagrindinių pareigūnų sąskaitos Argentinos bankuose.

KARŠTOJI LINIJA

Taip yra vadinamas tiesioginis telefono ir teletipo ryšys tarp Baltųjų Rūmų ir Kremliaus, įvestas 1962 m. po prez. J. F. Kennedžio ir N. Chruščiovo susikirtimo dėl raketų Kuboje. Karštoji linija turi tiksią tiesioginiais pokalbiais išlyginti kilusius pavojingus nesusipratimus. Ja visą laiką perduodami R. Frosto eilėraščiai ir A. Čechovo novelės, kad technikai būtų tikri karštosios linijos veiksmingumu. Šis ryšys tarp Vašingtono ir Maskvos visdėlto buvo nutrauktas tris kartus: 1965 m. požeminį telefono kabelį nukirto kelio taisytojai Danijoje, 1966 m. — lauką arės Suomijos ūkininkas, o kiek vėliau liniją išjungė telefonisčių streikas Suomijoje. Tada buvo nutarta ryšius palaikyti erdvių satelito pagalba. Pirmoji tokių ryšių fazė jau pradėjo darbą. Tiesioginį telefono ryšį su Baltaisiais Rūmais turi ir Kanada. Jos buvęs premjeras L. B. Pearsonas savo atsiminimuose pasakoja, kaip 1964 m. jis užtiko ta linija linksmai šnekantį savo 4 metų amžiaus anūką. Atėmęs ragelį iš vaiko rankų, jis užtikrino Baltuosius Rūmus, kad Kanada dar nežada skelbti karo Amerikai.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672
Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ **VYSK. GABRIEL MATAGRIN iš Grenoble miesto, dabartinis Prancūzijos vyskupų konferencijos vicepirmininkas, pasisakė prieš kapitalizmą ir komunizmą savo vyskupijos žurnale. Jis pareiškė, kad nuo Leono XIII iki Pauliaus VI visi popiežiai smerkė kapitalizmą visose jo formose — liberalinėje, monopolistinėje ir valstybinėje. Kapitalizmas, anot jo, sukeičia žmogaus gyvenimo vertybes: dvasinį gyvenimą palenkia medžiaginėm gėrybėm, vartojamąsias gėrybes palenkia gamybai, o gamybą — pinigams. Iš kitos pusės, pasak jo, visi tie popiežiai smerkė ir komunizmą, kuris nėra vaistas nuo kapitalizmo, o dar baisesnė liga nei kapitalizmas. Prieš šį vyskupo pareiškimą sukilo visa Prancūzijos kairiųjų spauda. Prancūzijos komunistų partijos gen. sekr. Georges Marchais, kuris neseniai buvo pasisakęs prieš marksistinę proletariato diktatūros mintį, išreiškė nusistebėjimą tokiais vyskupo žodžiais. Vyskupas, atrodo, norėjo parodyti, kur veda net ir nauju veidu prisidengęs prancūziškasis komunizmas. Jis pabrėžė, jog marksistinis ateizmas atmeta tai, kas svarbiausia žmogui — santykį su Dievu. Tokiu būdu klasių kovos principas padaromas istorinės pažangos lemiančiu veiksniu, ir žmonija užsklendžiama pragariškame kovos rate. Jis pabrėžė, kad tiek Rytai, tiek Vakarai negali pasiekti savo tikslo šiomis sistemomis, nes padarė klaidą žmogaus prigimties atžvilgiu, neatsižvelgdami į visas jos dimensijas.**

★ **ROCKEFELLERIO FONDO ATLIKTA STUDIJA, kuriai buvo išleista $35,000, rodo, kad rabino išmokslinimui yra būtina rabinų mokykla, o kunigo — kunigų seminarija. Tos išvados prieita tiriant religinių studijų fakultetus universitetuose, kur kursai dėstomi įvairių religijų asmenų apie įvairias religijas. Tokie kursai linksta į bendrumą, skurdinantį visas religijas ir atitraukiantį asmenis nuo savųjų Bendrijų gyvybės pulso pajutimo.**

★ **TURINO DROBĖ, kuria, pagal padavimą, buvo apvyniotas Kristaus kūnas, paskutiniu metu buvo tiriama įvairių specialistų. Nekatalikas kriminologas Max Frei, tyręs drobės sudėtį, tvirtina, kad žiedadulkių liekanos, paimtos iš drobės, gali būti tik augalų, kurie augo Palestinoje Kristaus laikais. Jis rado net 6 rūšis palestinietiškų žiedadulkių liekanų iš to laikotarpio ir sako: "Nežinau ar Kristaus kūnas buvo įvyniotas į šią drobę, bet galiu tvirtinti, kad ši drobė tikrai yra iš Kristaus laikų." Tarptiutinė komisija, kuri šią drobę tyrė net 7 metus, žada netolimoje ateityje paskelbti savo tyrimų duomenis. Vienas komisijos narys pareiškė, jog komisija neradusi nieko, kas galėtų drobės autentiškumui prieštarauti.**

★ **KARD. JAMES KNOX, 62 m. amžiaus, sakramentų ir liturginės kongregacijos profektas, Pauliaus VI oficialiai paskirtas popiežiaus atstovu į 41-mąjį tarptautinį eucharistinį kongresą, kuris įvyks š.m. rugpjūčio 1-8 d.d. Filadelfijoje. Šį paskyrimą JAV-se paskelbė apašt. delegatas arkiv. Jean Jadot. Kard. Knox yra australietis, gimęs Perth mieste. Kunigu įšventintas Romoje 1941 m. 1953 m. paskirtas apaštališkuoju delegatu rytinei bei vakarinei Britų Afrikai, o 1957 m. — apaštališkuoju internuncijum Indijai. Po 10 metų Indijoje jis buvo paskirtas Melburno arkivyskupu, o 1973 m. pakeltas kardinolu.**

★ **VENGRIJOS K. BENDRIJOS PRIMU ir Esztergom arkivyskupu paskirtas 65 m. amžiaus arkiv. Laszlo Lekai vietoj pernai mirusio kard. Jozsef Mindszenty. Naujasis primas jau nuo 1972 m. ėjo Esztergom arkivyskupijos administratoriaus pareigas.**

★ **PENKI KATALIKŲ VYSKUPAI IR 4 LIUTERONŲ PIRMININKAI, atstovaują Amerikos Liuteronų Bendrijai ir Liuteronų Bendrijai Amerikoje, turėjo bendrą posėdį, kuriame svarstė katalikų ir liuteronų teologų bendrus pokalbius liečiantį leidinį Eucharistijos ir Kunigystės klausimais, išleistą 1971 m. Jie nusprendė, kad pokalbiai šioje srityje turėtų būti tęsiami toliau.**

★ **VATIKANO RADIJAS išreiškė solidarumą su sovietų disidentu Leonidu Plijušč ir kritikavo sovietų santvarką, kurioje disidentai yra siunčiami į beprotnamius. L. Plijušč buvo laikomas Dniepropetrovsk psichiatrinėje ligoninėje Ukrainoje nuo 1973 m. liepos mėn. iki išvykimo į Vakarus 1976 m. Neseniai jam buvo leista emigruoti su žmona ir šeima Izraelin. Šiuo metu jis lankosi Kanadoje.**

★ **KAIKURIOS MOTERŲ IŠSILAISVINIMO GRUPĖS kovoja prieš betkokį moters vaidmenį šeimoje bei namuose ir todėl yra pavojus moteris "belaisvinant" nuasmeninti, — pareiškė popiežius Paulius VI. Jis pritarė, kad moterys turi teisę reikalauti lygybės profesiniuose darbuose ir pasaulio gerovės srityje, tačiau vaikų auklėjime motinos vaidmuo yra nepakeičiamas. Šį pareiškimą jis padarė Moterų Vaidmens Bendruomenėje ir K. Bendrijoje popiežiškosios studijų komisijos atstovams.**

★ **SANTA CLARA UNIVERSITETAN Kalifornijoje studentų vadovybė pasikvietė per Pelenų Dieną kalbėti piktosios dvasios garbinimo skleidėją Clara La Vey, kurios tėvas Anton La Vey save vadina juoduoju šėtono popiežium. Daugelis apylinkės katalikų išreiškė didelį pasipiktinimą tokiu reiškiniu katalikiškame jėzuitų vadovaujamame universitete. Visa eilė katalikų aplinkinėse parapijose suorganizavo maldų vakarus. Net ir paties universiteto patalpose daugelis studentų būreliais meldėsi, kad permaldautų Dievą už daromas nesąmones universitete. Universiteto vadovybė pasiaiškino, kad studentų komitetas turi teisę kviesti universitetan kalbėtojus pagal savo nuožiūrą, be jokio vadovybės atsiklausimo ar sutikimo. KUN. J. STŠ.**

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

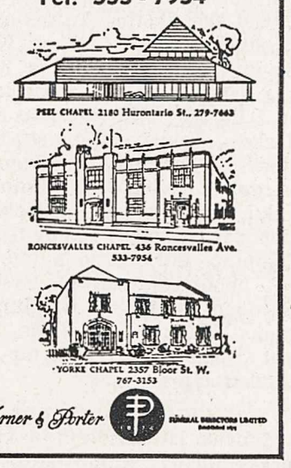

● **TIKRAS KŪRĖJAS savo jėgų svorį jaučia savyje ir dėl to kūrybiškas yra net toli nuo savųjų. Jam Lietuva yra ten, kur jis pats yra.**
J. ERETAS

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Pastabos dėl Nijolių ir Kęstučių

Į "TŽ" straipsnį "Nijolė ir Kęstutis" (76. I. 8) atsiliepė Vyt. P. Zubas straipsniu "Asmenybės ir figūros" (III. 19), kurį redakcija laiko diskusiniu ir dėlto kvietė kitus pasisakyti tuo klausimu.

Norėčiau pirmiausia pažymėti, kad minėtuose straipsniuose faktiškai kalbama ne apie vieną, o apie du skirtingus dalykus, kurie tiesiogiai tarpusavy nesisieja. Tos dvi temos yra štai kokios: 1. tikinčiųjų Lietuvoje taktika kovoje su savo prispaudėjais ir 2. mūsų išeivių, apsilankiusių Lietuvoje, pasakojimai apie tai, ką jie ten matė. Nijolė (Sadūnaitė) yra susijusi su pirmu klausimu, o Kęstutis (kun. Balčys) su antru, ir jie abu gali būti lyginami nebent savo charakteriais, o ne svarstant situacijas.

* * *

Kokios taktikos Lietuvoje turi laikytis vyskupai, vyskupijų administratoriai, kunigai ir tikintieji, tai klausimas, kurį mes čia gal ir galime svarstyti, bet jokių patarimų jiems duoti negalime, nes nežinome konkrečių situacijų, kuriose jiems tenka gyventi ir dirbti. Mes tik tiek težinome, kad taktikos klausimu ir jie patys, rodos, nevisai sutaria. Kaikurie kunigai nepatenkinti vyskupų taktika dėl jų tariamo nuolaidumo, o vyskupai galbūt nepatenkinti kaikuriais kunigais dėl jų perdidelio kovingumo. Ir kas žino: gal iš tikrųjų tokia padėtis ir yra geriausia, kad kunigai ir tikintieji turi būti kovingesni, o vyskupai nuolaidesni. Vargiai kas norėtų, kad vyskupai elgtųsi taip, kaip Nijolė bei jos draugai, ir atsidurtų ten, kur jie atsidūrė. Tiek šiuo klausimu, apie kurį mes labai nedaug ką galima pasakyti.

* * *

Kitas dalykas yra išeivių, apsilankiusių Lietuvoje, pasakojimai apie Lietuvą Lietuvos ar išeivijos spaudoje. Tai taip pat yra gana opi tema, bet ją mes galime plačiau padiskutuoti.

Pirmiausia reikia pažymėti, kad Nijolė su šiuo reikalu nieko bendro neturi, kaip Kęstutis nieko bendro neturi su pirmuoju reikalu. Vyt. P. Zubas savo straipsny daug kalba kaip tik pirmuoju reikalu, ir dėlto jo klausimas "kas gali pasakyti: Nijolės ar Kęstučio pasirinktas kelias yra tikresnis?" yra ne vietoj, nes Kęstutis nėra Lietuvos gyventojas, o išeivijos narys. Tad šiuo atveju klausimas yra ne kokios taktikos kas Lietuvoj turi laikytis, o kokios taktikos turi laikytis lietuvis išeivis, apsilankęs Lietuvoje.

Kalbant šiuo klausimu, tenka pirmiausia pažymėti, kad grįžus iš Lietuvos reikia pasakoti tik tiesą. Tai principinis nusistatymas. Papildant šį principinį nusistatymą, reikia dar pažymėti, kad pasakojamoji tiesa turi būti vispusiška, jeigu kalbama aplamai apie gyvenimą Lietuvoj, o ne apie kurią specifinę sritį. Kadangi kiekvienos šalies gyvenime yra ir teigiamų, ir neigiamų dalykų, tai tiesa ir objektyvumas reikalauja, kad būtų pasakojama ne vien tik apie neigiamus dalykus. Išsilaikyti objektyvioje plotmėje nėra, žinoma, lengva, bet jau teigiamai vertintinos bent pastangos, jei kas tokioje plotmėje stengiasi išsilaikyti.

Kaipgi tad vertintini ligšioliniai mūsų išeivių pasakojimai apie Lietuvą, žiūrint tuo objektyvumo požiūriu? Galime skirti trejopus Lietuvos lankytojus: 1. kurie nieko nerašo nei Lietuvos, nei išeivių spaudoj, 2. kurie parašo dalinę tiesą (teigiamai ar neigiamai) ir 3. kurie stengiasi būti vispusiški, objektyvūs (apie "pažangiuosius" čia nekalbama, nes jie priklauso atskirai lietuvių kategorijai). Apie pirmą ir trečią grupę beveik nėra kas sakyti. Reikia betgi pakalbėti apie antrą grupę, nes ji ima kaskart dažniau reikštis.

Kaip jau minėta, ji nėra objektyvi, nes sako tik dalį tiesos, parodo tik vieną medalio pusę. Žmonės, kurie seną Lietuvą gerai prisimena, nuvažiavę dabar ten po 30 metų mato ją žymiai pasikeitusią. Ir iš tikrųjų ji yra pasikeitusi, ir tai dviem atžvilgiais — materialiniu ir dvasiniu.

Turistai, deja, turi galimybių pamatyti beveik tik tą vieną materialinį pasikeitimą ir neturi laiko nei galimybių susipažinti su dvasine Lietuvos padėtimi. Pamatę naujų gražių dalykų (per 30 metų visuose kraštuose atsiranda daug kas naujo), gražiai priimti ir pavaišinti draugų, turistai būna taip paveikti, kad negali ištverti, neišlieję jausmų ir nepareiškę dėkingumo tiems, kurie sudarė progą tai pamatyti. Ir kai tada prisistato "Gimtojo Krašto" redaktorius, tai toks turistas yra jau beveik papirktas ir pasakoja tik tai, kas redaktoriui patinka, t. y. tik teigiamus dalykus, nes žino, kad neigiamų jis neskelbs.

Dėlto štai inžinierius, gamtos švarinimo specialistas, ne tik išgyrė, kad Lietuvoj tuo atžvilgiu viskas labai gerai tvarkoma, bet ir išgyrė superliatyvais: "labai gerai, be galo stiprūs, pasigėrėtini". Taip pat superliatyvais jis gyrė ir kitas sritis, kurios nėra jo specialybė, kaip paminklų restauravimas, menas ir kt.

Arba štai turistė iš Belgijos kaip įrodymą pateikia kitos turistės pareiškimą: "Nieko čia baisaus toje Lietuvoje nėra, kaip pas mus kalba. **Buvau visur, kur norėjau**, ir kad matytumei, kaip jie gerai gyvena... stalai kokiomis vaišėmis apkrauti! O mums vakaruose, pati žinai, kaip kartais sunku".

Toliau ta poniutė iš Belgijos cituoja ir kitą savo draugės pareiškimą: "Sakyki man, mieloji, kaip tą mūsų politiką suprasti? Matau Lietuvoje į bažnyčią žmonės juk eina ir niekas nebijo. Kaip čia yra?" Ta turistė iš Belgijos sakosi, kad Lietuvoje jau lankosi trečią kartą, bet vistiek nežino ar nenori žinoti, kad nevisi turistai gali "visur, kur nori" lankytis Lietuvoje. Visur gali lankytis tik nedaugelis, tik privilegijuotieji, kurie turi arba gerų pažinčių Lietuvoje, arba apie kuriuos žinoma, kad palankiai parašys į laikraščius.

Šiaip jau visiems žinoma, kad didelei daugumai turistų net į savo tėviškes nuvažiuoti negalima ir su giminėm dažniausiai pasikalbama tik Vilniuje. Arba ko vertas turistės pasakymas, kad niekas nebijo eiti į bažnyčią"? Kaip gi ji patikrino, kad nebijo? Tokie pasakotojai sąmoningai ar nesąmoningai aprašo padėtį neteisingai, vienpusiškai ir tuo būdu jie tampa, gal ir nenorėdami, propagandininkais režimo naudai.

* * *

Žymiai blogiau išėjo kun. K. Balčiui. Jis ne tiktai gyrė Lietuvos materialinę gerovę, bet ir dvasinę jos būklę. Anot "Tėv. Žiburių" vedamojo, "iš kun. Balčio pareiškimo atrodo, kad Lietuva nėra pavergta, kad kultūrinis ir ekonominis gyvenimas klesti, kad religinės priespaudos nėra, nes šventovės atidarytos net dienos metu, jas gausiai lanko tikintieji, o valdžia jas remontuoja".

Tačiau blogiausias ir skaudžiausias dalykas yra jo bandymas diskredituoti "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką" pareiškimu, kad "nieko negali duoti pozityvaus, jeigu išeivių laikraščiuose skelbiamos tendencingos žinios, atkartotos iš neobjektyvių, klaidinančių šaltinių". Šitaip smerkdamas išeivijos laikraščius ir "neobjektyvius, klaidinančius šaltinius" Lietuvoje, kun. Balčys turėjo būti konkretesnis, turėjo faktais parodyti tą šaltinių neobjektyvumą. Deja, į kelių mūsų laikraščių iššūkį jis nereagavo. Ar toks jo elgesys gali būti pateisinamas kokiu nors pagrindu? Vargiai, nes jei jo ir būtų turima galvoj koks geras tikslas, tai vargiai jis pateisintų šias blogas priemones.

Šitokių priekaištų Lietuvos katalikams, jų "KLB Kronikos" leidėjams nepadarė joks dvasiškis Lietuvoje, bet tai sutiko padaryti laisvam pasauly gyvenąs dvasiškis, kuris, kad ir kelis kartus lankęsis Lietuvoje, vistiek visų Lietuvos tikinčiųjų padėties žinoti negali ir dėlto neturėtų kalbėti apie tai, ko gerai nežino.

Ir todėl statyti jį vienoje plotmėje su Nijole yra didelis nesusipratimas, nes Nijolė yra herojiška kovotoja už tikinčiųjų teises, o Kęstutis kvestijonuoja pačios tos kovos buvimą. Jam ta kova, atrodo, neegzistuoja, nes apie ją skelbia, anot jo, "klaidinantys šaltiniai", ir dėlto negali būti kalbos apie tai, kad jis "ieško kompromiso realių galimybių ribose". Todėl ir kun. Balčio pareiškimo "Gimtajam Kraštui" negalima net lyginti su augščiau minėtais pareiškimais, nes jis ne tik aiškią netiesą pasakė, bet ir skaudžiai įžeidė Lietuvos tikinčiuosius. Tokius pareiškimus tenka labai apgailestauti.

* * *

Kalbant aplamai, šiandien Lietuvoj materialinė padėtis nėra blogiausia. Lietuvos ateitininkai savo draugams jubilėjinėje stovykloje Amerikoje pernai rašė: "Atėjo laikas, kada tėvynė nebereikalinga jūsų materialinės pagalbos. Tėvynėje yra visko, kas žmogui yra būtina". Tačiau Lietuvoje tebėra labai slogi dvasinė atmosfera, ir dėlto jiems reikalinga dvasinė parama. Tie patys ateitininkai iš Lietuvos rašė: "Šiandien mums reikalingas jūsų su mumis dvasinis bendravimas".

Tas bendravimas reikalingas moralinei jų paramai kovoj su trim didžiausiom šio meto negerovėm—ateistinimu bei komunistinimu, rusinimu ir girtavimu. Apie ateistinimo pastangas gerai matome iš "LKB Kronikos". Apie rusinimą rašo pati Lietuvos spauda, ragindama daugiau mokytis rusų kalbos ir nuolat skiepydama vad. "proletarinį internacionalizmą", kuris yra ne kas kita, kaip blogai maskuotas rusinimas. Apie girtavimą taip pat rašo Lietuvos spauda. Tai patvirtino ir neseniai iš Lietuvos Kanadon atsikėlęs dr. A. Saunoris savo pasikalbėjime su "TŽ" atstovu (75, nr. 51-52).

Bet turistai viso to pamatyti per trumpą laiką negali. Jie pamato tik išorinę, materialinę pusę. Užtat jie turi būti atsargūs pasakodami apie tai, ką matė, nes iš tikrųjų jie pamato mažiau svarbią — materialinę pusę, bet negali pamatyti ir nepamato svarbiausios — dvasinės pusės.

A. Blažys

Trečiasis Solženicino tomas

Prancūzų spauda pranešė, kad jau atspausdintas trečias ir paskutinis A. Solženicino veikalo "Archipelago salynas" tomas. Pirmiausia jis pasirodė rusų kalba Paryžiaus "YMCA Press" leidykloje, o š. m. kovo 3 d. — prancūzų kalba Paryžiaus "Seuil" leidykloje. Reikia manyti, kad jis netrukus pasirodys anglų ir kitomis kalbomis. Šis tomas turi 581 puslapį ir užbaigia A. Solženicino liudijimą apie sovietų koncentracines stovyklas. Visi trys tomai sudaro apie 2000 puslapių.

Autorius apgailestauja, kad šį veikalą turėjo parašyti vienas, remdamasis daugelio liudijimais, ir kartu prašo: kai ateis galimybė, tegu tie, kurie išliko gyvi bei gerai žino įvykius, susitelkia ir parašo savo komentarus, tepataiso netikslumus ir tepapildo. Tuomet šis veikalas esą bus pilnas.

Veikalo pradžioje A. Solženicinas rašo apie koncentracijos stovyklų sugrąžinimą. "Vasario revoliucija stovyklas panaikino, bet Stalinas po 26 metų jas grąžino". Tai padarė 1943 m. balandžio 17 d. dekretu, kuriuo buvo grąžinta ir korimo bausmė. Pirmoji konc. stovykla įsteigta Vorkutoje, septyniolikto je kasykloje. (Autorius, matyt, turi galvoje griežto režimo stovyklas — kalėjimus ar karcerius, Red.).

Autorius plačiai pasakoja apie kalinių kovą už savo gyvybę, jų pasipriešinimus, kurie baigėsi kraujo praliejimu. Tai įvyko Ekibastuze 1951 m., kur buvo internuotas ir pats autorius, Vorkutoje ir Kenguire 1954 m. Jis ypač plačiai pasakoja apie kalinių sukilimą Novočerkaske 1962 m. birželio 2 d.

Aplamai, pasak A. Solženicino, su ar be stalinizacijos Gulago salynas buvo, yra ir bus, nes be jo sovietinė valdžia negali išsilaikyti. Tai esą rodo ir bandymai (N. Chruščiovo laikais) jį švelninti bei mažinti KGB galią. "Kadangi sargybiniai šunys nepasikeitė (...), tai ir niekas nepasikeitė". Vienintelis palengvinimas — vardo pakeitimas į "kolonijas" ir psichiatrinės priespaudos įvedimas.

A. Solženicinas šiame tome sveikina 15 — 17 milijonų ūkininkų, Stalino sunaikintų kolektyvizacijos laikotarpyje, negalinčių papasakoti apie savo kančias. Taip pat jis rašo apie tikinčiųjų persekiojimą ir valdžios melą, skelbiantį, kad stovyklose tėra laikomi komunistai, raudonarmiečiai, Vlasovo šalininkai ir t. t. Pasak A. Solženicino, jose tokių yra tik 10 — 15%, likusią dalį sudaro ūkininkai, darbininkai, intelektualai ir nesuskaitomi "nusikaltėliai", pavogę siūlų ritę arba keletą kviečių varpų.

P.

A†A
LIUDUI STADŽIUI
mirus, žmonai ALDONAI, dukroms — AUDREI ir DAIVAI bei kitiems giminėms, esantiems čia ir likusiems Lietuvoje, reiškiame nuoširdžią užuojautą —

O. K. Kudirkos, Brampton, Ont.
A. P. Skilandžiūnai
O. Z. Girdauskai
E. A. Kuraičiai, St. Catharines, Ont.
S. L. Olekos
P. Kevalaitis
E. A. Lauciai, Stayner, Ont.
L. Valiukas
P. Bacevičius
I. A. Patašiai
J. J. Šarūnai

Mylimai MAMYTEI
Lietuvoje mirus,
VANDĄ JASINEVIČIENĘ ir šeimą nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —
D. A. Barkauskai *J. J. Pilipavičiai*
J. J. Valiuliai

Mylimai MAMYTEI
Lietuvoje mirus,
VANDĄ JASINEVIČIENĘ
ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučia —
Anapilio Moterų Būrelis

A†A
LIUDAI IMBRASIENEI
mirus, vyrui PETRUI, dukrai KRISTINAI ir sūnui LINUI reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime —
Aitvariečiai

A†A
LIUDAI IMBRASIENEI
mirus, jos vyrą ir visą šeimą, gimines bei artimuosius giliai užjaučia —
"Šatrijos", Rambyno" skautų tuntai ir tėvų komitetas

A†A
LIUDAI IMBRASIENEI
mirus, vyrą, šeimą, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —
V. A. Grybai su šeima
P. V. Dubauskai su šeima

MATILDAI ir JUOZUI GURINSKAMS
mirus, seseriai ALBINAI ZINAITIENEI ir jos šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia —
Kuzavai, Karaliai, Luomonai, Smolskiai, Bogartai, Bersėnai
Welland, Ontario

Brangiai Mamytei
A†A
ONAI ABROMAITIENEI
Lietuvoje mirus, dukras — VANDĄ JASINEVIČIENĘ ir EMILIJĄ ČEPIENĘ, sūnus — KAROLĮ, EUGENIJŲ, VYTĄ ir jų šeimas skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —
M. V. Vaitkai *Eleonora Ališauskienė*

***Simon's* TELEVISION**
2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio. • Prieš pirkdami kitur, pasiteiraukite apie mūsų kainas. • Garantuotas sutaupymas.
TAISOM — PARDUODAM — NUOMOJAM
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

Baltiečių vakare 1976. III. 10 Kanados parlamento rūmuose. Iš kairės: senato pirm. R. Lapointe, gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, Kanados Estų Tarybos pirm. U. Petersoo

"Baltijos" skrydis namų link

M. CHAINAUSKAS

Saulėtą sausio 8 d. rytą "Baltijos ansamblis rinkosi paskutinį kartą į Vila Zelina, nes jau atėjo laikas palikti Sao Paulo miestą. Didelio džiaugsmo jaunimo veiduose nesimatė, bet atrodė, kad buvo patenkinti — viskas gerai sekėsi. "Baltija" turėjo puikią kelionę, pasirodė labai daug kartų, girdėjo daug padėkos žodžių, turėjo daug įspūdingų valandų, pamatė kaip kitur žmonės gyvena ir galėjo palyginti su savo gyvenimu Kanadoje.

Į gražiausią miestą

Transporto komisijos pirm. Stasys Maželis parūpino mums autobusą, kuriuo turėjome nuvykti į Congonhas aerodromą. Pastarasis buvo nedidelis. Mat, prieš vykdami į namus, rengėmės sustoti dar Rio de Janeiro, kaip sakoma, gražiausiame P. Amerikos mieste.

Kažkodėl buvo sunku suprašyti visus į autobusą. Reikėjo visiems su naujais draugais atsisveikinti. Niekas neskubėjo, nes pagyvenę čia visi priprato prie šio gyvenimo labai lėto tempo. Visi suėjimai, parengimai bei pasirodymai prasidėjo vieną ar pusantros valandos vėliau. Bet šį kartą turėjome išvykti laiku, nes lėktuvas galėjo kartais mus "apvilti" ir laiku išskristi.

Nuvykus į aerodromą, viskas gerai sekėsi. Čia mūsų išlydėti atvyko kun. A. Saulaitis ir jo sesutė M. Saulaitytė, kuri atvyko išleisti su didele raudonų rožių puokšte. Kaip malonu ir kaip jauku buvo, nors turėjome jau skirtis.

Į Rio de Janeiro skridome nedideliu propeleriniu lėktuvu. Galėjome stebėti gražiąją Brazilijos gamtą. Matėsi augšti žalumynais apaugę kalnai, kloniuose tekėjo didelės ir mažos upės, o šalia jų vingiavo įvairūs keliai. Čia pat, už langų, skaidrios saulės apšviesti matėsi debesų kalnai, tarytum dideli ir maži vatos gabalai, padriekti ant mėlyno kilimo.

Puiki tvarka

Neilgai teko skristi ir grožėtis vaizdais — lėktuvas leidosi žemyn į mažą miesto aerodromą visai prie jūros, taip kad atrodė leidomės į vandenį. "Ar šis lėktuvas plaukia"? — klausė Vytas Valaitis.

Aerodrome mus sutiko "Queens Tours" agentas. Čia viskas buvo taip gerai sutvarkyta, kad mums patiems nereikėjo nė lagaminais rūpintis. Viskas buvo sudėta į autobusą. Tada buvome paprašyti ir mes patys į autobusą. Vykome į "Gloria" viešbutį. Mus vežė per miestą, o palydovas aiškino žymiausias šio miesto vietas. Sužinojome, kad pakrančių vanduo yra taip užterštas, jog maudytis nepatartina. Viešbutyje jautėmės kaip seniai laukiami svečiai. Mūsų lagaminai buvo nunešti į kambarius, o mums duoti raktai. Nuostabu, kad visas paskirstymas užtruko labai trumpai.

"Baltija" baseine

"Gloria" viešbutis buvo labai puikus, kambariai dideli ir vėsinami. Susitvarkiau kambaryje ir pažiūrėjau pro langą. Matėsi jūros pakrantės, augšti pastatai, o dar toliau ant augšto kalno garsioji Kristaus statula. Apačioje savotiškas, su trykštančiu vandens fontanu maudymosi baseinas. Dr. A. Lukienė su savo vyru jau maudėsi baseine. Šie torontiškiai važiavo su "Baltijos" ekskursija. Jie buvo viskuo patenkinti ir puikūs keliauninkai. Daktarė turėjo visokių vaistų ir gydė mus nuo visokių negalavimų, kurių turėjome gana apsčiai.

Netrukus ir visa "Baltija'" sugėjo į baseiną. Jaunimas krykštavo ir džiaugėsi, nerūpėjo nei repeticijos, nei koncertai. Vakaras artinosi. Didelė ir raudona saulė pradėjo skęsti į jūrą ir pamažu visai pranyko, pranyko ir su savimi nusinešė dar vieną labai įspūdingą mūsų išvykos dieną.

Miesto įdomybės

Sausio 9 d. Rio de Janeiro mieste buvo laisva. Iš ryto daug kas užsisakė ekskursijas. Čia yra trys žymiausios vietos, kurias beveik kiekvienas turistas aplanko, tai botanikos sodas, Cukraus galvos kalnas (Sugar Loaf Hill) ir gražioji Kristaus statula.

Botanikos sodas — labai gražus, šiltiesiems kraštams tipiškas parkas, pilnas gražiai išaugusių palmių, visokių augalų ir gražių gėlių, kurias Kanadoje kambariuose auginame. Labai visur švaru, bet kažko ypatingo čia nėra.

Taip vadinamas "Cukraus galvos" kalnas yra du milžiniško dydžio akmenys. Labai storais lynais vežimėliai su turistais užtraukiami į pačią kalno viršūnę. Čia yra restoranai ir dovanėlių krautuvės. Nuo pačio augščiausio kalno vaizdai yra tikrai nuostabūs.

Milžiniško dydžio Kristaus statula pastatyta ant labai augšto kalno. Užveža autobusais, bet prie pačios statulos veža mažais autobusiukais, nes didžiųjų turbūt motorai persilpni. Be to, būtu pavojinga jais važiuoti. Pati statula labai įspūdinga. Nuostabu, kad žmonės be modernių mašinų įstengė tokią milžinišką statulą ir taip augštai pastatyti.

Vakarop "Baltijos" jaunimas grįžo iš ekskursijų ir rinkosi prie baseino. Visi džiaugėsi karštį vėsinančiu vandeniu.

Sausio 10 d. buvo paskutinė mūsų išvykos diena, nes vakare turėjome išskristi namo. Daugumas džiaugėsi vandeniu ir saule prie baseino. "Mes dar nenorime važiuoti namo!" "Ar mes čia ilgiau negalime pabūti?" — girdėjosi balsai. Vakare krovėme lagaminus, nešėme į autobusą ir važiavome į aerodromą.

Didelė netvarka

Internacionaliniame Rio de Janeiro aerodrome buvo labai didelė netvarka. Žmonių labai daug, vietos mažai, apie atsivėdinimą niekas ir pagalvoti negalėjo. Atrodė, kad tarnautojai nelabai žinojo ką jie daro. Laimė, kad mes turėjome agentą iš "Queens Tours", kuris mums daug padėjo. Atidavę lagiminus ir gavę lėktuvo vietų bilietus, turėjome laukti apie dvi valandas karštoje saulėje. Kol patikrino rankinius lagaminus, dar užtruko apie pusantros valandos. Dėl tokios netvarkos lėktuvas vėlavo apie 3 valandas. Galų gale suleido mus į lėktuvą, ir netrukus buvome ore pakeliui į Kanadą.

Pagaliau namie

Lėktuve pasistiprinę, užmigome. Taip atrodo, kad ir jaunimo jėgos buvo išsibaigusios. Visur ramu, tylu. Ryto saulei tekant, leidomės Niujorko aerodrome. Išlipę tuoj pajutome, kad esame kaip šaldytuve. Keistokas išgyvenimas. Dar keletas valandų ir jau buvome Toronte, o iš čia pakilę nusileidome Londono aerodrome. Čia mus pasitiko tėveliai, mamytės ir pažįstami. "Baltija" sugrįžo į namus.

Neleiskim užgesti jaunimo židiniui!

Vasario 16 gimnazijos direktoriaus kreipimasis į Kanados lietuvius

Šie metai Vasario 16 gimnazijai nepaprasti, nes ji švenčia savo 25-tąjį gimtadienį. Gimnazija buvo įsteigta 1951 m. Diepholze, Šiaurės Vokietijoje, vasario 16 d. Iš čia jos vardas. Į Huettenfeldą, netoli Heidelbergo, ji buvo atkelta 1954 m. sausio mėn. Tada joje buvo 180 mokinių. Šiais jubilėjiniais metais ji turi tik 60 mokinių. Pastaraisiais metais mokinių skaičius nukrisdavo maždaug dešimčia. Jei tai vyks toliau, viltis išsilaikyti užges.

Iš Vokietijos šiuo metu gimnazijoje yra 56 mokiniai, iš JAV 2, iš kitų kraštų irgi 2, iš Kanados nė vieno. (Iš viso tik 2 mokiniai iš Kanados yra mokęsi mūsų gimnazijoje). Prieš 3 metus turėjome net 12 mokinių iš Šiaurės Amerikos. Nėra abejonės, kad gimnazija iš Kanados galėtų susilaukti keliolikos mokinių, žinant, kiek daug čia yra gimnazijoms tinkamo lietuviško jaunimo.

Vasario 16 gimnazija yra taip sutvarkiusi savo mokslo programą, kad ji beveik atitinka Šiaurės Amerikos gimnazijų programas. Ypač taip yra su anglų kalba. Ją dabar dėsto Toronto universitetą baigusi lietuvaitė, turinti magistrės laipsnį.

Gimnazijoje yra 9 klasės. Mokiniai iš Kanados priimami jau po 4 pradinės mokyklos skyrių. Dažniausiai betgi stojama pabaigus 8-metę pradinę mokyklą. Be abejonės, galima įstoti ir iš gimnazijų. Iš 34 mokinių, kurie per paskutinius 5 metus iš Šiaurės Amerikos mokėsi mūsų gimnazijoje, nežinau nė vieno, kuriam Kanados ar JAV gimnazijos nebūtų išeito kurso įskaičiuosius.

Kokia konkreti nauda mokiniams iš Kanados Vasario 16 gimnazijoje? Nesutrukdant mokslo, čia išmokstama lietuvių kalbos ir literatūros daugiau nei lituanistinėse mokyklose Kanadoje. Pas mus jos mokoma ištisą savaitę po kelias valandas kasdien. Tad nenuostabu, kad iš jos mokinių išėjo pačių jauniausių žurnalistų, dirbančių išeivijos spaudoje (pvz., stud. Algis Avižienis, redaguojas jaunimo skyrių "Pasaulio Lietuvyje").

Mokantis Vasario 16 gimnazijoje, kartu galima gerai pažinti Europą ir jos kultūrą, nes vyresniesiems mokiniams yra gera proga per atostogas pakeliauti po Europos kraštus. Kalėdų atostogų esti 3 savaitės, Velykų 2, vasaros 9.

Prie gimnazijos veikia bendrabutis. Jame auklėjimas principinis. Iš mokinių reikalaujama pastovaus darbo. Žiūrima, kad mokiniai įsigytų kuo daugiausia mokslinių žinių ir subręstų dorais žmonėmis.

Vokietijos Lietuvių Bendruomenėje tėra 1000 narių. Daugumas šeimų — mišrios. Duoti pakankamai mokinių Vasario 16 gimnazijai jos neįstengia. Jei Kanados lietuviai leistų keletą mokinių į mūsų gimnaziją, ji galėtų dar išlikti ilgesnį laiką. Tėvams finansiniu požiūriu tai jokia našta, nes mokslas ir visas pragyvenimas bendrabuty vienam mokiniui atsieina tik 70 dolerių per mėnesį.

Neleiskim užgesti lietuvybės židiniui V. Vokietijoje! Vasario 16 gimnazija laukia mokinių iš Kanados.

V. Natkevičius,
Vasario 16 gimnaz. direktorius

P. S. Daugiau informacijų teikia gimnazija šiuo adresu: Litauisches Gymnasium, 684 Lampertheim — Huettenfeld, W. Germany. Tel. 06256-322.

Politinės popietės mūsų kolonijose

AL. GIMANTAS

Posakį, kad esame dainių tauta, bent iš dalies reikėtų modifikuoti, pridedant, kad esame ir politikuoti pamėgusi tauta. Tai itin būdinga išeivijai, kurios kasdienos rutinoje, be dainos, žymią vietą užima ir politika. Ne vien tik vidinė, bet ir užsieninė — dažnai svarstome tarptautinės politikos prajovus. Tai suprantama, nes nuo vienokios ar kitokios tos politikos raidos priklauso ir sovietinamos Lietuvos tolimesnis likimas. Todėl kiekvienam lietuviui tarptautinės politikos įvykiai, ypač didžiųjų galybių politiniai nusiteikimai, pasisakymai yra didžiai reikšmingi. Tad labai sveikintinas JAV L. Bendruomenės vadovaujančių sluogsnių mostas po lietuviškas kolonijas siųsti neblogai pasiruošusius kalbėtojus su politinio pobūdžio pranešimais, pokalbiais, paskaitomis ar simpoziumais. Turėjome ir mes Detroite tokią politinę popietę, kurios turinį sudarė 4 kalbėtojai: Alg. Gureckas, Alg. Gečys, Alg. Zaparackas ir, vienintelis ne Algimantas — Simas Kudirka. Pirmininkavo Alg. Rugienius.

Pirmasis informavo apie Valstybės Departamento politikos plonybes, gvildeno amerikinę politiką, liečiančią Sovietiją ir Baltijos valstybes.

Antrasis papildė pirmąjį kalbėtoją ir palietė mūsų pačių "vidinės" politikos prajovus, t. y. santykius tarp ALTos, Liet. Bendruomenės ir "reorganizuotos" jos dalies; nieko nepuolė, nieko neteisino, tik pateikė faktus, leisdamas patiems klausytojams pasidaryti išvadas.

Trečiasis kalbėtojas — A. Zaparackas, buvęs pirmojo jaunimo kongreso pirmininkas, taipgi neblogai pažįstamas, ypač jaunesnės ir vidurinės kartos eilėse. Šiuo metu jis yra Mičigano valstijos respublikonų partijos IV vicepirmininku tautybių reikalams. Be to, jis nori gauti tos partijos nominaciją kandidatuoti 18-ame kongresiniame distrikte š. m. lapkričio rinkimuose kongreso atstovo vietai užimti. Jo žodis daugiausia lietė tą temą ir visas su nominacija susijusias problemas. Tame distrikte beveik 30% balsuotojų yra "etnikai" — italų, lenkų kilmės amerikiečiai ir maždaug 200 lietuvių. Jo varžovas demokratas ruošiasi kandidatuoti antrajai kongreso atstovo kadencijai. Gal dėl įdomumo, gal ir dėl kitų motyvų vienos vietovės lietuviai mūsų tautiečio oponentą pasikvietė pagrindiniu kalbėtoju Vasario 16 minėjime. Sutapimas, strategija, naivumas ar būtinybė? Simas kalbėjo apie politinius kalinius Sovietijoje ir būdus jiems padėti moraliai ir materialiai. Kaip jau spaudoje buvo rašyta, Simas turėjo progą, tegu ir labai trumpai, susitikti su prez. G. Fordu, padėkoti jam ir įteikti porą laiškų, į kuriuos buvo pažadėti atsakymai. Pasimatymas įvyko Alg. Zaparacko nemažų pastangų dėka.

Politinė popietė buvo vykęs ir tautiečių dėmesio susilaukęs renginys. Būtų gera, kad ir kanadiečiai lietuviai galėtų pas save surengti panašias popietes gal net su tais pačiais kalbėtojais, nes temos įdomios, aktualios, iš dalies bendros tiek amerikiečiams, tiek ir kanadiečiams lietuviams.

Jaunųjų talentų varžybos

1975 m. pavasarį įvykęs pirmasis Kanados lietuvių kultūros darbuotojų suvažiavimas, tarp kitko, pageidavo, kad Kanados Lietuvių Bendruomenės kultūros komisija surengtų jaunųjų talentų varžybas. Malonu girdėti, kad tie žodžiai tampa tikrove. Minimos jaunųjų talentų varžybos įvyks Toronte š. m. gegužės 1 ir 2 dienomis.

Varžybose bus atstovaujamos šios sritys:

a. dailusis skaitymas (poezija, proza, monologai, ištraukos iš veikalų; dalyviai turės paskaityti po du dalykus, iš kurių vienas gali būti ir nelietuvio autoriaus rašytas, bet lietuviškai skaitomas; iki šiol dailiajam skaitymui užsiregistravo 12 varžovų); b. dainavimas — vokalinė muzika (užsiregistravo 6); c. instrumentinė muzika (lietuvių autorių ar lietuviškų motyvų; užsiregistravo 28, daugiausia pianistai); d. baletas ar išraiškos šokis (užsiregistravo 4); e. vaidinimas - drama (užsiregistravo 5).

Gegužės 1, šeštadienį, įvyks paskirų sričių varžybos Prisikėlimo parapijoje ir Lietuvių Namuose, o gegužės 2 bus laimėtojų koncertas ir žymenų įteikimas Lietuvių Namuose.

Visais informacijos reikalais kreiptis į KLB kultūros komisijos pirm. E. Kudabienę, 96 East 41st Street, Hamilton, Ont. L8T 2Z7. Tel. 389-0579.

Aktorė bei režisorė Elena Dauguvietytė - Kudabienė deklamuoja skautų surengtame poezijos vakare Brooklyne Kultūros Židinyje

Kalba ir literatūra mokyklose

Tarėsi Kanados lietuviai mokytojai

Š. m. kovo 27 d. susirinko lietuviai mokytojai iš Montrealio, Toronto ir viso pietinio Ontario į Hamiltono Jaunimo Centrą svarstyti lietuviško auklėjimo reikalų. Suvažiavimą organizavo ir jį pradėjo Silvija Leparskienė-Martinkutė, KLB švietimo komisijos pirmininkė. Prel. J. Tadarauskas paskaitė invokaciją.

S. Leparskienė suvažiavimo prezidiuman pakvietė: pirmininkais J. Mikšį ir L. Eimantą, sekretorėmis Dalią Pajarskaitę ir Daną Lukavičiūtę. Mokytojų ir ir svečių registraciją atliko Marius Gudinskas ir Laima Lukavičiūtė. Suvažiavime dalyvavo 39 mokytojai ir per 10 svečių, kurie talkina švietimo darbuose.

Gimnazijos mokytojas A. Šukys supažindino mokytojus su Ontario provincijos gimnazijų sistema. Jo paskaita buvo tik bendro informacinio pobūdžio, kuri tiesiogiai nelietė lietuviškos mokyklos, tačiau buvo nemažai klausimų iš salės.

M. Jonynienė iš Montrealio paaiškino, kaip ji dėsto lietuvių literatūrą šeštadieninėje mokykloje. Lietuvių literatūros dėstymo pasirinkimą nustato mokinių amžius, jų kalbos žinojimas ir pamokos laikas. Programas gali nustatyti tik mokytojas savo klasėje. Vaikus galima tik supažindinti labai bendrais bruožais su literatūra, bet ne išmokyti.

M. Jonynienė dirba be vadovėlių, rinkdama medžiagą iš įvairių knygų. Mokiniai pasiruošia egzaminams iš užrašų. Nurodo ką pasirinkti, jei domisi lietuvių literatūra ir toliau. Literatūrą pradeda dėstyti septintame skyriuje. Daug mokinių gerai nesupranta lietuvių kalbos, tad literatūrą dėstyti yra sunku. Tokių mokinių šeimose nėra lietuviškų knygų ar net ir laikraščių. Tėvai kartais daro priekaištus mokyklai, kad mokykloje mažai išmokoma, bet patys tą darbą trukdo savo pavyzdžiu. Mokinius reikia supažindinti su eilėraščių rašymu, nes jiems tai patinka.

Aštuntame skyriuje pradedama literatūra dėstyti rimčiau. Ji rekomenduoja pasiskaitymo knygas. Siūlė sekantį kartą sukviesti tik lietuvių literatūros dėstytojų suvažiavimą, kuriame būtų gvildenami tik literatūros dėstymo reikalai.

Diskusijose iškilo daug klausimų. Sakyta, kad literatūros programos yra paruoštos daugelio mokytojų, tad jų reikia laikytis, nors galima savaip tą programą suplanuoti. Siūlyta pasirinkti po vieną rašytoją iš kiekvieno laikotarpio ir jį smulkiau nagrinėti. Pageidauta suregistruoti vietos lietuvių turimas knygas, kad studentai galėtų lengvai pasiskolinti literatūros bei kitų lietuviškų knygų.

Po skanių pietų dr. D. Tamulionytė iš Klevelando skaitė paskaitą "Lietuviškai nemokančių mokymas". Tiems mokiniams lietuviškai kalbėti nereikia, nes jie kalba angliškai. Jie ateina tik idomumo dėlei. Pamoka turi patikti, o vėliau pamils ir kalbą. Pirmose pamokose reikia mokyti paprašyti kreidos, pieštuko, dešrelių ir kitų reikalingų daiktų. Tokias pamokas geriausia lankyti ir tėvams. Tada visi šeimoje gali mėginti kalbėti lietuviškai. Mokinių pasirodymus yra būtina viešai įvertinti. Mokiniai klasėje pasisveikina rankomis ir žodžiais. Taip susipažįsta su paprociu ir išmoksta tinkamai pasakyti žodžius. Visą laiką dr. D. Tamulionytė savo kalbą pavaizdavo praktiškais pavyzdžiais. Pvz. taip moko asmenuoti būsimą laiką:

valgy - siu,
valgy - si,
valgy - s,
valgy - sime,
valgy - site,
valgy - s.

Atkreipiamas dėmesys į galūnių trumpėjimą siu, si ir s.

Klasėje vartoja daiktus bei judesius, inscenizuoja pasakas, dainas ar savo parašytus trumpučius dienos įvykių ar kitokius pasikalbėjimus. Iš "masinių" pasirodymų suvaidintas Žalgirio mūšis. Keturi mokiniai vaizdavo vokiečius, atsistoję priešais, kiti 4 vaizdavo lietuvius, o toliau užpakalyje keli mokiniai vaizdavo kariuomenės rezervus, kurie vėliau apsupo priešą ir laimėjo mūšį Visą laiką naudojami paveikslai, dekoracijos, drabužiai (morkos, agurko, gyvulėlio...). Vieni su kitais veda natūralius pokalbius. Pamokose dalyvauja bendrai įvairaus amžiaus mokiniai, nes jų lietuvių kalbos mokėjimas yra beveik lygus.

Reikia surasti motyvaciją, kad vaikas norėtų mokytis lietuvių kalbos, skatinti tėvus, kad vaikas nepraleidinėtų pamokų.

Su įdomumu visi mokytojai klausė taip vaizdžiai pateiktos paskaitos.

Dr. D. Tamulionytė rengia šios srities vadovėlį, kuris dabar labai reikalingas.

Po mokyklų vedėjų pranešimų ir trumpos pertraukos mokytojai gėrėjosi 1937-38 m. laisvos Lietuvos gyvenimo vaizdais filme, kurį paruošė broliai Motūzai, o dabar V. Matulaitis jį pritaikė lietuvių mokykloms. Čia pat buvo parodytos 24 skaidrės iš neseniai įsteigto buities muziejaus prie Rumšiškių Lietuvoje. Atskiruose vaizduose praėjo žemaičių, biržiečių, rytiečių, dzūkų ir sūduvių sodybos. Šios skaidrės dabar yra prijungtos prie visų kitų mokykloms paruoštų skaidrių.

E. Kudabienė - Dauguvietytė skatino mokytojus kreipti daugiau dėmesio į vaidybą, ypač mokyti gražaus skaitymo. Kiekvienas kalba ne sau, o kitam. Nemalonu skaityti sunkiai išskaitomą raštą, taip pat nemalonu klausyti sunkiai ištariamų žodžių. Skaitomą sakinį reikia pajusti, suprasti, o tik tada sakyti žodžiais. Turėtų būti aiškus ir taisyklingas žodžių ištarimas. Vengti monotoniškumo, atskleisti jausmus, sutelkti nuotaiką.

Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atstovai R. Šiūlytė, R. Lukaševičiūtė ir J. Valaitis padarė vaizdžius pranešimus atskiromis sritimis, o L. Giriūnas parodė skaidres iš renginių Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje.

Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu. Laukė skani ir linksma vakarienė, kurios metu buvo linksmai pasijuokta ir padainuota, o J. Miltenis parodė 16 milimetrų filmą iš jaunimo kongreso metu aplankytų vietų.

V. Mat.

MEDUS --
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: 30 Dewson St.,
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

A†A
LIUDAI IMBRASIENEI
mirus, jos vyrui PETRUI, dukrai KRISTINAI ir sūnui LINUI gilią užuojautą reiškia —
E. J. Čuplinskų šeima A. N. Banelių šeima

A†A
mielai
Liudai Valiukaitei-Imbrasienei
mirus, vyrą PETRĄ, sūnų LINĄ, dukrą KRISTINĄ, brolį VYTAUTĄ, seserį REGINĄ ir gimines, kartu liūdėdami, nuoširdžiai užjaučia —
Janė ir Stasys Paketurai

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.
176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757
LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS
valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH.136. Tel.532-5191

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PASITRAUKĖ VYSKUPAS

Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apašt. administratorius vysk. J. Labukas-Matulaitis vasario 18 d. savo pareigas perdavė pavaduotojui vysk. Liudui Poviloniui. Pasitraukimo priežastis — gili senatvė, regėjimo susilpnėjimas. Vysk. J. Labukas jau yra sulaukęs 82 metų amžiaus. Galimas dalykas, sveikatą susilpnino tremtis Sibire, iš kurios jis grįžo 1956 m. Pradžioje profesoriavo Kauno kunigų seminarijoje, kol 1965 m. Kauno arkivyskupijos kapitula jį išrinko šios arkivyskupijos, o Vilkaviškio — savo vyskupijos valdytoju. Vyskupu konsekruotas Romoje tų pačių metų gruodžio 5 d. Jo įpėdinis vysk. L. Pavilonis yra 65 metų amžiaus. Administratorių pasikeitimą turi patvirtinti Vatikanas.

MUZĖJUJE SU KIRVIU

Vilniaus rajono liaudies teismo teisėjas Jonas Dimitrijevas "Tiesai" atsiuntė jos 63 nr. paskelbtą pranešimą iš teismo salės apie stikliuką pamėgusį Medininkų gyventoją L. Kuldą, dirbusį vairuotoju gamybinio komplektavimo valdyboje. J. Dimitrijevas rašo: "Pernai vieną vasaros pavakarę neblaivus L. Kulda atsiskyrėliojo į Medininkų pilies muziejų ir pareikalavo, kad sargas jam atidarytų duris. Sargas S. Januškevičius paaiškino, kad lankymo valandos jau pasibaigė, o, be to, girtam geriau eiti į lovą, o ne į muziejų. Tada L. Kulda išmušė S. Januškevičiaus buto langą ir įlindo į vidų. Sudavęs kumščiu šeimininkui, pasigriebė kirvį ir ėmė kapoti muziejaus duris. Įsiveržęs į muziejaus patalpas, girtuoklis sugadino elektros tinklus, traiškė diapozityvus, niokojo stendus, eksponatus. Girtą chuliganą sutramdė atskubėję miestelio gyventojai. Muziejui padaryta nuostolių už 848 rublius..." Teismas L. Kuldą nubaudė laisvės atėmimu dvejiem su puse metų.

SENIAUSIA GYVENTOJA

Seniausia Anykščių rajono gyventoja yra Rožė Šakalienė, kuriai ši pavasarį jau 110-tą kartą sužaliuos Dabužių girios beržai. Jos tėvai Mikaliūnai buvo baudžiauninkai, gyvenę Mackeliškių kaime ir ėję lažą Panionių dvarininkui. Rožė, gimusi penkeriem metam praėjus nuo baudžiavos panaikinimo, prie Dabužių girios ganydavo Mackeliškių kaimo galvijus, išmoko pinti vyžas, kuriomis dabar apdovanoja anūkus ir proanūkius. Senutė R. Šakalienė prisimena daug senoviškų vestuvinių dainų, nes jaunystėje buvo gera dainininkė, dažna vestuvių dalyvė. Ji taipgi atsimena kaikuriuos 1905 m. įvykius, revoliucinių dainų posmus, talkina kraštotyrininkams, renkantiems vietovardžius ir nustatantiems jų kilmę.

MENININKŲ RŪMAI

Vilniaus Kutuzovo aikštės rūmų istorija siekia XVI šimtmetį. Šis architektūrinis paminklas jau baigtas restauruoti ir kovo 12 d. perduotas kūrybinėm sąjungom. Atgimęs senasis pastatas vadinsis Meno Darbuotojų Rūmais. Juose yra septynios salės, kuriose bus galima rengti koncertus, literatūros vakarus, kino filmų premjeras, dailės parodas. Rūmų atidaryme kalbėjo naujasis kultūros "ministeris" J. Bielinis, Rašytojų Sąjungos pirm. A. Maldonis, Dailininkų Sąjungos pirmininko pavaduotojas K. Bogdanas, Kinomatografininkų Sąjungos I sekr. J. Gricius, Kompozitorių Sąjungos pirm. V. Laurušas ir Architektų Sąjungos pirm. A. Rasteika. Garbės raštai įteikti restauravimo projekto autoriui architektui R. Kazlauskui bei kitiem restauratoriam. Koncerte dalyvavo operos solistai V. Noreika, G. Kaukaitė, A. Stasiūnaitė, N. Ambrazaitytė, J. Rimas, pianistas kompoz. S. Vainiūnas, poetas A. Baltakis, aktoriai T. Vaisieta, E. Gabrėnaitė, V. Kybartas, V. Zemskaja ir S. Sondeckio diriguojamas kamerinis orkestras.

SPEKULIACIJA DEGTINE

"Tiesos" korespondentas B. Čekanauskas šio dienraščio 30 nr. paskelbė reportažinio pobūdžio rašinį "Alkoholis ir skausmo ašara" apie spekuliaciją degtine Kaune ir Kėdainiuose. Konkrečiai jis paliečia tik du atvejus, į kuriuos redakcijos dėmesį atkreipė skaitytojų skundai. "Kauno baldų" įmonės darbininkus Kranausko gatvėje svaigalais aprūpina medinio namo nr. 88 šeimininkė. Viena darbininkė B. Čekanauskui atvirai pareiškė: "Taip. Tame name perpardavinėja degtinę. Ir užkandos ten pasiūlo. Butelis ir sumuštinis — penki rubliai..." Dėl šių paslaugų jau nekartą teko pasiųsti girtus darbininkus namo. Kėdainiuose degtinės spekuliacija vertėsi Jonavos remonto statybos montavimo valdybos nr. 8 darbininkė Marija Kanagorova, su niekur nedirbančiu savo vyru gyvenanti Šėtos gvės 81 nr. Degtinę ji pardavinėdavo to didžiulio namo bendrabutiečiams ir net vienos profesinės technikos mokyklos moksleiviams. Dėl B. Čekanausko atskleistų faktų M. Kanogorova jau buvo perspėta darbovietėje ir nubausta pinigine bauda. Šie du spekuliacijos pavyzdžiai teužgriebia pačią ledkalnio viršūnę. Platesnį vaizdą atskleidžia B. Čekanausko rašinio įvadas: "Ankstyvas rytas. Parduotuvės dar uždarytos, o gatvėje jau svirduliuoja plilietis. Arti nėra parduotuvės arba ji vakare jau nebedirba, o taurelės mėgėjai gauna nusipirkti butelį. Kur?"

PROPAGANDINIAME VEŽIME

K. Račkausko pranešimu "Tiesos" 65 nr., Anykščių rajono mokyklų kraštotyrininkai tyrinėjo ateizmo istoriją šio rajono apylinkėse. Geriausio įvertinimo susilaukė Skiemonių vidurinės mokyklos ir Surdegio aštuonmetės mokyklos kraštotyrininkų darbai. Skiemoniečiai su vadove mokytoja A. Krištaponiene rinko gyventojų atsiminimus, pasakojimus bei nuotraukas apie "vietos dvasininkų reakcinę veiklą buržuazijos valdymo metais" ir komunistinių tradicijų plitimą. Šis trumpas pranešimas dar kartą liudija vis platesnį kraštotyrininkų įsodinimą į propagandinį kompartijos vežimą. Seniau kraštotyrininkai pagrindinį savo dėmesį skirdavo istorinei Lietuvos praeičiai, liaudies menui ir dainoms, o dabar vis labiau yra verčiami domėtis kolchozų bei įmonių istorijomis, ateizmo apraiškomis, Maskvai tarnavusių partiečių veikla, žuvusiais sovietų partizanais ir kariais. **V. Kst.**

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ VEIKLOJE

Melburniškė dail. Irena Jokubauskienė, jau senokai gerai žinoma Melburno Liet. Bendruomenei kaip gabi menininkė ir savo tapybos darbais su pasisekimu dalyvavusi australiečių dailininkų parodose, ruošiasi savo darbų parodai balandžio 11 d. Adelaidėje.

Sol. Paulius Rūtenis, daugeliui lietuvių pažįstamas iš Vokietijos, šiuo metu gyvena Sydnėjuje ir dirba savo srityje "Elizabeth Opera Co." Dažnai gastroliuoja su opera po didžiuosius Australijos miestus. Operos gastrolės numatytos ir Adelaidėje š.m. balandžio mėn. Sol. Rūtenis atliekamu laiku nuo savo tiesioginių pareigų nuoširdžiai talkina lietuviams. Jis dainuoja, deklamuoja ir vaidina įvairiuose miestuose bei parengimuose.

Sol. Antanina Binkevičiūtė - Gučiuvienė mažai bedainuoja, bet užtat aktyviai reiškiasi kaip meno kritikė ir laikraščių korespondentė muzikos klausimais.

Sol. Genovaitė Vasiliauskienė yra dainavimo mokytoja Adelaidėje abiejose (Bendruomenės ir Šv. Kazimiero) mokyklose, vadovauja "Lituania" chorui ir vyrų kvartetui. Šiuo metu intensyviai ruošiasi birželio išvežtųjų minėjimui, kuris įvyks Adelaidės miesto rotušėje birželio 13 d. Bus atlikta latvių kompozitoriaus J. Andrija kantata "Tėvija" latvių, lietuvių ir estų jungtinio choro. Diriguos latvis K. Svenne. Solo partiją kantatoje atliks G. Vasiliauskienė. Birželio išvežtųjų minėjimas yra pats didžiausias baltiečių metinis renginys. Jame kasmet dalyvauja per 1000 asmenų.

Nemira Masiulytė dėsto muziką Brighton High School, vadovauja Adelaidės Šv. Kazimiero parapijos chorui ir vargonuoja per pamaldas šventovėje. Reiškiasi ir visuomeninėje veikloje. Neseniai grįžo iš pasaulio lietuvių jaunimo kongreso, kur atstovavo, kartu su kitais, Adelaidės jaunimui. Šiuo metu ji uoliai dirba su parapijos choru, ruošdamasi religiniam koncertui, kuris įvyks balandžio 11 d.

Prof. dr. Marija Gimbutienė, viešnia iš Los Angeles, aplankė Sydnėjaus, Kanberos ir Melburno lietuvius. Sydnėjaus lietuvių "Plunksnos" klubas jos atvykimą gražiai išnaudojo, vasario 15 d. surengdamas viešnios paskaitą lietuvių visuomenei Sydnėjaus Lietuvių Klube. Prof. Gimbutienė pastebėjo, kad lietuviai mažai domisi savo tautos praeitimi. Universitete Amerikoje, kur ji skaitė paskaitas apie baltų kalbas ir kultūrą, iš 200 studentų jų klausėsi tik vienas lietuvis.

Šv. Kazimiero šventė buvo kartu ir Adelaidės lietuvių parapijos šventė, todėl buvo ypatingai iškilmingai atšvęsta kovo 7 d. Iškilmingas pamaldas laikė kun. A. Spurgis. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Pamaldų metu giedojo sol. G. Vasiliauskienė, vargonais palydėjo N. Masiulytė. Po pamaldų Kat. Centro salėje įvyko viešas šv. Kazimiero pagerbimas-akademija. Įdomią paskaitą apie katalikų padėtį Lietuvoje, pasiremiant "Kronika", skaitė Pr. Pusdešris. G. Vasiliauskienė padainavo dvi dainas, o V. Bardauskaitė padeklamavo eilėraštį. Sietynas Kubilius padeklamavo Pr. Pusdešrio sukurtą "Pasaka-Nepasaka". Po oficialiosios dalies įvyko vaišės, kurių metu buvo pagerbti visi Kazimierai. Taip pat buvo pasveikintas ir klebonas kun. A. Spurgis, MIC, kurio vardadienis išpuolė kiek anksčiau.

Australijos lietuvių chorai intensyviai rengiasi savo tradicinei dainų šventei Melburne. Sydnėjaus lietuvių choras nebeturi dirigento. Ilgametis dirigentas Br. Kiveris dėl tam tikrų intrigų pasitraukė, o jį pavadavusi p-lė Belkutė išvyksta ilgesniam laikui į Angliją. Jieškomas naujas dirigentas...

Naują apylinkės valdybą išrinko Adelaidės lietuviai kovo 14 d. Išrinkti: V. Neverauskas, M. Renke, V. Aleksandravičius, V. Baltutis ir K. Taparas. Ši valdyba sudaryta jau iš vyresniosios kartos, bet ne vyriausios. Per ketverius metus Adelaidės lietuvius "valdė" jaunimas. Nežinia kodėl dabar kapituliavo. Gal pavargo.

J. Vasiliauskas

Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų šventėje vyr. skautininkai L. Milukienė ir P. Molis prapjauna sukaktuvinį tortą. Šalia jų — tuntininkai ps. V. Turūta ir s. D. Keršienė Nuotr. S. Dabkaus

OTTAWA, ONT.

ČIURLIONIO FESTIVALIO UŽBAIGIMAS oficialiai įvyko vasario 14 d. Public Archives of Canada rūmuose su dail. A. Tamošaičio paskaita "Čiurlionio dailė ir liaudies meno bruožai jo kūryboje". Buvo panaudota modernioji vertimo sistema, todėl paskaitos galėjo klausyti ir svečiai. Vertėja buvo Dalia Procutienė. Dail. Tamošaitis pirmiausia Čiurlionio tapybą nagrinėjo grynosios dailės ir technikos atžvilgiais. Toliau iškėlė panaudotus liaudies motyvus tapybai, grafikai ir knygų iliustracijoms. Čiurlionio paveiksluose yra daug lietuviško peizažo, pavaizduoto ir tiesiogiai, ir netiesiogiai. Čiurlionis mėgo gamtą ir ja žavėjosi. Paskaita buvo vykusiai iliustruota gausiomis skaidrėmis. Čiurlionio reprodukcijų paroda Public Archives parodų salėje truko nuo sausio 17 d. iki vasario 28 d.

DAIL. A. TAMOŠAIČIO PAGERBIMAS. Vasario 14 d. buvo Tamošaičio 70-jo gimtadienio išvakarės, todėl Juozas Danys susirinkusiems į Čiurlionio festivalį bei Vasario 16 minėjimą kalbėjo apie dail. Tamošaitį ir suglaustai apibūdino dailininko veiklą bei kūrybą. Bendruomenės pirm. V. Radžius pasveikino sukaktuvininką ir otaviškių vardu įteikė knygą "Cosmic Art".

VASARIO 16 MINĖJIMAS. Vasario 16 dieną prie miesto rotušės plevėsavo lietuviška trispalvė. Šiuo metu lietuviškos vėliavos iškėlimas vasario 16 d. jau pasidarė tradiciniu įvykiu, nors kiekvienais metais Bendruomenės valdyba kreipiasi į burmistro įstaigą šiuo reikalu. Akademinė šventės dalis įvyko vasario 14 d. Public Archives rūmuose kartu su Čiurlionio šventės užbaigimu. Pirm. V. Radžius tarė įvedamąjį žodį, o kun. dr. V. Skilandžiūnas buvo pagrindinis kalbėtojas. Nors dabartinė padėtis sunki, bet reikia nenustoti vilties ateičiai. Šventėje dalyvavo latvių, estų, ukrainiečių, gudų ir slovakų atstovai. Pamaldos, skirtos Vasario 16 šventei, buvo kun. dr. V. Skilandžiūno atlaikytos vasario 28 d. Our Lady of Perpetual Help šventovėje. **J. V. Dns.**

Vyskupo M. Valančiaus lituanistinės mokyklos VIII skyriaus mokinės R. Pleinytė ir D. Beržaitytė, paruoštos mokytojos A. Mikšienės, atlieka dialogą "Darata ir Pilypas" Kalėdų eglutės proga Nuotr. M. Borusienės

KLB Hamiltono apylinkės balsavimams pravesti komisijos

Pranešimas

Skelbiame rinkimus į KLB Hamiltono apylinkės valdybą ir revizijos komisiją. Rinkimai įvyks 1976 m. balandžio 11 d. Hamiltono Lietuvių Jaunimo Centre (58 Dundurn St. N.) nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Siūlomi šie kandidatai:

Į KLB Hamiltono **apylinkės valdybą** (renkami 7 asmenys):

1. Bajoraitis, Juozas, darbininkas
2. Deksnys, Kazimieras, tarnautojas
3. Gudinskas, Marius, studentas
4. Jurgutytė, Jūratė, banko tarnautoja
5. Kaminskaitė, Anelė, mokytoja
6. Lukošius, Petras, tarnautojas
7. Mikšys, Kazimieras, darbininkas
8. Patamsis, Alfonsas, verslininkas
9. Skripkutė, Liucija, tarnautoja

Į **revizijos komisiją** (renkami 3 asmenys)

1. Kvedaras, Vaidotas, daktaras
2. Kontenis, Robertas, laboratorijos technikas
3. Sakalas, Pranas, darbininkas
4. Samus, Stela, tarnautoja

KLB rinkiminė komisija

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas **"TALKA"**

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudа. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš $7.000.000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 8½%
term. depozitus 1 m. 9½%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
• GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

LIETUVIAI PASAULYJE

Winnipeg, Manitoba

AUKSINĖ VEDYBŲ SUKAKTIS. Vasario 14 d. anglų dienraštis "Free Press" atspausdino straipsnį: "Golden wedding anniversary", kur smulkiai aprašoma winnipegiečių lietuvių Pranciškos ir Vlado Steponavičių auksinė 50 metų vedybinė sukaktis. Pirmiausia, skaitytojui krinta į akis tai, kad angliškoje spaudoje taip gražiai ir be jokių iškraipymų minimos lietuviškos pavardės, vardai, gimimų vietovės (net kaimai) — Liaudiškių ir Sadūnų kaimai, tik vietoje įrašyto Walteris skliausteliuose pataisoma (Vladas). Angliškoje spaudoje tai retai pasitaiko.

Straipsnyje aprašoma, kad P. ir V. Steponavičiai susituokė 1926 m. sausio 9 d. Radviliškio šventovėje, asistuojant kun. Sarapui. Jų pabroliai buvo Juozas Mikalauskas ir Marta Liugas. Po vedybų 1927 m. Vl. Steponavičius atvyko į Kanadą ir pradėjo dirbti Ridgeville, Man., pas ūkininką. 1928 m. perėjo dirbti į "Canada Packers Co." Winnipege ir gavo šaltkalvio darbą. 1930 m. rugsėjo 2 d. atsikvietė iš Lietuvos savo žmoną Pranciška (Mikalauskaitę), kuri gavo darbą "Stalls Sportswear Ltd. Co." Susilaukė sūnaus, kurį leido į mokslą. 200 Marion g-vėje nusipirko namus, kur ir dabar tebegyvena. Ta proga vasario 15 d. po pietų, per tą pačią spaudą, kvietė savo gimines pažįstamus bei draugus atsilankyti į jų namus kavutei. Juos aplankė daugybė draugų. P. ir V. Steponavičiai yra lietuvių Šv. Kazimiero parapijos ir Lietuvių Klubo Manitoboje nariai.

Š.m. kovo 6 d. jų sūnus Norman Stapon su žmona Gail ir vaikučiais lietuvių klubo salėje suruošė tėvų 50 vedybinės sukakties balių, kuriame dalyvavo apie 200 asmenų.

Už garbės stalo sėdėjo Vl. ir Pranciška Steponavičiai, Mr. and Mrs. Norman Stapon ir buvęs jų vainiksegis — P. Steponavičienės brolis Juozas Mikalauskas su žmona ir lietuvių parapijos klebonas kun. J. Bertašius.

Minėjimą pradėjo sūnus Stapon Norman, trumpai peržvelgdamas savo tėvelių nueitą gyvenimo kelią. Baigdamas tarė: "Aš neturiu žodžių išreikšti tikros meilės savo tėveliams. Kokie jie buvo geri mane augindami, tokie jie pasiliko ir dabar". Dalyviai gausiai plojo, o sūnui ir tėveliams nuriedėjo gaili ašara per skruostus. Toliau buvo pakviestas tarti žodį kun. J. Bertašius.

Sukaktuvininkai gavo daugybę sveikinimo telegramų iš okup. Lietuvos ir vietinių kanadiečių. Juos perskaitė kun. J. Bertašius. Sveikinimus anglų kalba perskaitė pats Norman Stapon. Tarpe gausių sveikinimų labiausiai atkreipė dėmesį Kanados min. pirmininko Pierre E. Trudeau, Manitobos min. pirm. Edward-Richard Schreyer, Winnipego miesto burmistro S. Jubos, Manitobos miškų departamento atstovo ir kitų.

Po sveikinimų prasidėjo dovanų įteikimas. Dovaną įteikė ir Winnipego lietuvių parapijos kleb. J. Bertašius — gražiai ornamentuotą kryžių. Po to sekė vaišės ir šokiai.

Tenka pažymėti, kad Vl. ir P. Steponavičių sūnus Stapon Norman jau kelintą kartą Winnipege išrenkamas miesto t a r y b o s nariu. Jo žmona Gail Stapon yra narė Manitobos Tautybių Meno Tarybos (The Folk Arts Council of Manitoba) ir jau daug metų dirba Folkloramoje kaip įvairių tautybių karalaičių koordinatorė. Ji laikoma dešiniąja ranka The Folk Arts Council pirm. adv. Julius Kotelos, kuris yra Canadian Consultive Council on Multiculturalism pirmininkas. Ilgiausių metų sukaktuvininkams! **K. Str.**

St. Catharines, Ont.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖS "Nemunas" tėvų komiteto veikliosios narės Joana Zubrickienė ir Virginija Žemaitienė buvo išvykusios nemuniečių šventės bilietų platinti, aukų rinkti pas Port Colborne ir Wellando lietuvius. Aplankė ir tautinę, kultūrinę veiklą nuolat remiančius verslininkus "Ritz" viešbučio savininkus p.p. Skaisčius Port Colborne ir "Dain City House" savininkus p.p. Šidlauskus Wellande. Jie paaukojo po vertingą staliuką loterijai. Meno mėgėjas inž. Steponas Šetkus paaukojo savo kūrybos paveikslą. Šių duosnių lietuvių aukos bus didelė parama nemuniečių šokėjams. Nemuniečių šventėje dalyvaus ir Toronto tautinių šokių grupė "Atžalynas". Pastarojo vadovė Silvija Martinkutė-Leparskienė ir "Nemuno" vadovė

(Nukelta į 7-tą psl.)

J. A. Valstybės

ALTOS BIULETENIO PRANEŠIMU, naują pavojų Lietuvai išryškino žurnalistų R. Evanso ir R. Novako pranešimai "Chicago Sun-Times", "Washington Post" dienraščiuose, liečiantys pernai gruodžio viduryje Londone įvykusį JAV ambasadorių suvažiavimą. Jame valstybės departamento patarėjas H. Sonnenfeldtas, sekr. H. Kissengerio dešinioji ranka, pasisakė už tokią JAV politiką, kuri pripažintų "organišką" R. Europos ir Sovietų Sąjungos vienetą. Esą, Sovietų Sąjunga yra priversta remtis karine jėga, kol nėra tikra savo įsitvirtinimu R. Europoje. Be "organinės" sąjungos R. Europoje vis labiau auga troškimas išsiveržti iš sovietinės kontrolės ir gali tapti trečiojo pasaulinio karo priežastimi. Taigi, H. Sonnenfeldtas pasisakė už Sovietų Sąjungos vyravimą R. Europoje, o tuo pačiu ir Pabaltijo prijungimą prie Sovietų Sąjungos. ALTa, lig šiol ištikimai gynusi prez. G. Fordą dėl Helsinkyje pasirašytų politinių gairių, dabar ragina visus lietuvius rašyti jam laiškus, siųsti telegramas, atkreipiančias dėmesį į H. Kissingerio politiką, kuri yra priešinga paties prezidento pareiškimams. Prez. G. Fordas turi būti prašomas uždrausti tokius valstybės departamento pareiškimus, nesiderinančius su JAV politika. Kyla klausimas, ar ši akcija bus veiksminga. Jeigu H. Sonnenfeldtas yra H. Kissingerio dešinioji ranka, tai pats H. Kissingeris buvo ir tebėra ne tik dešinioji, bet ir kairioji prez. G. Forbo ranka. Tokiose aplinkybėse sunku patikėti, kad prez. G. Fordas nebūtų susipažinęs su jo politika bei jos tikrąja įtaka Pabaltijui.

A. A. DR. VACLOVAS PAPROCKAS, Niujorko lietuvių gydytojas, kultūrininkas ir visuomenės veikėjas, mirė kovo 12 d., ištiktas širdies smūgio. Velionis buvo kilęs iš Degučių valsč., Zarasų apskr., gydytojo diplomą VD universitete gavęs 1936 m. Šiame universitete 1934-37 m. buvo sisteminės anatomijos laborantu, asistentu, 1937-44 m. — chirurginės klinikos asistentu, Kauno Raudonojo Kryžiaus sanatorijos ir Kauno vaikų klinikos konsultantu. Gyvendamas Brooklyne, rūpinosi ne tik lietuvių sveikata, bet ir kultūrine veikla, dažnai būdamas organizatorių eilėse. Palaidotas kovo 16 d. iš Angelų Karalienės parapijos šventovės Cypress Hill kapinėse.

ILGĄ PASIKALBĖJIMĄ SU VILIUM BRAŽĖNU kovo 3 d. laidoje paskelbė pietvakarių Floridos dienraštis "Fort Meyer News-Press". S. Dougherty, remdamasis V. Bražėno informacija, pateikia daug žinių ne tik apie jo susidūrimą su komunizmu, bet ir Lietuvos istoriją, sovietinę bei vokiečių okupaciją, pogrindžio kovas, masinius lietuvių trėmimus Sibiran, R. Kalantos bei kitų lietuvių susideginimus, jaunimo demonstracijas Kaune. Pasikalbėjimas buvo padarytas Vasario 16 proga ir yra iliustruotas dviem V. Bražėno bei jo žmonos nuotraukom.

ŠV. ANTANO PARAPIJOJE Omahoje, Nebraskos valstijoje, kun. J. Tautkaus ir J. Damo iniciatyva specialus komitetas pyragų pardavimų ir vaišėmis telkė lėšas Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai. Įskaitant aukas, buvo surinkta apie $500, kurie perduoti šiai institucijai.

TELŠIŲ RABINŲ SEMINARIJA, kuri dabar yra gavusi "Telshe Yeshiva" pavadinimą, neseniai atšventė veiklos šimtmetį Klevelando priemiestyje Wickliffe. Amerikon ji buvo perkelta 1941 m. Čia ji dabar ruošia ne tik rabinus, bet ir kitus vadus žydų tautai. Šimtmečio iškilmes aprašė "The News-Herald" dienraštis. Rabinų seminarija Telšiuose turėjo pilną veiklos laisvę nepriklausomos Lietuvos laikotarpyje. Tai liudija jos išsikėlimas į JAV tik tada, kai susidarė tiesioginė nacių grėsmė II D. karo metais. "Dirvos" teigimu, Klevelando lietuvių organizacijos, 1950 m. rengdamos sovietų ir nacių vykdytos tautžudystės parodą, bandė užmegzti ryšius su seminarija, bet susilaukė griežtai neigiamo atsakymo.

Urugvajus

SHANGRILA POILSIO NAMUOSE surengtoje vaikų stovykloje dalyvavo 20 lietuviukų. Vadovavo po jaunimo kongreso Urugvajuje pasilikusi jo talkininkė Daiva Vaitkevičiūtė iš JAV, Ines Kamandulytė ir Aldo Basanta.

MONTEVIDEO KANKLININKIŲ ORKESTRĖLIS, vadovaujamas Vytauto Dorelio, viešėjo Buenos Aires ir dalyvavo Argentinos Lietuvių Centro surengto Vasario 16 minėjimo programoje. Kartu su kanklininkėm šioje išvykoje dalyvavo ir grupė jų mamyčių.

Argentina

VASARIO 16 MINĖJIMĄ Buenos Aires lietuviams Susivienijimo Lietuvių Argentinoj salėje surengė Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Taryba, vadovaujama pirm. A. Mičiūdo. Vasario 16 reikšmę nušvietė Z. Juknevičius, paskaitą lietuviškai skaitė J. Šiušis, ispaniškai — R. Stalioraitis, buvęs SLA pirmininkas. Koncertinę programą atliko I. Valantinavičiaus vadovaujamas "Aušros" choras iš Temperley-Adrogue ir jaunoji sol. Adriana Jocytė iš Berisso. Sekančią dieną, vasario 15, iškilmingas Mišias Buenos Aires katedroje koncelebravo mons. D. Keegan ir Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Petraitis. Giedojo Šv. Cecilijos choras, vadovaujamas A. Mikučionio, su L. Mikučionienės vargonine palyda. Lietuvos istoriją bei jos dabartines problemas savo pamokslu išryškino mons. D. Keegan. Jis taipgi ragino jaunimą, nors ir negimusį Lietuvoje, mylėti savo tėvų žemę, laikytis jos papročių, kalbėti lietuviškai. Po pamaldų buvo padėtas gėlių vainikas prie Laisvės piramidės Mayo aikštėje. Atitinkamą žodį tarė Z. Juknevičius, minėjime priimtą rezoliuciją perskaitė ALOS Tarybos pirm. A. Mičiūdas. Tą pačią dieną įvyko antrasis Vasario 16 minėjimas Argentinos Lietuvių Centre. Jame lietuviškai kalbėjo studentas K. Mikalonis, ispaniškai — B. Daratėnienė. Programon įsijungė SLA minėjime dalyvavęs "Aušros" choras ir sol. A. Jocytė. Be jų, dalyvavo AL Centro tautinių šokių grupė, kanklininkės bei dainininkės iš Montevideo, vadovaujamos V. Dorelio. Minėjimo programai vadovavo vietiniai jaunuoliai — A. M. Zienkaitė ir R. Rudis.

Australija

KAPELIONŲ PASIKEITIMAS. Geelongo Lietuvių Bendruomenės Namuose parapijos taryba kovo 13 d. surengė atsisveikinimą su kapelionu kun. Pr. Daukniu ir susitikimą su naujuoju kapelionu kun. V. J. Volodka. Pastarasis pradžioje buvo paskirtas į Tasmanijos salos sostinę Hobartą, kur yra nedidelė lietuvių kolonija. Kadangi ji neįstengė pasirūpinti kapeliono išlaikymu, jam buvo pasiūlyta susirasti vietą kitoje lietuvių kolonijoje. Melburno arkivyskupija kun. V. J. Volodką sutiko priimti į Geelongą, turintį didesnę lietuvių koloniją, o ten jau 10 metų kapelionavusį kun. Pr. Dauknį perkelti į Melburną, kur leidžiami "Tėviškės Aidai". Jis yra šio savaitraščio vyr. redaktorius. Su išsikeliančiu kapelionu kun. Pr. Daukniu atsisveikino parapijos bei organizacijų atstovai, įteikdami dovanų už sėkmingą darbą šioje kolonijoje. Abu kapelionai sekmadienį laikė koncelebracines Mišias Šv. Jono šventovėje, skirtas Vasario 16 ir šv. Kazimiero šventei. Pamokslą apie lietuviško jaunimo globėją šv. Kazimierą pasakė kun. Pr. Dauknys.

Italija

DAIL. VLADAS ŽILIUS, išleistas iš okupuotos Lietuvos, kovo 10 d. su žmona atvyko Vienon. Praleidę 10 dienų Austrijoje, jiedu persikėlė į Romą, kur tvarko dokumentus kelionei į JAV.

ITALŲ JAUNIMO KOMITETAS, ginantis šeimų moralę nuo materialistinio ateizmo, Romos Šv. Martyno bazilikoje surengė parodą apie kenčiančią Katalikų Bendriją komunistų valdomuose kraštuose. Parodos dokumentai, nuotraukos bei statistiniai duomenys lankytojus supažindino ir su dabartine Bendrijos būkle Lietuvoje — vyskupų, kunigų, tikinčiųjų persekiojimais, religinio gyvenimo varžymu. Specialioje akademijoje paskaitas apie persekiojamą Katalikų Bendriją skaitė žymus italų prof. dr. L. Gedda ir čekoslovakas kun. prof. Koval. Parodos atidaryme dalyvavo Lietuvos diplomatijos šefas St. Lozoraitis, Lietuvos atstovybės Vatikane vedėjas St. Lozoraitis, jn., Šv. Kazimiero kolegijos Romoje vicerektorius prel. P. Jatulis, Romoj gyvenantys lietuviai kunigai ir pasauliečiai.

Šveicarija

ŠVEICARIJOS LIETUVIAI Vasario 16 minėjimą sujungė su metiniu ŠL Bendruomenės susirinkimu ir po jo sekančiu susitikimu su latviais bei estais. Šiems renginiams šiemet buvo pasirinkta vasario 29 d. Ciuriche. Akademikų koplyčioje Mišias atnašavo kun. dr. J. Juraitis, pasakęs ir pamokslą. Susirinkimas įvyko gretimoje salėje. Naujai kadencijai jame buvo perrinkta ta pati valdyba— pirm. dr. Petras Radvila, sekr. ir ižd. p. Linderienė. Metinį solidarumo mokestį nutarta padidinti nuo 20 iki 30 frankų. Tylos minute buvo pagerbta neseniai mirusi aktorė a. a. Aldona Eretaitė-Lange, o jos tėvui dr. J. Eretui pasiųsta bendra užuojauta. Susitikimą su latviais ir estais šiemet suorganizavo Šveicarijos LB pirm. dr. P. Radvila viešbučio "Krone" salėje. Po bendrų pietų referatą apie Baltijos valstybes bei jų dabartines problemas skaitė iš Berno atvykęs gimnazijos mokytojas Hans Rychener, parašęs ir išleisdinęs knygą "... o Estija, Latvija ir Lietuva?" Jis atskleidė veidmainingą Maskvos politiką Baltijos valstybių atžvilgiu, keletą kartų citavo "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką". Šešis tautinius šokius pašoko J. Staniulienės įsteigta ir vadovaujama grupė "Viltis", kurios nariai yra šveicarų jaunimas. Didžiausią įspūdį visiems paliko Aštuonytis. Baltiečių susibūrime dalyvavo lituanistikos dėstytojas C i u r i c h o universitete prof. Risch, evangelikų kun. dr. E. Voss, vadovaujantis institutui "Tikėjimas II-jame pasaulyje". Institutas tiria religijų būklę komunistų valdomuose kraštuose ir leidžia žurnalą, kuriame didelio dėmesio yra susilaukusi Lietuva.

Žymieji smuikininkai iš okupuotos Lietuvos — Dana Pomerancaitė-Mazurkevičienė ir Juris Mazurkevičius, imigravę Kanadon. Jiedu koncertuos Toronte-Mississaugoje, Anapilio salėje, balandžio 11 d.

M. K. Čiurlionis geresnėse spalvose

ALGIRDAS GUSTAITIS

Valstybinei grožinės literatūros leidyklai Vilniuje 1961 m. išleidus M. K. Čiurlionio 32 reprodukcijų atspaudus atskirais lapais (folio), kritiškai spaudoje pasisakiau tiek dėl Ant. Venclovos įvado, tiek dėl spaudos darbo, ypač spalvų ir popieriaus. Kaune buvo atspausdinta 20.000 egz.

Visai kūrybingesnei lietuvių tautos daliai pasistengus kuo geriausiai atžymėti M. K. Čiurlionio gimtadienio šimtmetį (gimė 1875 m. Varėnoje, Lietuvoje) tiek šiapus, tiek anapus, — buvo įvairių rašinių periodikoje: ir trumpesnių, ir ilgesnių, papūstauodegiškų ir visai nukuklintų, naujoviškai apgalvotų ir tik pamargintų iškraipytais sakiniais. Emigracijoje, kiek žinau, ta proga neišleistas nė vienas leidinys. Tai yra daugiau negu siaubinga, stačiai nusikaltėliška. Juk yra gerokai per šimtą lietuvių dailininkų, Čiurlionio galerija, visokiausių organizacijų, nusikaišiusių kultūriniais doleriais.

Maloniai nuteikė 1976 sausio 31 d. iš okup. Lietuvos gautas lygiai tokio pat formato leidinys "Mikalojus Konstantinas Čiurlionis". Išleido "Vaga" Vilniuje 1976 m. Redakcinė komisija: Antanas Gedminas, Pranas Gudynas, Jonas Kuzminskis, Lionginas Šepetys. Dailininkas Kostas Dockus. Redaktorė Irena Meciūnaitė. Techn. redaktorius Vytautas Zdancevičius. Korektorė Danutė Meciūnaitė. Leidinio numeris 8061. Ofsetinis popierius nr. 1, formatas 62 x 94¼. Tiražas 30.000 egz.

Trumpoką įvadą parašė Lionginas Šepetys. Parengta be jausmo ir be tikros meilės lietuvių tautos genijui M. K. Čiurlioniui. Sakiniai sudėstyti, tarsi reikėjo parašyti. Bijotasi drąsiai pasisakyti, tarsi už nugaros stovėtų "didysis velnias". Juntamas autoriaus nedasakymas ir nepasakymas. Vietomis jo nutylėjimas labai priartėja melui: garsina sovietinėje rusų-komunistų okupacijoje 1967 m. pastatytą modernų muzėjų, kur saugomi M. K. Čiurlionio paveikslai, kūryba, laiškai. Betgi neleistinai nutyli, kad M. K. Čiurlionio vardo galerija buvo įsteigta Kaune 1921 m. gruodžio 14 d. steigiamojo seimo įstatymu. Čiurlionio galerija oficialiai pradėjo veikti Kaune 1925 m. gruodžio 13 d. Pirmoji didelė M. K. Čiurlionio paveikslų paroda buvo surengta Vilniuje 1911. IV. 23 — V. 8 d.d. Lietuvių Dailės Draugijos (LE XVI t., 31 psl.). Vilniuje nuo 1913 m. spalio mėn. buvo suorganizuota nuolatinė jo kūrinių paroda-galerija, kurioje buvo 227 paveikslai.

Panašių nutylėjimų L. Šepečio rašinėlyje yra daugiau. Būtų deramai pasitarnavęs atkreipdamas dėmesį, kad nežinomas M. K. Čiurlionio paveikslų skaičius yra išsibarstęs po Europą, ypač po Sovietų Rusiją ir Lenkiją. Prašytina tokių paveikslų savininkus atsiliepti. Jeigu jie nesutiktų jų parduoti ar perleisti Čiurlionio galerijai Kaune, kad bent leistų juos nufotografuoti, aprašyti.

L. Šepečio rašinyje klystama kalbant apie Čiurlionį kaip dailininką: "Šis minties ir fantazijos lydinys neįtelpa nei į senas dailės taisykles, nei grindžia naujus kanonus." (6 psl.). Imkime pvz. "Karalių pasaką". Tame kūrinyje, kaip ir visuose kituose Čiurlionio kūriniuose, yra daugiau negu "mintis ir fantazija". O paprasčiausias mintijimo logiškumas neleidžia sulydyti minties su fantazija. Lydyti galima tik apčiuopiamus daiktus, kaip geležį su plienu ir pan.

Arba vėl: "Čiurlionis neturėjo ir neskelbė siauros estetinės programos". Ką tokiu sakiniu norima nustebinti, ką naujo pasakyti? Jei neturėjo ir neskelbė, tai kodėl rašyti apie nesamus dalykus. Tai tuščiažodžiavimas, neturėjimas ko pasakyti.

Leidinyje atspausdinta 35 spalvotos reprodukcijos ir 111 nespalvotų. Nespalvotosios yra mažutės, maždaug vienos laikraštinės skilties kvadratėlio. Atspausdintos gerai, gerame popieriuje. Spalvotos reprodukcijos atspausdintos geriau nei mūsų anais metais aptartame leidinyje. Popierius švarus, darbas geras, tarsi būtų spausdinta ne Kaune, o Paryžiuje. Tuo reikia nuoširdžiai pasidžiaugti ir pasigėrėti. Bet kodėl nevisi Čiurlionio kūriniai išspausdinti spalvotai? Kodėl net 111 išspausdinti mažutėmis "špargalkomis"? Jei Sovietų Rusija bent kiek remtų kitų tautų, ne rusų meną, jau seniai visi Čiurlionio spalvotieji kūriniai būtų buvę kur nors užsienyje atspausdinti spalvotai originalaus didumo. Čiurlionis nepiešė neaprėpiamų platumų paveikslų. Jie visi buvo mažučiai, kuklučiai, kaip ir jis pats. Okupuotieji lietuviai, reikalaukite, kad jūsų okupantai rusai leistų išleisti visus spalvotus Čiurlionio paveikslus spalvotai originalaus didumo! Ir nespalvotus kūrinius taip pat atspausdinti kur nors labai geroje užsienio spaustuvėje, ant geriausio, tokiems kūriniams tinkamiausio popieriaus taipgi originalaus didumo. Dabar, žiūrėdamas "špargalkinius" atspaudėlius, galvoji — tai ne meną remiančios santvarkos leidinys, o privačiomis aukomis ištemptas leidinėlis.

DAIL. VLADAS VAITIEKŪNAS, kurio paveikslų paroda rengiama š. m. balandžio 24-25 d.d. Toronto Lietuvių Namuose

Dienoraštis "Neramios dienos"

ST. RAŠTIKIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

1944 metai

1944 m. politinius įvykius dominavo vietinės lietuvių rinktinės suformavimas ir jos žiaurus likvidavimas, vokiečių pasitraukimas iš Lietuvos ir nauja lietuvių pabėgėlių banga į vakarus.

Smulkiai aprašęs vietinės rinktinės suformavimą ir jos išardymą, knygos autorius tvirtina, kad jos likimą lėmė 4 veiksniai: "tai pats rinktinės štabas, lietuvių komitetas su politinėmis grupėmis, judri pyraginininkų grupelė ir patys vokiečiai" (348-349 p.). Jis rašo:

Baigdamas nors trumpai pakartoju tas kliūtis ir klaidas, kurios taip gražiai pradėtą darbą sukliudė ir galutinai išardė.

A. Generaliniai tarėjai padarė klaidą, kad mobilizacijos reikalą išleido iš savo rankų.

B. Štabas... neįsigilino į mūsų situacijos rimtumą ir neįvertino tautos ir savo pajėgumo...

C. Visuomenė ir politinės grupės ne statė, bet veikiau ardė. Nuolat kurstė štabą nenusileisti vokiečiams. Ragino neturėti nieko bendro su gen. tarėjais. Tarpusavyje nesutarė ir stengėsi pravesti savus interesus. Savo nelegalioj spaudoj viena dalis iš viso nepritarė viet. rinktinės štabo pagrindiniam tikslui, o kita dalis, naiviai gindama ir štabą ir gen. Plechavičių, principe ragino boikotuoti to štabo vykdomą mobilizaciją.

D. Vokiečiai nuolat keitė savo reikalavimus. Nepasitikėdami lietuviais, kišosi į smulkmenas ir varžė bet kokį savistovumą. Aplamai vokiečiai buvo nenuoširdūs ir neatviri savo ėjimuose.

Nemanau, kad visi sutiktų su tokia Matulionio kritika. Kai kurie jo paliesti klausimai iššauks ir kitokių aiškinimų.

1945 metai

Šis skyrius parašytas jau ne Lietuvoje, bet pasitraukus iš jos. O tuo tarpu vokiečiai vėl kažką kombinavo. Jie buvo sugalvoję sušaukti lietuvių "nacionalinį komitetą" ir suformuoti gal net Lietuvos vyriausybę. Estijai jau buvo leidę paskelbti vyriausybę, bet viešai apie tai dar neskelbė, ir jos funkcijos buvo dar nežinomos. Jie vis dar tikėjosi įjungti Pabaltijo kraštus į Vokietijos Reichą. "Juokdariai!" (526 p.). "Potsdame, dalyvaujant Vok. vyriausybės įgaliotiniui ir Himlerio atstovui, iau buvo sudarytas Latvijos išlaisvinimo komitetas. Nejaugi ir mums bus siūloma tokį komitetą sudaryti?" (526, 530 p.).

Ir taip vokiečiai, patys atsidūrę didelėje katastrofoje, ir vėl buvo pradėje nevykusiai spręsti Pabaltijo klausimą ir net vėl kalbėti apie naują lietuvių mobilizaciją (536 p.). Jie net per policija buvo išsiuntinėję raginimus lietuvių veikėjams atvykti į naują "konferenciją" Tiuringijoje, Bad Salzungene. Laimei, į tą konferencijai numatytą vietą amerikiečių okupacinė kariuomenė atėjo greičiau, negu vokiečiai spėjo vėl kažką sukombinuoti...

Knygos autorius liko laikinai gyventi išvietintųjų asmenų (D. P.) stovykloje Blomberge. Ilgą savo pergyvenimų ir įvairiausių įvykių aprašymą autorius baigia tokiais žodžiais paskutiniajame savo knygos puslapyje (577 p.):

Versdamas knygos lapus, norėjau iš gilaus laiko perspektyvos peržvelgti ir pervertinti anuometinio mūsų gyvenimo įvykius, kurie jau yra tapę istoriniais.

Ir ką gi? Nagi aš pats stebiuosi, kad po trisdešimties metų tremtiniškos patirties, užgožusios mūsų gyvenimą nauju rūpesčių sriautu, tarp šio dienoraščio eilučių aš neradau nieko, kas mane verstų, net iš dabarties perspektyvos žiūrint, vienur ar kitur keisti savo nuomonę. Visa tai, ką anuomet parašiau, man ir šiandien atrodo pastoviai gyva ir klaiku...

Betgi dar ir dabar aš giliai tikiu į mūsų tautos laisvės prošvaistę, už kurią kovodamas, ir aš bandžiau atiduoti savo pastangų dalį.

Pastabos

1. Jonas Matulionis yra pirmasis iš buvusių generalinių tarėjų, parašęs savo atsiminimus ir tuo būdu užpildęs buvusią spragą Lietuvos okupacijų aprašymuose. Esame labai dėkingi jam už tai.

2. Jo atsiminimai parašyti dienoraščio forma. Aprašant įvykius, jiems vykstant arba tuoj po įvykių, yra daug svarbiau, negu po daugelio metų aprašant tuos pačius įvykius iš savo atsiminimų. Šiuo atžvilgiu dienoraštis yra brangesnis ir tikslesnis už atsiminimus.

3. Ir aš esu nemažai rašęs apie tą patį laikotarpį. Dabar, pasiskaitęs J. Matulionio atsiminimus, nerandu jokių prieštaravimų, tik daugiau smulkmenų ir kaikurių net naujų dalykų, kurie man iki šiol buvo dar nežinomi. Tik trimis klausimais norėčiau pareikšti kiek skirtingą nuomonę:

a. 181 psl. rašoma, kad "Latvijos prezidentas Ulmanis kritiškoje valstybės valandoje pasiliko krašte ir su ginklu rankoje gynėsi nuo bolševikų invazijos ir didvyriškai žuvo". Tai netiesa, nes prezidentas Ulmanis bolševikų ultimatumo metu nepabėgo iš Latvijos, bet kurį laiką buvo dar likęs nominaliniu Latvijos prezidentu, kol liepos mėnesį okupantų buvo ištremtas į Rusiją. Taigi, "su ginklu rankoje" jam neteko gintis ir "didvyriškai žūti".

b. Tame pačiame 181 puslapyje tvirtinama, kad prezidentas Smetona "pražudęs mūsų valstybę", t.y. visa kaltė už Lietuvos nepriklausomybės netekimą suversta vienam Lietuvos prezidentui. Tai neteisinga. Vardan teisybės reikia pasakyti, kad Lietuva, kaip ir Latvija su Estija, savo nepriklausomybės neteko pirmiausia dėl dviejų buvusių galingų diktatorių, Stalino ir Hitlerio, sąmokslo panaikinti Pabaltijo valstybių nepriklausomybę.

c. 242 psl. rašoma, kad 1943 m. balandžio 5 d. buvusiai lietuviu konferencijai rezoliucijas iš anksto paruošusi lietuvių komisija (Biržiška, Šaulys, Krivickas, Nagius, Raštikis). Pirmiausia turiu papildyti, kad toje pirmoje rezoliucijų komisijoje gen. Nagiaus nebuvo, bet buvo dar Danta ir Senkus. Ta komisija, kuriai man teko pirmininkauti, tikrai buvo paruošusi rezoliucijų projektus, tačiau vokiečiai nesutiko su jais, ir todėl komisijos pirmininkas Raštikis ir narys prelatas Šaulys atsistatydino. Atsistatydinę nariai nedalyvavo konferencijoje (251 p.). Smulkiau apie tai esu rašęs savo knygoje "Kovose dėl Lietuvos", II t. 330-332 p. Pačioje konferencijoje buvo išrinkta visai kita rezoliucijų komisija, paruošusi visai kitas rezoliucijas, kurias konferencija ir priėmė.

4. J. Matulionio atsiminimai apima 1941-1945 m. laikotarpį. Tačiau juose yra viena didelė spraga — neaprašyta tame laikotarpyje buvusi laikinoji Lietuvos vyriausybė, kurioje J. Matulionis aktingai dalyvavo kaip finansų ministeris, t.y. tvarkė tą pačią sritį, kaip ir vėliau būdamas finansų tarėju. Savo knygos įžangoje jis rašo:

Nepamiršiu užgriebti ir Laikinosios vyriausybės faktų; juk ir man joje teko eiti kai kurias pareigas.

Kitoje vietoje jis dar šitaip rašo (37 p.):

Reiktų užfiksuoti buvimą Laikinojoje vyriausybėje. Šioks toks istorinis įvykis, nors jis ir trumpai tęsėsi. Ateityje ir dėl jo kils ginčų ir diskusijų. Tai reiktų užrašyti, kol viskas gyva atmintyje, kol sultys dar neišgaravo.

Deja, J. Matulionis smulkiai aprašo tik savo, kaip finansų generalinio tarėjo, veiklą, o apie savo, kaip Lietuvos laikinosios vyriausybės finansų ministerio, ir apie visos tos vyriausybės veiklą nutyli, nors dabar jam buvo labai gera proga apie tai parašyti. Gaila.

5. Knygoje nėra pavardžių rodyklės. Ji būtų palengvinusi orientuotis labai turtingame knygos turinyje.

6. Keliose vietose knygoje minima pulkininko Repšio pavardė. Reikia manyti, kad rašoma apie generalinio štabo pulkininką, buvusį karo aviacijos štabo viršininką, kurio tikra pavardė buvo Juozas Rapšys, bet ne Repšys.

7. Knyga gražiai išleista. Korektūros klaidų labai nedaug. Pasitaiko tik vienas kitas kalbinis netikslumas.

8. Bendras įvertinimas: knyga labai įdomi ir naudinga mūsų istorijai. J. Matulionis vertas didelės padėkos už tokio svarbaus veikalo parašymą ir išleidimą.

Jonas Matulionis, NERAMIOS DIENOS". Aplankas, vinjetės ir įrašai dail. Telesforo Valiaus. Leidimą parėmė giminės, draugai ir pažįstami. Rinko "Tėviškės Žiburiai", spaudė "Litho-Art" spaustuvė, Toronto, Ont. 1975.

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Venclova prancūzų žurnale

Paryžiuje leidžiamas krikščioniškos inspiracijos personalistinio sąjūdžio organas "L'Esprit" kovo numeryje išspausdino į prancūzų kalbą išverstą rašytojo ir mokslo žmogaus **Tomo Venclovos** pareiškimą, parašytą 1975 m. gegužės 11 d. Lietuvos kompartijos centro komitetui. T. Venclova paprašė leisti jam su šeima išvykti į užsienį, nes jam "užkirstos platesnės ir viešos literatūrinės, mokslinės, kultūrinės veiklos galimybės".

Savo prieraše prie T. Venclovos pareiškimo "L'Esprit" žurnalas pažymi, kad šį raštą paskelbė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", reguliariai nuo 1972 m. išeinantis pogrindžio leidinys, 19-me numeryje. Prancūzų žurnalas primena, jog rusų mokslininkas Sergejus Kovaliovas, apkaltintas palaikęs ryšius tarp šio organo ir Maskvos disidentų, buvo nuteistas septyneriem metams priverčiamųjų darbų.

Čia pateikiame "L'Esprit" žurnalo redakcinio prierašo vertimą:

"Lietuva, kaip žinoma, yra viena Baltijos respublikų, kurios buvo 1940 m. Sov. Sąjungos aneksuotos, Hitleriui su Stalinu slaptai susitarus.

Tomas Venclova tikrai yra savo kartos didžiausias lietuvių poetas. Jo poezija, išdailinta ir drauge paprasta, galėtų būti aptarta kaip "aiškumo sandarumas" (hermėtisme de lucidité) ir primena kaikuriais požiūriais Česlovo Milošo poeziją. Jo vertėjiški pasirinkimai (jo indėlis šioje srityje yra reikšmingas), pradedant tokiais poetais, kaip Saint-John Perse, Henri Michaux, Elliot, Frost, ir baigiant tokiais, kaip Joyce, Jarry, O'Neil ir kt., jau leidžia nustatyti jo vietą tam tikro poetinio-kultūrinio universo skalėje. Kaip Tartu mokyklos semiotikas jis mėgino supažindinti lietuvių intelektualinius sluogsnius su įvairiais struktūralizmo aspektais ir aplamai su literatūrinės kritikos reikšmingomis kryptimis.

Ilgus metus T. Venclova kovojo, kad apeitų tarp jo ir visuomenės statomas kliūtis — nepateisinami vilkinimai, nustatyti dvejų metų terminai mažiausių jo tekstų pasirodymui įį išsėmė. Galima prileisti, kad kultūrinio Lietuvos gyvenimo priveržimas 1972 m. po jauno darbininko Romo Kalantos ugninės aukos, sekusios keleto kitų ir iššaukusios masines demonstracijas Kaune, neįsivaizduojamas ir niekad neregėtas pačioje Rusijoje nuo Kronštato laikų, jį visiškai prislėgė. Atsisakymas priimti jį į lietuvių rašytojų draugiją gal būt jį privedė prie beviltiško sprendimo, kurį rodo jo laiškas centro komitetui.

Jo tėvas Antanas Venclova, miręs prieš keletą metų, buvo savo rūšies 1950 m. lietuviškasis Aragonas: priklausė partijos elitui, kurį laiką buvo švietimo ministeriu ir beveik nepašalinamu rašytojų draugijos pirmininku.

Nesutaikomi nusistatymai, kurie skyrė tėvą ir sūnų, iš esmės lietė kultūrinės problematikos plotmę, kūrybos ir komunikacijos laisvę — jaunasis Venclova nebuvo antikomunistinis kovotojas politine prasme. Šitas kartų skilimas — Dostojevskio "Biesuose" aprašytojo proceso antifrazė — galėjo tik labiau suerzinti naująją politinę klasę pramatomos istorinės tėkmės paneigimu. Todėl reikia bijoti atkirčio priemonių."

"L'Esprit" žurnalo bendradarbių tarpe netrūksta sovietams palankiai nusiteikusių "pažangiųjų" ir jieškančiųjų nuoširdaus "dialogo", todėl toks pasisakymas turėtų sustiprinti Tomo Venclovos galimybes išvykti į užsienį.

Įdomu pastebėti, kad ir žymusis amerikiečių dramaturgas Arturas Milleris kreipėsi tuo reikalu į LKP CK pirmąjį sekretorių P. Griškevičių, prašydamas, kad jis padarytų "viską, kas įmanoma", kad T. Venclovai būtų leista išvykti į užsienį.

A. Lembergas

Atsiųsta paminėti

Į LAISVĘ, 1975 m. rugpjūtis. Lietuvių Fronto Bičiulių žurnalas, išeinantis triskart per metus. Šį numerį redagavo Europos LF Bičiulių redakcija su vyr. red. dr. Kajetonu Čeginsku. Administratoriaus adresas: A. Kulnys, 7034 Hartcrest Dr., Rancho Poalos Verdes, Cal. 90724, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

BRITANIJOJE GARSĖJA dail. Genovaitė Grigoravičiūtė - Johnstone, gimusi Trakuose, baigusi privačią dail. J. Vienožinskio tapybos studiją Kaune. Britanijon atvykusi 1947 m., ji įsijungė į vietinių menininkų organizacijas, dalyvavo parodose šiame krašte ir JAV. Paskutinioji jos paroda vasario 21 — kovo 6 d. d. kartu su dail. James Kessel buvo surengta Leamington Spa, Rackhams galerijoje. Parodos katalogą puošė Lietuvos emblema. "Leamington Courier" laikraštis, aprašydamas šią parodą, pabrėžė dail. G. Johnstone lietuvišką kilmę. Ji pardavė dalį savo darbų, o už vieną jūros vaizdą gavo nes 300 svarų.

BOSTONO N. ANGLIJOS KONSERVATORIJOS rečitalių salėje kovo 13 d. turėjo įvykti pianistės Aldonos Dvarionaitės ir jos brolio smuikininko Jurgio Dvariono koncertas. Dėl pastarojo staigios ligos visą programą atliko A. Dvarionaitė, pasirinkusi F. Šopeno, F. Liszto, B. Dvariono ir A. Skriabino kompozicijas.

VII DAILĖS PARODA Kultūros Židinyje Brooklyne, N. Y., skirta Vasario 16-tajai, susilaukė 155 įvairaus žanro bei technikos darbų. Atskirą skyrių turėjo jaunimas. Be to, buvo išstatytos šešios dail. Kajetono Sklėriaus akvarelės jo šimtojo gimtadienio proga. Šią jo sukaktį parodos atidarymo dalyviams priminė LB Niujorko apygardos pirm. A. Vakselis, paprašydamas 1932 m. Kaune mirusį dailininką pagerbti atsistojimu. Pagrindiniu kalbėtoju atidaryme buvo gen. konsulas A. Simutis. Vertintojų komisija, kurią sudarė dailininkai — A. Elskus, Č. Janušas, E. Kepalaitė ir LB Niujorko apygardos pirm. A. Vakselis, paskyrė keletą premijų. Jas laimėjo: LB apygardos $100 tautinės tematikos premiją — skulptorius V. Kašuba už "Mindaugą karalių", E. Mickeliūnienės $100 tradicinio meno premiją — O. Paškevičienė už "Natiurmortą". V. Kašubos "Mindaugui karaliui"' taip pat teko ir kita $100 premija už lankytojų nubalsuotą populiariausią kūrinį. Premijas papildė medaliai: aukso — E. Urbaitytei už kolažą "Prasti angelai", sidabro — V. Krištolaitytei už paveikslą "Debesys ir žemė II", bronzos — Irenai Griežei už pastelę "Verba". Prie aukso ir sidabro medalių mecenatė E. Mickeliūnienė pridėjo po $50. Garbės pažymėjimai įteikti: A. Jurpaliui — už vario raižinį "Priešo veidas", R. Kudžmienei — už keramikos darbą "Pilka vaza", R. Rasimui — už piešinį "Karalius kalakutas". Parodą rengusi LB Niujorko apygarda tris dovanas po $20 parūpino ir jauniesiems dalyviams. Vertintojai jas paskyrė: aštuonmečiui R. Nemickui — už paveikslą "Jūros dugne", vienuolikmetei G. Vaizbytei — už piešinį "Kalėdos" ir septyniolikmetei D. Jurkutei — už popierinę skulptūrą "Trenktas". Šiemetinėms premijos trūko JAV Lietuvių Fondo finansinės paramos. Jo parūpintą $1.000 premiją gavo dail. V. Petravičius Čikagoje. Po premijų įteikimo kalbėjo buvęs Kauno dramos teatro rež. J. Jurašas apie dailininkų kūrybinius varžtus okupuotoje Lietuvoje. Ten taip pat slaptai yra sukurta kūrinių, kurių publika nemato parodose ir kurie yra skirti ateities Lietuvai.

M. K. ČIURLIONIO MINĖJIME Čikagos dabartinio meno muzėjuje rodytas jo darbų skaidres galės įsigyti visi šio mūsų tautos genijaus talento gerbėjai. Pakartotinai pranešama, kad tų skaidrių bus pagamintas didesnis skaičius. Norintieji jas įsigyti prašomi kreiptis šiuo adresu: Dr. J. Boguta, 6721 So. Rockwell, Chicago. Ill. 60629. USA. Tel. 737-3294.

JAUNA SOLISTĖ ANITA PAKALNIŠKYTĖ iš Hamiltono muzikos varžybose Toronte dalyvavo šešiose moterų klasėse, laimėdama tris pirmas, dvi antras ir vieną trečią vietas. Be to, gavo Hamiltono konservatorijos stipendiją.

SOL. BIRUTĖ O. ALEKSAITĖ, prieš keletą metų baigusi dainavimo studijas Varšuvos konservatorijoje, jas gilino Bostone, N. Anglijos konservatorijoje. Savo gražiu sopranu ji nekartą įsijungė ir į lietuvių renginius. Kovo 14 d. konservatorijos salėje įvyko jos baigminis koncertas magistro laipsniui gauti. Nelengvą programą sudarė profesoriai, parinkdami kompozitorius — Jean Baptiste Lully, Jean Phylipe, Rameau Francois Philidor, Franz Schubert, Stanislaw Moniuszko, Karol Szymansky, Sergej Prokofjev. Tik B. O. Aleksaitei pareikalavus, programon buvo leista įtraukti ir du lietuvius kompozitorius — K. V. Banaitį ir St. Šimkų. Akompanavo studentas L. Bogue. Koncerte dalyvavo nemažas būrys lietuvių, ypač menininkų. Po šių studijų sol. B. O. Aleksaitė turėtų grįžti Lenkijon, bet jau imtasi žygių, kad ji galėtų pasilikti JAV, nors tokį pasilikimą svečiams studentams nelengva iškovoti.

LIETUVIŲ DIENOJE, kurią kasmet Los Angeles mieste, Kalifornijoje, rengia prel. J. Kučingio vadovaujama Šv. Kazimiero parapija, birželio 27 d. koncertuos trys dainos meno žvaigždės iš Čikagos — tenoras Stasys Baras, sopranas Dana Stankaitytė ir bosas Jonas Vaznelis. Tai bus pirmas šių trijų dainininkų bendras koncertas Los Angeles lietuvių kolonijoje.

VILNIEČIUS Į SAVO DARBŲ PARODĄ pakvietė Inžinerinio Statybos Instituto architektūros fakulteto dėstytojai — dailininkai V. Bačėnas, J. Čeponis, R. Gaušienė, V. Giraitis, A. Janulis, D. Narvydaitė ir D. Žemaitienė. Jie šiai parodai pateikė apie 50 skulptūros, tapybos, grafikos, dekoratyvinės keramikos, gaminių apipavidalinimo darbų.

VILNIUJE VARŽĖSI JAUNIEJI STYGININKAI iš Vilniaus M. K. Čiurlionio ir Kauno J. Naujalio vidurinių meno mokyklų. Pirmąją grupę sudarė III-IV klasių mokiniai, antrąją — V-VI ir trečiąją — VII-VIII. Vertintojų komisija I grupės laimėtoju pripažino kaunietį violončelistą V. Skaisgiraitį, II — vilnietį violončelistą D. Palšauską, III — vilnietį E. Kulikauską, taip pat violončelistą.

LIETUVIŲ LITERATŪROS EKRANIZACIJAI buvo skirtas Vilniuje įvykęs rašytojų ir kinematografininkų pasitarimas. Įvadinį žodį tarė kinematografijos komiteto pirm. E. Juškys, pranešimą apie teorines bei praktines ekranizacijos problemas padarė filologijos kandidatas A. Bučys, literatūros kritikas. Literatūros ekranizavimo klausimais taip pat kalbėjo: kino režisoriai — R. Vabalas, A. Žebriūnas, S. Motiejūnas, G. Lukšas, rašytojai — J. Baltušis, K. Saja, V. Radaitis, S. Šaltenis, kino kritikas L. Tapinas ir Lietuvos kino studijos direktorius J. Lozoraitis. Šiuo metu jau kuriami meniniai filmai pagal J. Avyžiaus romaną "Sodybų tuštėjimo metas" ir J. Baltušio novelę "Virto ąžuolai", paimtą iš "Parduotų vasarų" II dalies. Pasikalbėjime buvo paliesti A. Vienuolio, V. Krėvės I. Simonaitytės, P. Cvirkos kūriniai, bet pagrindinis dėmesys teko V. Mykolaičio - Putino romanui "Altorių šešėly" ir B. Sruogos "Dievų miškui".

PUBLICISTINIO TEATRO PRADŽIA laikoma vilniečių aktorių G. Kazlauskaitės, J. Pakulio ir Č. Stonio paruošta programa "Mylėk mane", atlikta jau 40 kartų. Šios kompozicijos autorius yra Č. Stonys. Ją sudaro teatralizuotas pašnekesys, atskleidžiantis žymiausių pasaulio gamtininkų mintis, stebėjimų aprašymus. Aktoriai šią programą atlieka betkokio dydžio salėje, nenaudodami grimo ir teatrinių drabužių.

VILNIAUS KOMPOZITORIŲ NAMUOSE įvyko naujųjų kūrinių perklausa. B. Kutavičiaus "Sonatą fortepijonui" atliko A. Jurgelionis, V. Bagdono "Sonatą dviem fagotam" — P. Jaraminas ir A. Ančerevičius, P. Fledžinsko sonatą - poemą vargonams "Šventiniai apmąstymai" — A. Kiškelytė, J. Domarko "Bliuzą valtornai ir fortepijonui" — Ž. Čmieliauskas ir A. Kiškelytė. Tas keistai skambantis "bliuzas", atrodo, yra kilęs iš amerikietiško "blues" muzikinio žanro. Kūrinių aptarime dalyvavo: J. Karosas, V. Landsbergis, J. Nabažas, R. Gučas, A. Ambrazas, A. Jurgelionis, J. Antanavičius, J. Juozapaitis ir V. Montvila.

SENOJOJ VILNIAUS KATEDROJ, paverstoj paveikslų galerija, kiekvieną šeštadienį koncertuoja du saviveikliniai chorai. Koncertų ciklą pradėjo Vilniaus statybininkų kultūros rūmų moterų choras "Eglė" ir žemės ūkio ministerijos mišrus choras "Dobilas". Antrame koncerte dalyvavo J. Vanago vadovaujamas Vilniaus pramonės darbuotojų vyrų choras "Aidas" ir Kauno radijo gamyklos mišrus choras su vadove Z. Abromaityte. Jiems akompanavo vargonininkė N. Dainienė. Beveik pusę "Aido" programos sudarė tokie lietuvių kompozitorių kūriniai, kaip J. Juzeliūno—J. Naujalio "Lietuva brangi", V. Montvilos "Sodauto", V. Budrevičiaus "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka". Kauniečių "Bangos" chorą buvo susilpninę vadovų pasikeitimai, bet dabar jis vėl yra pasiekęs augštą lygį.

VILNIAUS STYGINIS KVARTETAS — A. Vainiūnaitė, P. Kunca, D. Katkus ir A. Vasiliauskas dešimtį dienų gastroliavo Austrijoje. Jaunieji muzikai, tarptautinio konkurso Liežė laureatai, Vienoje ir Grace surengtuose koncertuose atliko D. Šostakovičiaus, J. Haydno, F. Bajoro kvartetus.

AŠTUNTAJAME "KNYGOS MENO" KONKURSE Taline varžėsi Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Gudijos leidyklos. Konkurso diplomus laimėjo "Vagos" leidiniai — V. Petkevičiaus "Sieksnis, Sprindžio vaikas" (dail. K. Juodikaitis), K. Donelaičio "Mes vyžoti būrai" (dail. A. Makūnaitė), dail. S. Krasausko albumas "Amžinai gyvi" ir "Šviesos" išleistas vadovėlis "Muzika"' (dail. L. Narvydaitė). Pirmosios trys knygos buvo spausdintos K. Poželos spaustuvėje, ketvirtoji — "Vaizdo". Diplomais įvertinti ir du plakatai: dail. B. Leonavičiaus — respublikinės dainų šventės, dail. J. Galkaus — Tarptautinių Moters Metų.

EDUARDO MIEŽELAIČIO knygą "Kontrapunktai" 2.000 egz. tiražu išleido Prahos leidykla "Odeon". Ji sudaryta iš rinkinių "Lyriniai etiudai" ir "Naktiniai drugiai", iliustruota dail. S. Krasausko grafika. Vertėjai — V. Gaja ir J. Kabičekas.

VYTAUTĖS ŽILINSKAITĖS humoreską "Augimas" 1976 m. "Liaudies kalendoriuje" paskelbė Rygos leidykla "Liesma". **V. Kst.**

PROGRESS

REAL ESTATE LTD. *Perkant ar parduodant*
1072 Bloor St. W. *nekilnojamą nuosavybę*
Tel. 534-9286 *visada Jums*
sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS Drug Store
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • **Tel. 532-3400**

AKTYVAI — virš 9 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9½%
Antradieniais	10 - 3	pensijų s-tas	8¼%
Trečiadieniais	uždaryta	taupomąsias - savings s-tas	8%
Ketvirtadieniais	10 - 7	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9-12	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS, "ONTARIO TRUST REAL ESTATE" įstaigos vedėjas, šių metų kovo 31 d. trim savaitėm išvyksta iš Toronto. Jį pavaduos **J. ANNO, tel. 536-6431.**

Autorite Sales and SERVICE
Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.
ir **Bloor Autorite Garage,** 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, **Michelin, B. F. Goodrich, Radial** ir kt. Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC
NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 925-7716 Petras Prakas
Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

Klauskite mane apie:
- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- RRSP — registruotą pensijų planą
  - invalidumo pajamas
  - nuosavybių draudą
  - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas, *2 Carlton St., suite 714*
District Manager of *Namai: 766-5857*
Canadian Premier Life *Raštinė: 363-7881*

STEPHAN'S Furs 406 Roncesvalles Ave. **tel. 536-5936**
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dufferin RADIO AND TV SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ninkams yra įsteigusi specialų fondą — "Motor Vehicle Claims Fund", kurio metinis mokestis šiuo metu yra $60. Nelaimės atveju nukentėjusiems išmokama iki $50.000, bet nė cento negauna automobilio vairuotojas, kai būna jo kaltė. Be to, tokiu atveju jis turi grąžinti fondui visą išmokėtą sumą. Jo leidimas suspenduojamas, kol jis negauna draudos iš privačios bendrovės ir nepradeda atsiskaitymo su provinciniu fondu. Tokių skolininkų minėtam fondui šiuo metu jau yra apie 10.000, o jų skola sudaro apie $35 milijonus. Iš viso fondas nuo 1947 m. automobilių nelaimių aukoms yra išmokėjęs $112 milijonų. Kai nelaimėse žūsta vienas ar keli žmonės, jų giminės teisme gali reikalauti daugiau kaip $50.000. Dažnai ta išmoka pasidaro nepakankama. Dėl šios priežasties pasigirsta balsų, reikalaujančių panaikinti provincinį draudos fondą ir iš automobilių savininkų reikalauti privačios draudos pažymėjimų. Problemą betgi sudaro tokių privačių bendrovių perdidelis apetitas. Vairuotojui, dėl kurio kaltės įvyko nelaimė, metinės draudos įmokos staiga padidinamos iki $800-$1.800. Tokia suma dažnai prašoka jo uždarbio leidžiamą ribą. Didelių įmokų reikalaujama ir iš paauglių, nes ši grupė turi daugiau nelaimių proporciniu požiūriu. Atrodo, draudos bendrovės užmiršta, kad jų egzistencijos pagrindą kaip tik ir sudaro nelaimės. Jeigu jų nebūtų, niekas ir nesidraustų. Jos kasmet surenka milijonus dolerių iš vairuotojų, kurių tik maža dalis įsivelia į nelaimes. Tie milijonai ir turėtų padengti išmokas, bet tokiu atveju, žinoma, sumažėtų bendrovių pelnas, kurį dabar papildo perdidelis draudos pabranginimas. Pelno pakankamumą liudija draudos bendrovių pinigais Kanados miestuose augantys dangoraižiai.

"Toronto Star" dienraštis specialiu vedamuoju palietė skirtingas automobilių kainas JAV ir Kanadoje, nors prieš 11 metų buvo pasirašyta sutartis, kurios dėka gamyklos naujais automobiliais bei jų surinkimui skirtomis dalimis keičiasi be jokio muito. Ši sutartis turėjo panaikinti kainos skirtumą tarp JAV ir Kanadoj parduodamų automobilių. "Toronto Star" duomenimis, Fordo gamyklos mažasis "Pinto" automobilis Toronte kainuoja $3.487, o Buffalo mieste — $456 mažiau. Už didelį Fordo "LTD" automobilį Toronte reikia mokėti $5.624, kai tuo tarpu Buffalo gyventojams jis yra $778 pigesnis. Kanados federacinė vyriausybė automobilį laiko prabangos preke ir už parduodamus automobilius iš gamyklų ima 12% jų vertės mokestį, kurį padengia pirkėjas. Šio mokesčio neturi amerikiečiai. Tačiau ir atskaičius valstybinį mokestį, vis dar lieka apie 5% kainos skirtumas. Automobilių gamyklos teisinasi, kad jį sudaro didesnės garantijos išlaidos dėl šiaurinio klimato, muitas iš JAV įvežamoms naudotų automobilių dalims, reklama dviem oficialiom kalbom. Įtakos turi ir automobilių gamyklose dirbančių kanadiečių atlyginimų sulyginimas su amerikiečiais, nors Kanadoje yra mažesnis produktingumas. "Toronto Star" šiais klausimais prašo atsiliepti federacinį susisiekimo ministerį D. Jamieson'ą.

Kanados statistikos duomenimis, nedarbas vasario mėnesį sezoniniu masteliu vėl pakilo 0.4% ir pasiekė 7%. Pagal tą mastelį bedarbių buvo 719.000, o be jo — net 800.000. Tačiau tą mėnesį 12.000 padidėjo skaičius tokių kanadiečių, kurie turi po du ar daugiau darbų. Tų vadinamųjų "moonlighters" tada buvo suskaičiuota net 199.000. Taigi, beveik 200.000 darbų iš 800.000 bedarbių armijos atima dvigubų darbų mėgėjai. Dažnais atvejais jie priklauso unijoms, gauna gerus atlyginimus ir turi lengvas darbo sąlygas, kurių dėka lieka pakankamai jėgų antram darbui.

Rimas Gertus Lake of Bay ežere sugavo 26,5 sv., 38 inčų, ežerinį upėtakį. Žuvis buvo oficialiai užregistruota vietinėje Huntsvillės policijoje kaip rekordinis laimikis. Vietinio biologo nuomone, sugautoji žuvis esanti 16 m. amžiaus. Sėkmingas žuvautojas jau yra laimėjęs daug vietinių prizų. **M.**

SPORTAS

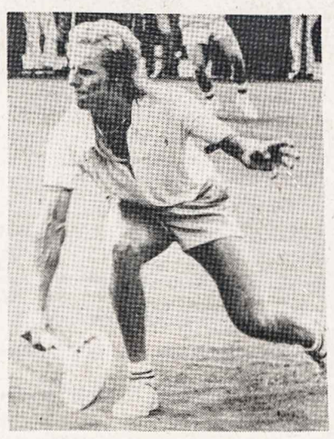

VITAS GERULAITIS, žymusis teniso žaidėjas, JAV rinktinės narys

V. GERULAITIS JAV TENISO RINKTINĖJE

Pirmasis lauko teniso susitikimas JAV — Sovietų Sąjunga baigėsi kovo 18 d.

Varžybos buvo suskirstytos į penkių dienų susitikimus. Varžytasi Maskvoje (du kartus), Filadelfijoje, Klevelande ir Indianapolyje.

Taškam skaičiuoti buvo panaudota neįprasta "geimų" sistema. Vieton individualią pergalę išryškinančių laimėtų "setų" skaičiaus buvo sutarta skaičiuoti laimėtus "geimus". Delto baigminė pasekmė priminė daugiau krepšinio rungtynes, o ne tarptautinį teniso susitikimą. JAV nugalėjo Sovietų Sąjungą 139:95 pasekme.

Amerikiečių rinktinę sudarė — moterys B. J. King, R. Cassals ir M. Shalow; vyrai — V. Gerulaitis, M. Riessen ir S. Mayer. V. Gerulaitis sėkmingai žaidė vienete ir su S. Mayer dvejetuose (šis dvejetas yra 1975 m. Wimblengdono varžybų dvejeto laimėtojas). Vito laimėtų taškų santykis buvo augštesnis, negu galutinė JAV rinktinės pasekmė pergalėje prieš sovietus. Laimėjimas amerikiečių rinktinei atnešė $60.000 atpildą.

Abu susitikimai Maskvoje buvo sekami su dideliu susidomėjimu. Pilnoje salėje (14.000 žiūrovų) buvo ir mažas būrelis lietuvių, atvykusių iš Lietuvos stebėti šio susitikimo. Jiems buvo malonu pasikalbėti su Vito tėvu Vytautu Gerulaičiu, buvusiu Lietuvos teniso meisteriu. Dar maloniau juos nustebino šaunaus Vito geras žaidimas ir gera lietuvių kalba. Todėl ir autografų prašymams nebuvo galo!

Vilniaus "Sportas", aprašydamas šį tarptautinį susitikimą, mini ir Vito Gerulaičio pavardę, tačiau "pamiršo" paminėti, kad jis yra lietuvis.

Išeivijos lietuvių spauda, kuri nėra verčiama prisidėti prie šio tylos sąmokslo, taipogi nepakankamą dėmesį skiria garsiam lietuviui sportininkui. Net ir sportu besidominti visuomenė nenoromis pradeda tikėti jo pasiektais rezultatais. Mums žaidėjo pajėgumas matuojamas pagal jo pasiektus rezultatus.

Profesijonalų Teniso Žaidėjų Sąjunga š.m. kovo 9 d. laiške šių eilučių autoriui rašo: "According to the latest Association of Tennis Professionals computer ranking, Vitas Gerulaitis is 16th in the world".

Turėkime drąsos, kalbėdami apie Vitą, paminėti, kad jo pasaulinis įvertinimas siekė net 14-tą vietą pasaulyje ir kad dabar JAV jis yra ketvirtas.

Tikėkimės, kad jo pavardė dar ilgai girdėsime. Greitu laiku gal dar skaitysime ir apie kitą Gerulaičių šeimos narį — jo jaunesniąją seserį, taipogi puikiai valdančią teniso raketę. **J. B.**

VYČIO ŽINIOS

KLS apygardos krepšinio pirmenybėse dalyvavo dvi Vyčio komandos — vyrų ir jaunių A klasėse. Vyrai pirmose rungtynėse nesunkiai įveikė Ročesterio Sakalą 101:70. Antrose rungtynėse pralaimėjo pajėgiausiai šio turnyro komandai Aušrai 81:111. Vytiečiai turėjo nesėkmingą pradžią 3:23 ir atrodė, kad jų laukia labai skaudus pralaimėjimas, tačiau toliau žaidimas išsilygino ir tik pradžioje prarasti krepšiai liko neišlyginti. Kovoje dėl III vietos neužtarnautai pralaimėjo Montrealio Taurui 68:72. Vytiečiai vedė žaidimą, tačiau Tauras užbaigė rungtynes lygiomis 61:61. Pratęsime dar įstengė išplėšti pergalę. Vytiečių komandoje labai stokojo V. Didžbalio ir P. Lorenco. Žaidė: Akelaitis 14, Klimas 60, Nacevičius 34, Dementavičius 26, Juzėnas 24, Vaičeliūnas 6, Duliūnas 22, Saplys 13, Stanevičius 7, Didžbalis 27, Lorencas 14.

Jauniai A tose pačiose pirmenybėse pirmas rungtynes pralaimėjo ūgiu ir žaidimu pranašesnei Aušrai 53:92. Po to kovoje dėl III v. nugalėjo Montrealio Taurą 73:56. Vyčio komandą sudaro daugelis žemesnių klasių žaidėjai. Vien tik R. Duliūnas buvo lygus savo žaidimu kitiems geriausiems šios klasės žaidėjams. Pažymėtina, kad jis per vienas rungtynes iškovojo daugiausia taškų — 41. Šiaip pirmenybės sportiniu atžvilgiu praėjo sklandžiai, buvo įdomių, jaudinančių, geros klasės žaidimų. Laimėtojai išsirikiavo šia eile: vyrai — 1. Aušra (104:100), 2. Kovas, 3. Tauras, 4. Vytis, 5. Sakalas; jaunai A — 1. Kovas (66:59), 2. Aušra 3. Vytis, 4. Tauras.

Golfo sekcijos susirinkimas įvyko kovo 25 d. Išrinkti nauji sekcijos vadovai — Sigitas Krašauskas ir Antanas Klimas, aptarta ateinančio sezono veikla. Nutarta vykdyti dviejų pralaimėjimų tarpusavio turnyrą. Pirmąjį golfo turnyrą — atviras Vyčio varžybas numatyta rengti birželio 13 d., 11.30 v. Hornby Towers aikštyne.

CYO krepšinio pirmenybių baigminiuose žaidimuose dalyvaus dvi Vyčio komandos — jauniai A, 18 m., ir jauniai C, 14 m.

Mūsų rėmėjams K. Baronui, R. Kymantui, V. Vaitkevičiui, P. Stauskui, S. Rukšai, R. Vaitkevičiui, S. Podsadeckiui, V. Balsiui (B), S. Krašauskui nuoširdžiai dėkojame.

Stalo tenisininkai kovo 27-28 d.d. Otavoje dalyvavo sostinės stalo teniso turnyre. Sėkmingiausiai sužaidė E. Vaičekauskas, kuris vyrų B klasėje laimėjo I v. Pirmas vietas taip pat laimėjo G. Nešukaitytė merg. 15 m. klasėje, G. ir V. Nešukaitytės moterų dvejete. Nesisekė V. Nešukaitytei, kuri moterų klasės pusbaigmyje pralaimėjo R. Banerjee ir mišriam dvejete kartu su Watson telaimėjo II v. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Klubo valdyba nuoširdžiai dėkoja "Paramos" ir Prisikėlimo kooperatyvams-bankams už piniginę paramą klubo veiklai.

Kanados sporto apygardos krepšinio vyrų ir jaunių grupių rungtynėse kovo 27-28 d.d. jauniai sužaidė pirmas rungtynes, laimėdami prieš Vytį 92:53. Atrankinėse rungtynėse Aušra laimėjo prieš Vytį 111:81. Baigminėse rungtynėse jaunių grupėje susitiko Aušros ir Hamiltono Kovo komandos. Laimėjo Kovas 66:59. Aušriečiai laimėjo taškus: Kaknevičius 20, Arlauskas 12, Sriubiškis 7, Abromavičius ir Stončius po 6, Valickis 4, Gataveckas ir Sončius po 2.

Baigminėse vyrų rungtynėse susitiko Aušra ir Kovas. Tai buvo įdomios augšto lygio rungtynės su vienodo pajėgumo varžovais. Laimėjimas teko Aušrai 104:100, nors kurį laiką buvo Kovo persvara. Taškus iškovojo: G. Rautinš 34, L. Rautinš 24, Underys 16, Miniotas 15, Ar. Stonkus 13 ir Šlekys 2. Gerai, kad žaidėjai jaučia savo vertę, bet nėra tikslu, kada kaikurie iš jų norėtų būti augščiau trenerio.

Golfo sezono atidarymo turnyras įvyks balandžio 24 dieną, 11.30 val. ryto Hornby Towers aikštyne (ne gegužės pradžioj, kaip buvo skelbta anksčiau). Vienkartinės taurės "low gross" ir "low net" bus duodamos pirmom vietom, o antrom ir trečiom bus kitokios dovanos.

Sezono metu klubas planuoja tarpusavio (dviejų minusų sistema) varžybas. Norintieji dalyvauti teskambina sekcijos pirm. Al. Simanavičiui 279-3252. Šiose varžybose gali dalyvauti ir svečiai.

Moterų krepšinio komanda laimėjo antras iš trijų pusbaigminių rungtynių prieš Toronto policijos komandą 48:47 ir įsiregistravo į baigmines rungtynes. Žaidė D. Klimaitė 21, R. Breen - Birštonaitė 13, S. Ranonytė, L. Jull-Kėkštaitė po 6, I. Simonaitytė 2, M. Rust-Ramanovaitė, R. Sapijonienė. Komandą treniruoja Puzeris. **V. M.**

HAMILTONO KOVAS

Kanados sporto apygardos krepšinio pirmenybėse Toronte Kovo jauniai, įveikę Montrealio Taurą 67:39, baigmėje nugalėjo Toronto Aušrą 66:59 ir laimėjo Kanados lietuvių meisterio vardą. Sveikiname koviečius, kurie prisidėjo prie meisterio vardo iškovojimo. Žaidė: R. Kybartas 23, J. Rickus 16, R. Antanaitis 13, L. Žilvitis 4, L. Kairys 4, P. Grajauskas 4, R. Kalvaitis 2, R. Dūdonis, R. Budininkas.

Gražiai pasirodė ir Kovo vyrai. Po lengvo laimėjimo prieš Montrealio Taurą 128:89 mūsiškiai baigmėje buvo "kietu riešutu" Toronto Aušrai, kuri koviečius nugalėjo tik 4 taškų skirtumu — 104:100. Taškus Hamiltonui iškovojo: Maza 23, E. Tirilis 23, V. Butkevičius 20, R. Butkevičius 18, V. Lukošius 8, Tati 6, A. Grajauskas 2, R. Tirilis, K. Aušrotas.

Š. Amerikos lietuvių žaidynėse Toronte Hamiltono Kovas dalyvaus su vyrų, jaunių ir moterų krepšinio komandomis bei moterų tinklinio šešetuku. **K. B.**

Skautų veikla

- Nuoširdžiai užjaučiame skautų rėmėją P. Imbrasą, sesę K. Imbrasaitę ir jų artimuosius, netekus mylimos žmonos ir mamytės. Velionė L. Imbrasienė buvo ilgametė "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų tėvų komiteto narė, labai daug talkinusi skautų renginiams, stovyklavietei ir visai skautų veiklai. Ji paliko neeilinį pavyzdį, kaip tyliai dirbama lietuviško idealizmo kelyje.
- Skautiškas ačiū archit. s. A. Kulpavičiui už skautams-tėms padovanotą M. K. Čiurlionio tapybos reprodukcijų rinkinį.
- Mindaugo dr-vės sueiga — balandžio 12, pirmadienį, 7 v.v., Prisikėlimo muzikos studijoje.
- Vilkiukų sueiga — balandžio 12 d., 7 v.v., Prisikėlimo Parodų salėje; paukštyčių — skautų būkle.
- Visi ir visos raginami dalyvauti priešvelykiniuose susikaupimuose ir rekolekcijose. Ypač lankytini jaunimui taikomi pašnekesiai. **Č. S.**

Kas aukoja lietuviškai spaudai, remia gyvybines lietuvybės pastangas.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDAVIMAI HIGH PARK RAJONE

WASAGA, gražus, atskiras vienaaugštis (back split); 8 kambariai, 3 metų senumo, didžiulis žaidimo kambarys su židiniu, 2 mūriniai garažai, didelis sklypas, graži vieta; prašo apie $30,000 įmokėti.

RUNNYMEDE — ANNETTE, atskiras plytų namas, 10 kambarių per 3 augštus, 4 virtuvės, 3 prausyklos, 4 kambariai pirmame augšte su vonia, namas labai gerame stovyje, $10.000 įmokėti.

WRIGHT — RONCESVALLES, gražus atskiras namas, 10 kambarių, arti Indian Rd., įmokėti apie $10.000.

HIGH PARK, tributis — 14 kambarių per tris augštus, vandeniu šildomas; 2 garažai, arti požeminio ir Lietuvių Namų. Įmokėti apie $25,000.00.

JANE — ANNETTE, pusiau atskiras plytų namas, 6 kambariai pilnai modernizuotas, 2 prausyklos, platus šoninis įvažiavimas; įmokėti tik $5,000.00 savininkas, užpirkęs namą, turi parduoti. Atvira skola.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
AL. GARBENIS Namų tel. HU 9-1543
STASYS DARGIS Namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
9½% už 2 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
8¾% už 1 m. term. dep.	9½% už mortgičius
7½% už taupymo s-tas	
8¼% už pensijų planą	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 12 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: **532-8723** ir **532-1149** M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas
Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** Lietuviams daroma NUOLAIDA

Litho Art SPAUSTUVĖ
971 College St., Toronto 4, Ontario
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI
Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

PRINCE EDWARD — BLOOR, atskiras 2-jų miegamųjų vienos šeimos namas; garažas su privačiu įvažiavimu; prie pat Bloor gatvės.
BLOOR — JANE, atskiras 6 kambarių namas; kvadratinis planas, naujas šildymas, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu, didelis kiemas, gražus viduje.
SHAVER — BLOOR, puikus 4 miegmųjų vienaaugštis; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys su baru ir atviru iš akmens židiniu, dideli kambariai; garažas su privačiu įvažiavimu.
RUNNYMEDE—BLOOR, 11 kambarių per 2 augštus gražus atskiras namas; 3 prausyklos, pilnai užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kina $80.500; netoli Bloor.
PRINCE EDWARD DR. — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaaugštis; užbaigtas rūsys su baru ir atviru židiniu; didžiulis kiemas su maudymosi baseinu; garažas su privačiu įvažiavimu.
ETOBICOKE, 10 butų apartamentas, maždaug 13 metų senumo; visi butai bangolo dydžio su balkonais; gauna apie $28.000 pajamų.
Pranas-Frank Kerberis

P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.
Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (Blue) Bliūdžius
Telefonai 534-9246, namų 537-2291
- rezidenciniai
- komerciniai
- investacijos
- mortgičiai
- įkainojimas
- namų drauda

Trident Real Estate Ltd.
2150 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6S 4V7
Sąžiningas patarnavimas perkant ar parduodant nuosavybę Toronto ir Mississaugos apylinkėje
Vyt. V. Girdauskas
TELEFONAI: įstaigos: **766-9771** namų **270-6075**

"Tėviškės Žiburiams" aukojo

$100: prel. dr. J. Tadarauskas; $40: kun. V. Stankūnas; $25: Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopa, KLK Moterų Dr-jos Delhi skyrius, KLK Moterų Dr-jos Montrealio skyrius; $20: Zigmas Girdauskas, Ona Baliūnienė; $15: Toronto Lietuvių Profesijonalų ir Verslininkų Draugija; $12.50: Paul Barbatavičius; $11: Vincas Tamošiūnas.

$10: Ant. Dagys, Juozas ir Marija Čepukai, Henr. Sakalauskas, Alf. Šilinskis, Jonas Onaitis, Jonas Govėdas, Br. Ignatavičius, Br. Rakauskas, P. Budvidis, Vyt. Paulionis, Adomas Kantautas, buvusių Kauno jėzuitų gimn. suvažiavimo dalyviai per p. Pužauską.

$8: Alf. Gužiauskas, J. Vitkauskas, A. Sagevičius, Aug. Senkus; $6: dr. L. Kriaučeliūnas, P. Bugailiškis.

$5: Feliks. Guja, kun. Alf. Babonas, M. Rudzinskas, Pr. Žaliauskas, Julius Puodžiukas, Br. Jurėnas, J. Litvinas, Alg. Nasvytis, A. Naruševičius, Vikt. Vaičiūnas, A. Pilipavičius, Vyt. Skaržinskas, kun. Vikt. Dabušis, Val. Kudirka, B. Valytė, A. Bubelis, Juoz. Janulevičius, Petr. Banionis, O. Balčiūnienė, A. Lukošiūnienė.

Rėmėjų prenumeratas sumokėjo: $40 — St. Barančiukas; $23 — Leonardas Kirkilis; $20 — Aleksas Andrulis, Vyt. Dubickas, Pr. Gustas, J. Lapp-Lapavičius, Juoz. Žilys, Br. Ignatavičius; $16 — Petr. Juodvalkis, mons. F. M. Juras, P. A., St. Morkūnas, Alg. Grybauskas, mons. Vyt. Balčiūnas; po $15 — už dvejus metus Julius Puodžiukas, Vyt. Miškinis; už vienerius metus — Gint. Venskaitis, Jonas Jonikas, Feliks. Guja, Vacl. Morkūnas, Ern. Lengnikas, Juoz. V. Danys, Mam. Girčys, Vl. Mikšys, Alb. Tarvydas, St. Vaitkus, Sof. Stonkus, Matas Guoba, Andr. Ališauskas, Petr. Bigauskas, Jonas Ambrizas, Adolf. Karlis, E. Laukys, Pr. Girdvainis, kun. Vyt. Zakaras, A. Raščius, M. Obelienius, J. Laimikis, A. Martinkevičius, Alg. Kiaupa, J. Augustinavičius, Ant. Dagys, Andr. Gutauskas, Pr. Balandienė, Gerda Krukytė, Jonas Tumosa, Vacl. Karnilavičius, kun. J. Pragulbickas, Henr. Sakalauskas, A. Sagevičius, Liuda Stulginskienė, Adolf. Valeška, Vl. Mockus, Alb. Artičkonis, S. Leparskienė, Henr. Chvedukas, Ant. Matulionis, Sof. Leitienė, kun. J. Pakalniškis, Pr. Žaliauskas, Milda Žemeckienė, Jonas Vailokaitis-Vail, M. Stolienė, D. Urnavičienė, Juoz. Žadeikis, Vyt. Genčius, M. Ignatavičius, Ign. Kriaučiūnas, V. Kerbelis, Vinc. Tamošiūnas, A. Prunskus, A. Sergautis, St. Rukša, A. Dumčius, A. Taraila, R. Michalauskas, J. Bubelis, Kostas Jasudavičius, J. Dragūnas, J. Mačiulis, Ir. Kalvaitienė, Br. Pakulis, A. Naruševičius, Vl. Tarvydas, St. Aleksa, P. Jokšas, J. Gelas, A. Pilipavičius, E. Bumeisteris, T. Gureckas, Br. Kupcikas, Vl. Levickas, Kaz. Gečas, kun. Vikt. Dabušis, Jonas Vilkauskas, dr. Juoz. Petrikonis, Jurgis Bubnys, Vyt. Kairys, Jonas Žaldokas, J. Matijošaitis, Vl. Vytas, Mečys Zubrickas, Danutė Mogck, Juoz. Rimkus, Henr. Jasinskas, kun. Alf. Glaveckas, Jonas Virketis, N. Navickienė, Vinc. Dirsė, Aloyz. Bričkus.

$4: Z. Čečkauskas, Vyt. Grinius, B. Kašinskas, Vinc. Juralis, A. Griškus, P. Žumbakis, Kaz. Tijūnėlis, kun. Alf. Glaveckas.

$3: Petras Kareckas, Br. Jurevičius, St. Bakšys, C. Matelis, M. Kupris, Vl. Mikšys, L. Marcinėnas, E. Jankauskienė, M. Andriuškevičius, Vikt. Petraitis, S. Narmantas, Vyt. Valskis, J. Labuckienė, Ig. Girdzevičius, M. Vilčiauskaitė, Vinc. Stulgys, B. Stundžia, Pr. Kažemėkas, L. Balsys, A. J. Deksnys, A. Usvaltas, St. Vaitekūnienė, R. Michalauskas, Z. Dobilas, J. Mačiulis, Br. Pakulis, V. Vaičiūnas, A. Streimikis, M. Rudokienė; $2.50: A. Pesys.

$2: Pr. Joga, H. Jasinskas, K. Slavinskas, J. Vyšniauskas, M. Malcienė, St. Žvirblys, Ter. Murauskienė, D. Kriaučiūnas, M. Remeikis, A. Prūselaitis, J. Dragūnas, V. Ročiūnas, Rob. Sirutis, Z. Rajeckienė, O. Ratkevičienė, P. Ožalas, B. Aušrotas, T. Sereika, Juoz. Valaitis, Vl. Levickas, V. Petrauskas, P. Augaitis, Vac. Stankevičius, Juoz. Laugalys, J. Račinskas, dr. J. Petrikonis, kun. J. Patašius, S. Naikauskas.

$1: J. Baronaitis, L. Bartnikas, V. Bacevičius, J. Tomas, A. Petkevičius, Z. Rutkienė, D. Razulevičius, V. Rindinas, J. Mašauskas, J. Kredys, Iz. Mališka, J. Petronis, J. Treška, A. Prunskus, J. Pakštienė-Narūnė, Z. Styga, A. Masilionis, Č. Norkus, kun. St. Yla.

Reiškiame nuoširdžią padėką visiems spaudos rėmėjams.

St. Catharines, Ont.

(Atkelta iš 4-to psl.)

Stasė Zubrickienė sudarė įdomią programą. Kolonijos kapelionas kun. Juvenalis Liauba, OFM, uoliai talkina šventės ruošoje. Šventėje gros 4 asmenų europietiškas orkestras. Ji bus balandžio 24 d., 6.30 v.v. Multicultural Centre, 185 Bunting Road.

MŪSŲ MIESTO KANADIEČIAI su įvairia programa buvo išvykę į Trinidadą kovo 19 d. Grįžo kovo 29 d. visi nuo saulės nudegę. Jų programose dalyvavo ir lietuviai — Daiva Šetikaitė, L. Zubrickas ir A. Jasudavičius. Trinidado saloje su koncertais jie aplankė žymesnius miestus. Buvusios Niagaros pusiasalio vynuogių festivalio karalaitės Viltės Zubrickaitės pažinčių dėka, kuri 1975 m. vasario mėn. atstovavo St. Catharines Trinidade suruoštame festivalyje, L. Zubrickas ir kiti lietuviai buvo nuoširdžiai globojami. **J. Š.**

Calgary, Alberta

SUSIRINKIMAS. Sekmadienio, III. 28, popietė praėjo svarstant KLB Kalgario apylinkės veiklos reikalus. Pirm. St. Noreika ir K. Dubauskas padarė šiais metais atliktų darbų pranešimus. Vietos lietuvių sugyvenimui stiprinti St. Noreika bando tartis su visais. Jis pasidžiaugė gražia šeštadieninės mokyklos ir šokių ratelio veikla. *Jaunimo* lietuviškumo išlaikymas turėtų būti tėvų ir visų lietuvių reikalas. Valdyba norėtų gauti kuo daugiau pasiūlymų ir paramos visuose darbuose. Mokykla yra gavusi iš Lietuvių Fondo (iš "rytų") $200 paramos švietimo reikalams; Albertos prov. kultūros departamentas ir Kalgario švietimo vadyba davė patalpas ir piniginę paramą. Pirmieji mokslo metai eina prie galo. Nutarta surengti Motinos Dienos minėjimą. Programą sudarytų šeštad. mokyklos mokinių ir šokių ratelio pasirodymai.

Po susirinkimo buvo rodomos skaidrės, gautos iš K. L. Bendruomenės švietimo komisijos. Skaidrėse teko pamatyti Vilniaus, Kauno ir Nemuno vaizdus ir tautinių drabužių pavyzdžius iš visos Lietuvos sričių. Visiems buvo malonu pamatyti ir savąjį jaunimą, šokantį išvykoje. Vicepirm. Al. Šukys rūpinosi gėrimais ir kava. Salės išlaidoms padengti buvo renkamos aukos. Velykinį kumpį laimėjo K. Vaitkūnas. **Koresp.**

Anapilio Moterų Būrelio narių dalis ruošiasi vaišinti svečius savo parengime — Nuotr. B. E. Liškausko

SKAITYTOJAI PASISAKO

ANTANAS TAMOŠAITIS ATSAKO H. PAULAUSKUI

Kanados šimtmetiniais metais (1967) viena lietuvių šeima iš Montrealio, pravažiuodama pro Kingstoną, netikėtai ir nelauktai užvežė pas mus savo giminaitį H. Paulauską iš Lietuvos, esą parodyti Tamošaičių dailės studijos.

Pagaliau po aštuonerių metų Lietuvoje išleistoje H. Paulausko knygelėje apie Kanados lietuvius atspausdintas neva pasikalbėjimas su manimi, kur į mano lūpas įbrukti šmeižiantys lietuvius dvasiškius žodžiai. Pareiškiu, kad ta tema su H. Paulausku nesu kalbėjęs.

Antanas Tamošaitis

ŽIŪRĖKIME BLAIVIAU!

Prieš keletą metų p. Valiuko ir kitų pastangomis JAV kongresas priėmė rezoliuciją, reikalaujančią, kad JAV vykdomoji valdžia — prezidentas išketų Baltijos valstybių reikalą Jungtinėse Tautose. Deja, valdžia to nevykdė ir aiškiai matyti, kad nevykdys.

Po Helsinkio konferencijos spaudoje skaitėme, kad JAV parlamento atstovų rūmai (ne senatas) priėmė rezoliuciją, jog JAV nepripažįsta Baltijos valstybių inkorporacijos į Sov. S-gą. Ar senatas tokią rezoliuciją priims, dar neaišku. Tačiau, jei senatas tokią rezoliuciją priimtų, vargu kas mūsų byloje pasikeistų.

Helsinkio konferencijos baigminiu aktu visos 35 dalyvavusios valstybės, jų tarpe ir JAV prezidentas, ir Vatikanas savo parašais, **ne žodžiais**, pripažino Baltijos valstybių įjungimą — inkorporaciją į Sov. Sąjungą. Visdėlto dalis mūsų politinių veiksnių savo pareiškimais ir dalis mūsų spaudos savo bendradarbių rašiniais bando įrodinėti, kad JAV prez. G. Fordo ir popiežiaus Pauliaus VI **žodiniai pareiškimai** rodo, jog Helsinkio aktu tokio inkorporacijos pripažinimo nebuvę. Kyla įtarimas, jog tuo norima tik paguosti visuomenę, ypač vadinamą "liaudį", kad ji nepasidarytų visai apatiška betkokiai laisvinimo veiklai. Pažvelkime į naujus faktus.

Tik ką spaudoje pasirodė Vasario 16 proga Lietuvos atstovui Vašingtone J. Kajeckui prisiųstas JAV valstybės departamento raštas, pasirašytas ministerio pavaduotojo Robert Ingersoll, kuris vertime taip skamba:

"Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo penkiasdešimt aštuntų metinių proga man yra malonu pasveikinti ir persiųsti geriausius linkėjimus Jums ir lietuvių tautai Jungtinių Valstybių vyriausybės ir žmonių vardu. Šiais dušimtaisiais metais apžvelgiant Amerikos istoriją yra aišku, kad lietuvių kilmės žmonių gausus įnašas praturtino mūsų valstybę. Mes gerai žinome lietuvių norą turėti laisvę ir laisvą apsisprendimą. Jų pastangos pasiekti tą tikslą yra vertos mūsų pasigėrėjimo ir pagarbos."

Iš turinio matome, kad: 1. JAV vyriausybė sveikina mūsų atstovą J. Kajecką ir tautą Lietuvos nepriklausomybės 58-tų metinių tik paskelbimo proga; 2. pripažįsta lietuvių įnašą į amerikiečių valstybę; 3. JAV vyriausybė žino lietuvių norą turėti laisvę ir laisvą apsisprendimą; 4. lietuvių pastangos pasiekti šį tikslą vertos amerikiečių pasigėrėjimo ir pagarbos. Kas gi čia įdomiausio? Gi tai, kad JAV vyriausybė žino mūsų norą turėti laisvę ir apsisprendimą. Betgi lietuvių tauta apsisprendė jau seniai, būtent, 1918 m. vasario 16 d. Tai kam dar apie tai rašyti!

Mums menka paguoda, kad amerikiečiai laiko mūsų laisvės pastangas vertas pasigėrėjimo ir pagarbos. Mums reikalinga pagalba!

Matome, kad po Helsinkio konferencijos JAV vyriausybė **oficialiu raštu** deklaruoja Lietuvą esant nelaisvėje, bet jokių pažadų padėti išeiti iš tos nelaisvės neduoda! Ir aplamai pats sveikinimas atrodo lyg tai būtų užuojautos pareiškimas esančiam nelaisvėje! Iš turinio aišku, kad JAV vyriausybė laiko Lietuvą Sovietų Sąjungos dalimi.

Man rodos jau pats laikas mūsų politiniams veiksniams galų gale praregėti ir visuomenę blaiviau informuoti. **V. Šliogeris**

Sudbury, Ontario

ŠAULIŲ POBŪVIS. LSST Maironio šaulių kuopos moterų skyrius, vadovaujamas Jadvygos Labuckienės, Christ the King didžiojoj parapijos salėj suruošė kavutę, kurioje dalyvavo nemažas skaičius Sudburio lietuvių. Pobūvį pradėjo J. Labuckienė, pasveikindama susirinkusius. Po jos kalbėjo Juozas Kručas. Be vadovės ir kuopos narių B. Stankuvienės, M. Stepšytės, dar ir daugiau moterų prisidėjo, pagamindamos vertingų laimikių loterijai ir skanių pyragų (M. Rudienė, N. Paulaitienė, O. Stepšienė, M. Čebatorienė, A. Kručienė, J. Gatautienė, L. Griškonienė, A. Pranckūnienė, E. Staškuvienė, A. Albrechtienė ir B. Visockienė). Parengimas davė per $150 gryno pelno.

Ta proga Sudburio lietuvių jaunimo atstovas V. Kručas parodė skaidrių iš P. Amerikoj įvykusio pasaulio lietuvių jaunimo kongreso, Sudburio lietuvių jaunimo stovyklos, šeštadieninės mokyklos, Sudburio lietuvių gyvenimo ir Floridos. Sekmadienio popietė buvo praleista tikrai kultūringoj, gražioj lietuviškoj nuotaikoj. **K. A. S.**

Galvojimas

— Ar tu negali, vaikeli, atsisėsti ir apie ką nors pagalvoti?

— Tėveli, kai aš atsisėdu ir pradedu apie ką nors galvoti, tuoj užmiegu . . .

TORONTO ONT

Dr. S. Haidasz, Toronto Parkdale apylinkės atstovas federaciniame parlamente, pranešė "T Ž" redakcijai, kad federacinė vyriausybė, vykdydama savo daugiakultūrę politiką, paskyrė $6000 KLB krašto valdybai, kuri rūpinasi paruošimu filmo apie kultūrinį lietuvių gyvenimą. Iš kitų šaltinių žinoma, kad ruošiamasi pagaminti filmą apie dail. A. Tamošaitienės kūrybą ir galbūt kitų. Toje srityje dirba p-lė Ramūnaitė Otavoje ir kiti.

Baltiečių Veteranų Korpuso 10 metų gyvavimo sukaktis Toronte buvo paminėta balandžio 3 d. latvių "Dauguvos Vanagų" namuose. Šis korpusas — tai estų, latvių ir lietuvių šaulių junginys, kuris savo broliškumo ir bendro visų trijų tautų nuo priešų gynimo mintis yra suformulavęs prieš 10 metų savo įstatuose. Iškilmės buvo pradėtos visų trijų tautybių vėliavų įnešimu ir Kanados himnu. Invokaciją skaitė kun. J. Staškus. Dabartinis Baltiečių Veteranų korpuso pirm. Stasys Jokūbaitis nušvietė korpuso atliktus darbus bei tolimesnius tikslus. Korpusą sveikino Estijos konsulas Heinsoo, kuris buvo vienas iš korpuso įstatų autorių. Taipgi sveikino Latvijos konsulas dr. Upenieks ir Baltiečių Federacijos Kanadoje pirm. bei KLB pirm. J. R. Simanavičius. Meninėje programos dalyje pasirodė estė solistė Preem, akompanuojama Erik Liigand, sol. Algis Simanavičius, akompanuojamas Eugenijaus Krikščiūno, latvių "Dauguvos Vanagų" choras. Salėje buvo išstatyti visų trijų tautybių šaulių uniformomis aprengti manekenai. Planuojama ateityje juos nugabenti į Otavos muzėjų. Visai vakaro programai gražiai vadovavo Vida Javaitė.

Liet. Namų Moterų Būrelis atsiuntė "TŽ" $25 auką su pastaba: "Kantriai neškite tą šviesą ir tiesos žiburį, apšviesdami tremties kelius jauniems ir vyresniems. Norėdamos paremti šį kilnų Jūsų darbą, siunčiame mažą auką." Ačiū veikliam būreliui už paramą.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas nuo š.m. balandžio 1 d. pakėlė palūkanas už narių santaupas ir mokės už taupomąsias (savings) sąskaitas 8% ir terminuotus indėlius metams 9.5%. Už paskolas palūkanos nepakeltos. Padidėjus mortgičių paskolų pareikalavimams, šių paskolų prašymai tenkinami eilės tvarka pagal turimas pinigų atsargas. Kviečiame visus taupyti mūsų banke, nes mūsų mokamos palūkanos yra augštesnės už komercinių bankų.

Valdomieji organai 1976 m. pasiskirstė pareigomis: valdybos pirm. — dr. S. Čepas, vicepirm. — J. Žiūraitis, ižd. J. Palys, sekr. — A. Ulba, narys — V. Bireta; revizijos komisijos pirm. — R. Pranaitis, sekr. — D. Keršienė, narys — J. Freimanas; paskolų komisijos pirm. — A. Kuolas, sekr. — R. Underys, narys — J. Tamulionis.

Šiuo metu įstaigoje vyksta raštinės praplėtimo ir remonto darbai. Jau įrengtas naujas piniginių dokumentų apsaugos kambarys, vedėjo kambarys, pastatytas naujas kasos stalas ir vykdomi kiti pertvarkymo darbai. Raštinės salė bus per 50 pėdų ilgio ir 22 pėdų pločio. Darbams vadovauja mūsų kooperatyvo narys J. Greičiūnas. Savo patarimais daug padeda mūsų banko narys architektas J. Mickevičius. Tikimasi, kad naujoji raštinės salė bus ne tik patogi nariams ir tarnautojams, bet bus ir viena iš gražesnių kredito kooperatyvų įstaigų.

Jau gautos šeštos serijos olimpinės sidabro monetos, kurių vieneto kaina (4 monetos) yra $46. Užsisakiusius prašome atsiimti ir užsiregistruoti septintai serijai. Auksinės 14 karatų monetos yra užsakytos tik tiems, kurie pirko V ir VI serijų sidabrines monetas. Dar yra likę keletas V serijos monetų; suinteresuotus prašome nedelsiant įsigyti. Jų pirkėjams bus rezervuotos minėtos auksinės monetos. Olimpinių auksinių monetų bus išleistas ribotas skaičius. Jų užsakymas yra ribojamas pagal užsakytas ir parduotas sidabrines monetas.

J. Varanavičius, vedėjas

ĮSIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

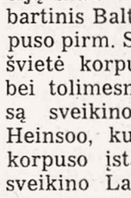

Geriausias Amerikoj ir Europoj "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaiko **plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis,** padeda atgauti **natūralią plaukų spalvą.** JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoj. JIB Medicine Liq. 8 uncijos 16 savaičių $6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei:

2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

743-0100
Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos
FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

Florida: West Palm Beach, Singer Island, Juno Beach
NAMAI, DVIBUČIAI, DAUGIABUČIAI (condominiums)
ROBERT DATZ, Associate of GE. Richman Realty
Raštinės telefonas 305/844-5500, namų: 305/848-3606
(su Prano Barausko rekomendacijomis)

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS Padėjėja — Alė Mikšienė
Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)
Žinotina apie namų draudą:
Dauguma draudos bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliui, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį
Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaiškinsime. **Valteris Drešeris**

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO
• —— UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU —— •
• —— NEMOKAMAS PRISTATYMAS —— •

Įvairūs siuntiniai ir dovanos
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

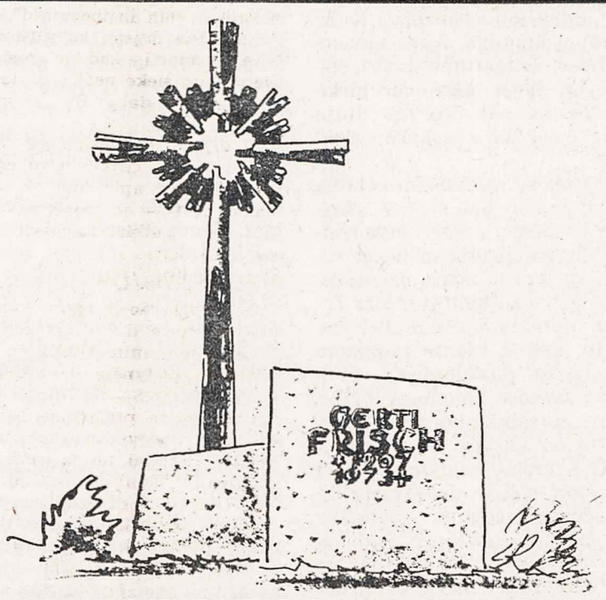

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

WEST END AUTO BODY
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas.
Darbas garantuotas. Savininkas lietuvis JONAS JURĖNAS
87 Shorncliffe Rd. • East of Hwy. 27
South of Dundas St. West
Toronto, Ont. M8Z 5K5
Telefonas 231-6710

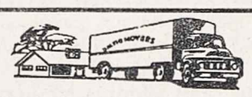

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS
S. BROGOWSKY, O.D.
412 RONCESVALLES AVE.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto tel. 531-4251
Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo10 v. ryto iki 4 v. p.p.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W.,
Toronto, Ontario M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 WALTER DAUGINIS 249-2067
1613 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

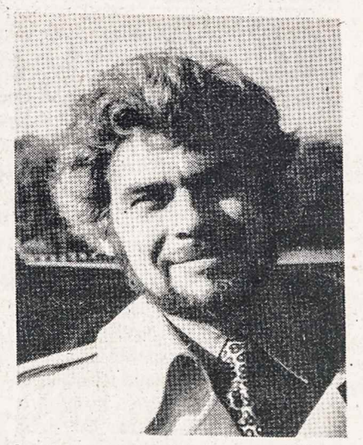

Aušra ir Jonas Jurašai, neseniai atvykę iš pavergtos Lietuvos, prabils į Toronto lietuvius balandžio 11 d. Anapilio salėje

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Telefonas: 277-1270

— Gavėnios rekolekcijos — D. Savaitę. Pradžia — D. Ketvirtadienį 7.30 v. vakaro: Mišios ir kun. dr. V. Rimšelio, rekolekcijų vedėjo, pamokslas.

— D. Savaitę pamaldų tvarka: D. Ketvirtadienį — 7.30 v. vakaro; D. Penktadienį — 3 v.p.p., D. Šeštadienį — 7 v. vakaro; Prisikėlimas — Velykų rytą 7 v.

— Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidoti: a.a. Liuda Imbrasienė, Ingė Virkutienė ir Kostas Kupstys. Velionių artimiesiems — nuoširdi užuojauta.

— Artėjant šventėms, prašoma pranešti apie ligonius, kad kunigai galėtų aplankyti juos namuose.

— Jaunimo būrelio sueigos — trečiadieniais, 7.30 v.v.

— Pamaldos: šį penktadienį, 8 v.r., už a.a. Abromaitienę, šeštadienį, 8 v.r., už a.a. D. Jonaitytę; sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Vladą Giedriką, 11 v. už a.a. Uršulę Žvirblytę ir už a.a. Audronę ir Praną Verikaičius; D. Ketvirtadienį, 7.30 v.v., už a.a. Česlovą Valiuką.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Antradienį, balandžio 6 d., 9 v. v., parapijos valdybos posėdis; 8 v. v. renkasi par. choras.

— Ketvirtadienį 6.30-7.30 ir 7.35-8.35 konfirmandų pamokos.

— Šeštadienį, 7 v.r., moterų Gavėnios apmąstymo pamaldos. Kalbės mokyt. Jieva Adomavičienė tema "Meilė". Giedos mišrus par. choras, kuriam vadovauja Petras Šturmas. Nors pamaldos bus pravedamos moterų, visi parapijiečiai bei svečiai nuoširdžiai kviečiami. Surinktos aukos bus skiriamos parapijos garsintuvų sistemai.

— Sekmadienį — Verbų pamaldos su šv. Komunija 9.30 v. ryto.

— D. Penktadienio pamaldos su šv. Komunija — 11 v. ryto Toronte ir 6 v. v. Hamiltone latvių liut. šventovėje, 18 Victoria Ave. South.

— **Velykų ryto pamaldos** — 9.30 v. (be šv. Komunijos).

— Visi parapijos ligoniai bei seneliai bus klebono aplankyti su šv. Komunija, pradedant kitu sekmadieniu.

PADĖKA

Labai dėkoju visoms rengėjoms už įdėjimą tiek daug darbo ruošiant man mergvakarį. Taip pat nuoširdus ačiū ir visoms viešnioms už atsilankymą bei nepagailėjimą paaukoti sekmadienio popietę. Dėkoju visoms iš širdies už sukrovimą man tokio gražaus kraičio, kuris liks man niekad neužmirštamas.

Rūta Girčytė

PADĖKA

Labai didelis ačiū visiems mane lankiusiems ligoninėje ir namie: S. O. Baneliams, P. Basčiui, P. L. Butėnams, P. B. Dicevičiams, J. J. Ignatavičiams, M S. Kojeliams, A. M. Kuolams, J. Miliušui, A. J. Pliapliams, S. Pociūnui, A. Puterienei, E. Prialgauskienei, A. T. Sekoniams, V. P. Skirgailoms, J. Senkams, T. L. Tamošauskams, V. M. Vaitkams, J. Vaitkui, A. L. Žižiams.

Ačiū visiems, padėjusiems akmenį nuristi.

Jonas Rinkevičius

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atleika visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronte.

ARIZONA. Norintieji apsigyventi Arizonoje ir įsigyti nekilnojamą turtą geromis sąlygomis kreipkitės pas Donatą Zakarą, 1239 E. Las Palmaritas, Phoenix, Arz. 85020, tel. 602-997-5218. Toronte informacijų teirautis 536-1901.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sveikiname Genę ir Vitalį Baleišas, paminėjusius savo bičiulių tarpe 25 m. vedybų sukaktį.

— Balandžio 2 d. palaidota veikli mūsų parapijietė a. a. Liuda Imbrasienė, 55 m. amžiaus; vyrui Petrui, sūnui Linui, dukteriai Kristinai bei kitiems artimiesems reiškame nuoširdžią užuojautą. — Balandžio 3 d. palaidota Ingė Virkutienė, 49 m. amžiaus; vyrui Antanui, dukterims Sigitai ir Juditai bei visiems artmiesems reiškiame gilią užuojautą.

— Metinės parapijos rekolekijos vyksta šią savaitę. Rekolekijų vedėjas — kun. dr. Viktoras Rimšelis, marijonas iš Čikagos. Pamokslai šiokiadieniais — 9 v. ryto, 7.30 v. vakaro; šeštadienio vakarą nebus nei Mišių, nei pamokslo. Rinkliava rekolekcijų išlaidoms padengti bus ne šeštadienį, bet penktadienio vakarą ir šeštadienio rytą.

— Parapijos choro repeticija — balandžio 7, trečiadienį, 7.30 v. v. (ne ketvirtadienį, kaip buvo įprasta).

— Pensininkų pobūviai prasidės balandžio 21 d.

— Šį sekmadienį palmės šventinamos per 8 v. Mišias. Per visas Mišias pamokslus sakys rekolekcijų vedėjas.

— Pirmosios Komunjios ir Sutvirtinimo sakramento pamokos vyks įprasta tvarka.

— Antroji rinkliava bus daroma parapijos skoloms mažinti.

— Mišios šeštadienį, 8 v. — už Joną Valatką ir Mariją Štuikienę, užpr. S. A. Štuikių; 8.30 v. — už Ireną Gurevičienę, užpr. A. Gurevičius; 9 v. — už Petrą Matuką, užpr. dr. A. Matuko; sekmd., 8 v. — už Adolfą Balsį, užpr. L. V. Nakrošių; 9 v. — už parapiją; 10 v. — už Liudą Racevičių, užpr. N. Racevičienės; 11.30 v. — už Nataliją Baltakienę, užpr. I. Vadauskienės; 7 v. v. — už Petrą Ledą ir Juozą Taujenį, užpr. A. Ledienės ir šeimos.

Lietuvių Namų žinios

— Pr. sekmadienio popietėje dalyvavo 290 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Vl. Keiba iš Ročesterio, A. Ruzgas iš Woodhaven, N.Y., C. Motuzas iš Richmond Hill, N.Y., J. Matulevičius iš Port Sidney Floridoje, J. Karaliūnas iš Hamiltono, M. Ramanauskas iš Oakvillės.

— D. Penktadienį ir Velykų sekmadienį "Lokys" bus uždarytas; D. Šeštadienį veiks normaliai. Sekmadieniais "Lokys" veikia nuo 6 v.v. iki 10 v.v.

— D. Penktadienį bingo nebus.

— LN vajaus komitetas, kuriam vadovauja valdybos vicepirm. St. Kuzmas, kviečia lietuvių organizacijas, dalyvaujančius LN veikloje, paskirti savo atstovus bei remti patį vajų.

— Balandžio 24-25 d.d. LN Moterų Būrelis rengia dail. Vl. Vaitiekūno paveikslų parodą. Jos atidarymas — balandžio 24 d., 4 v.p.p.

— Balandžio 24-25 d.d. įvyks Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje suvažiavimas.

— LN Moterų Būrelis Atvelykio sekmadienį paruoš Velykų stalą. Bus ridenami ir margučiai.

— Nario įnašus sumokėjo: V. Didžbalis, St. Didžbalis, L. Urba, Pr. Žulys — po $100; Stp. Varanka — $75, Juoz. Norkus $15, D. Bubulis, J. Tunaitis — po $10, R. Lapinskaitė — $2; R. Rauth, Kr. Rauth, M. Rauth, A. Hajer — po $1.

SKUBIAI PARDUODAMAS 4 miegamųjų vienaaugštis Etobicoke priemiesty prie gero susisiekimo. Prašoma kaina $67.500. Savininkas jau išsikėlęs gyventi į JAV. Kiekvienas pasiūlymas, vertas dėmesio, bus svarstomas.

14 AKRŲ ŽEMĖS su pastatais Staynerio miesto ribose. Tinkama vieta gyventi ir žiemą, ir vasarą. Ateityje bus galima dalyti į sklypus. Smulkesnių informacijų teirautis: St. Dargis, tel. 248-9196 arba 536-2738, Al Garbens, Realtor.

HIGH PARK RAJONE vyresnio amžiaus panelė jieško kambario be baldų su virtuve. Skambinti telefonu 767-8079

SPRINGHURST BEACH parduodamas pilnai apstatytas ir gerai izoliuotas ant dvigubo sklypo (100' x 150') vasarnamis: 4 kambariai ir virtuvė su visais patogumais, elektrosalyvos šildymas ir židinys. Tinkamas naudoti vasarą ir žiemą. Skambinti tel. 759-8118 Toronte.

Visus kviečiame atsilankyti į neseniai iš okupuotos Lietuvos imigravusių menininkų

KONCERTĄ-PASKAITĄ

Koncertuos: *plačiai žinomi smuikininkai — DANA POMERANCAITĖ-MAZURKEVIČIENĖ ir JURIS MAZURKEVIČIUS, akompanuojami pianisto JONO GOVĖDO*

Kalbės: *redaktorė AUŠRA-MARIJA JURAŠIENĖ ir režisorius JONAS JURAŠAS*

VAKARIENĖ- *mažojoje Anapilio salėje po programos*

balandžio 11, Verbų sekmadienį, 4 v. p. p., ANAPILIO salėje

BILIETAI — į koncertą $3, į koncertą ir vakarienę — $10; gaunami sekmadieniais parapijų salėse. Bilietus į vakarienę prašoma įsigyti iš anksto, nes vietų skaičius ribotas

Rengėjas — Anapilio taryba

Toronto Lietuvių Choras **"VARPAS"** maloniai kviečia Jus atsilankyti į Pavasario

KONCERTĄ-POBŪVĮ

Programą atliks "Varpas", vad. muz. Jono Govėdo.

gegužės 8, šeštadienį, 7 valandą vakaro, Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje

Veiks baras, bus turtinga loterija, šokiai, gros geras orkestras.

Įėjimas — $4 asmeniui, studentams — $3. Bilietai gaunami pas choristus ir rėmėjų būrelio narius. Telefonu teirautis pas Juozą Norkų 533-9030 Toronto Lietuvių Namuose arba vakarais tel. 762-9858.

Dr. Julius Puodžiukas, M.D., P.A., M.Sc.,

atidaro savo kabinetą 700 Tecumseh Blvd., suite 200, Windsor, Ontario Telefonas 258-6660

Priešvelykinis susikaupimas Rodney apylinkėse gyvenantiem lietuviam bus balandžio 9, penktadienį, 7 v. vakaro Marijos šventovėje West Lorne miestelyje; Wasagos-Staynerio apylinkių lietuviams — D. Ketvirtadienį, 6 v.v., Staynerio šventovėje. Vadovaus Lietuvos Kankinių par. kunigai.

Kredito kooperatyvas "Parama" praneša, kad D. Savaitę dirbs šia tvarka: D. Ketvirtadienį — nuo 10 v.r. iki 8 v.v., D. Penktadienį — uždaryta, D. Šeštadienį — 9 v.r. iki 1 v.p.p., Velykų pirmadienį balandžio 19, uždaryta, antradienį balandžio 20 d. nuo 10 v.r. iki 6 v.v.

Vedėjas

Apylinkės valdyba savo posėdyje nutarė balandžio 13, antradienį, 7.30 v.v., Lietuvių Namuose šaukti Karavano reikalu viešą susirinkimą. Iškiliosios lietuvaitės "Miss Vilnius" rinkimai įvyks Bendruomenės parengime LN gegužės 15 d. Rinkimus organizuoti pakviesta K. L. Jaunimo Sąjunga. Kovo mėnesį pradėtas solidarumo įnašų vajus yra davęs gerų rezultatų. Prisikėlimo par. kredito unija apyl. valdybai paskyrė $250 auką.

Apylinkės valdyba minėtame posėdyje taip pat svarstė klausimą pasikartojančių tendencingų žinių kaikurioje spaudoje ryšium su š.m. Vasario 16 minėjimu. Esą, jau kelinti metai Toronto lietuviai nebemini Vasario 16, kad ši šventė rengiama "užmiesčio pusnynuose". "Popietės savuose namuose" "NL" 11 nr. aprašinėtojas ypač sukarikatūrino Vasario 16 išvakarėse KLB krašto valdybos rengtą priėmimą, skirtą daugiausia kitataučiams svečiams. Apylinkės valdyba yra nuomonės, kad tos informacijos yra paniekinančio pobūdžio, žeminančios bendruomeninę veiklą. Į Vasario 16 minėjimo rengimą valdyba yra įdėjusi daug darbo ir laiko jį sėkmingu. Visos lietuviškos salės, esančios KLB Toronto apylinkės ribose, šiai apylinkės valdybai yra vienodai vertingos. Jos pasirenkamos pagal atitinkamo renginio didumą. Apylinkės valdyba yra dėkinga lietuviškų salių administracijoms už leidimą nemokamai pasinaudoti jomis Vasario 16 šventei.

KLB Toronto apylinkės valdyba

Toronto vokiečių mokykloms per daugiakultūrių reikalų ministerį paskirta $9.800. Lėšos bus panaudotos anglų-vokiečių kalbos vadovėliui atspausdinti.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 537-2256.

ESU LIETUVĖ, jieškau rimto gyvenimo draugo maždaug 57-65 metų amžiaus. Atsakysiu tik į rimtus laiškus. Rašyti šiuo adresu: Lietuvė, 316 Sunnyside Ave., Toronto, Ont. M6R 2R4.

KLK Moterų Draugijos Lietuvių Kankinių parapijos skyrius maloniai kviečiai visus atsilankyti į jų rengiamą PAVASARIO BALIŲ-KONCERTĄ balandžio 24, šeštadienį, 6.30 v.v., Anapilio salėje. Meninę programą atliks Montrealio Aušros Vartų par. choras, vad. M. Roch, solistė Gina Čapkauskienė ir vyrų oktetas, vad. sol. A. Keblio. Po koncerto — šokiai, grojant geram orkestrui. Veiks baras ir loterija. Įėjimas: suaugusiems $4.00, studentams — $3.00. Bilietus jau galima įsigyti pas platintojas: M. Norkienę — tel. 767-6247, V. Ottienę — 654-4961, M. Žėkienę — 536-4688, S. Petraitienę — 767-5526 ir O. Ažubalienę — 766-7040, p. Marijošienę (Margio vaistinė) — 535-1944 ir sekmadieniais po pamaldų.

Montrealio Aušros Vartų choras, kuris rengiasi koncertui Toronte balandžio 24, Atvelykyje, yra pasiekęs augštą muzikinį lygį. Jam vadovauja prancūzė dirigentė M. Roch. Šis choras yra koncertavęs Bostone, Expo Montrealyje, Niujorke, dalyvavęs dainų šventėse Čikagoje ir Hamiltone, pasirodęs Montrealio radijo ir televizijos programose. Choras turi ir oktetą, vad. sol. A. Keblio. Jis koncertuoja kaip atskiras vienetas. Sol. V. Verikaičio nuomone, Montrealio AV choras yra vienas geriausių Kanadoje tiek giesmėje, tiek dainoje. Kartu su choru į Torontą atvyks ir žymioji solistė G. Čapkauskienė, kuri savo įnašu praturtins koncertą, rengiamą Anapilio salėje.

Ateitininkų sendraugių ir studentų susirinkimas įvyko balandžio 4 d., 6 v.v., Prisikėlimo Muzikos studijoje. Dalyvavo apie 30 asmenų, daugiausia studentų. Simpoziumo forma buvo gvildenamas daugiakultūriškumo klausimas. Kalbėjo: G. Juozapavičiūtė, Almis Kuolas ir A. Juzukonis. Prie jų į diskusijas įsijungė ir kiti.

"Atžalynas" ruošiasi savo penkerių metų sukaktuviniam koncertui-baliui gegužės 1 d. L. Namuose. Meninėje programoje dalyvaus 150 torontiečių ir Hamiltono "Gyvataras". Bus gausus bufetas, loterija, laimės staliukas. Stalai visi numeruoti, todėl prašome bilietus įsigyti iš anksto pas P. Dovidaitį tel. 270-9247, J. Bubulienę 667-8260, V. Dauginį 533-1121. Bilietai suaugusiems $4, jaunimui $2.

Tėvų komitetas

Toronto arkivyskupijai paskirtas naujas vyskupas pagalbininkas, būtent, Aloyzas M. Ambrozic, kunigų seminarijos studijų prefektas ir ekumeninio teologijos fakulteto Šv. Rašto profesorius. Jis yra 46 m. amžiaus, slovėnas, imigravęs Kanadon kaip jaunas mokinys ir čia baigęs studijas. Jas gilino Italijoje ir Vokietijoje. Jo, kaip vyskupo, paskirtis bus rūpintis etninėmis parapijomis. Jis bus jau trečias vyskupas pagalbininkas Toronto arkivyskupijoje.

"T. Žiburiai" pavieniais numeriais gaunami šiose Toronto parduotuvėse: La-Perra Variety, 1014 Dundas St. W.; Swiss Herbal, 1558 Bloor St. W.; Lietuvių Namuose ("Lokio" svetainėje), 1573 Bloor St. W.; Parkside Meat Market, 335 Roncesvalles Ave.; Margis Pharmacy, 408 Roncesvalles Ave. Sekmadieniais "TŽ" gaunami Anapilio spaudos kioske. Į parduotuves "TŽ" pristatomi antradieniais apie 3-4 v.p.p. Pavienių numerių kaina — 25 ct. (tai primename ypač maloniems "Lokio" svetainės lankytojams). Į Margio vaistinę "TŽ" pristatomi nuo š.m. balandžio 6 d.

"The Toronto Sun" 1976. IV. 2 vedamajame prisiminė Simą Kudirką ir jo išdavimą sovietam. Esą panašią išdavystę daro Kanados vyriausybė, įsakydama deportuoti nušokusį nuo laivo čekų jūrininką 1974 m. ir paprašiusį politinės globos.

Lietuvos knygų rūmų knygų saugykla

MONTREALQUE a

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Klebonas ir par. k-tas Velykų proga sveikina visus parapijiečius.

— Balandžio 24 d., 7 v. v., parapijos choras rengia šaunia - tradicinę margučių vakarienę par. svetainėje. Visi parapijiečiai bei svečiai yra kviečiami nepraleisti progos ir atsilankyti į šį pirmąjį pavasario parengimą. Savo atsilankymu mes sustiprinsime moraliai bei materialiai savo chorą, kuris gieda 11 v. pamaldų metu. Bilietus įsigykime kiek galima iš anksto, kuriuos jau platina choristai.

— Kovo 28 d. par. svetainėje buvo suruoštas priešvestuvinis pobūvis L. Gabrusevičiūtei, kuri žada ištekėti už Vikt. Alinausko. Būsimos jaunamartės pagerbti susirinko apie 130 moterų.

— Mirė W. Auštras, 64 m. Palaidotas kovo 29 d. **K. A.**

K. L. Katalikių Moterų Dr-jos Montrealio skyr. valdyba jau pradėjo intensyviai ruoštis ketvirtajam tradiciniam Velykų stalui: jau nupenėti paršiukai, iškeptas raguolis, rengiama įdomi nauja programa.

Šiais metais ir vėl skelbiamas margučių konkursas lituanistinėje mokykloje. Bus skiriamos piniginės premijos už 3 gražiausius margučius.

Velykų stalas ruošiamas balandžio 25 d. Aušros Vartų par. salėje. Bilietus galima įsigyti pas D. Staškevičienę 769-1557 ir Rosemounto "Lito" skyriuje 722-3545.

Gražią "Kaziuko mugę" suruošė skautai ir skautės AV par. salėje kovo 28 d. Ta proga uniformuoti skautai ir skautės su vėliavomis dalyvavo Mišiose. Po pamaldų buvo iškilminga sueiga ir mugės atidarymas. Visa eilė skautų buvo pakelti į augštesnius laipsnius. Jiems atitinkamų spalvų kaklaraiščius užrišo jų tėvai. Pirmą kartą buvo tokios įspūdingos apeigos. Už didelę paramą skautams buvo apdovanoti ordinais su rėmėjo kaspinais: J. Žurkevičienė, R. Lukošienė, G. Montvilienė, D. Staškevičienė, A. Čičinskienė, O. Kasperavičienė ir R. Staškevičiūtė. Mugė buvo turtinga, ypač tautinių motyvų medžio darbais. Tėvų komiteto buvo paruošti labai geri ir pigūs pietūs.

Šių metų vestuvėms jau užsakytos salės: Dainos Kerbelytės su Česlovu Vasiliausku, Reginos Staškevičiūtės su Juozu Piečaičiu, Kristinos Bendžiūtės su Daniu Makausku, Vilijos Malciūtės su Ryčiu Bulota, Silvijos Akstinaitės su Arūnu Staškevičiumi, Gabrusevičiūtės su Alinausku, Algio Pocausko su kanadiete. Džiugu, kad net šešios poros grynai lietuviškos. Sėkmės jiems būsimame šeimyniniame gyvenime.

Vytautas ir Agota Gustainiai kovo 27 d. atšventė 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Jiems staigmeną pagerbimą suruošė jų vaikai Jacinta ir Andrius. Dalyvavo giminės iš Čikagos, Toronto ir Montrealio bičiuliai, kurių susirinko per 50. Sukaktuvininkams buvo įteikta dovana — dviejų savaičių pilnos atostogos lėktuvu Bahamų salose.

Kun. dr. F. Jucevičius lituanistinei mokyklai parodė labai gražų ir įdomų spalvotą filmą su plačiais paaiškinimais. Tai filmas iš jo kelionės po Aziją, Didžiojo vandenyno salynus ir Europą. Būtų malonu tą filmą pamatyti ir suaugusiems.

Lituanistinės mokyklos mokytojai M. Jonynienė, M. Malciuvienė, R. Lukoševičiūtė ir R. Danaitytė dalyvavo mokytojų suvažiavime Hamiltone.

Daug montrealiečių dalį žiemos praleido Floridoje, St. Petersburge. Jų tarpe buvo sol. A. Keblys, S. A. Ališauskai, V. Kačergius, J. D. Gražiai, M. Gaputytė, Pr. Gaputis, Šalteniai, Ruzgas, Kreiviai, Jakubauskienė, Mitchel'ienė, Martinėnas, K. Leknickas ir kt. Čia jie susitikdavo lietuvių klube, kuriame būna įvairūs parengimai. Sol. A. Keblys buvo pakviestas dainuoti jūros šaulių vėliavos šventinimo iškilmėse. Mūsų solistas publikos buvo šiltai priimtas. Kaikurie vasarodami spėjo nusipirkti ir namus St. Petersburg Beach.

A. A.

Šaulių kuopų susirinkimai. Kovo 7 d. AV salėje įvyko L. K. Mindaugo ir "Neringos" atskiri šaulių kuopų metiniai narių susirinkimai. Abi kuopos primą sykį kartu su vėliavomis dalyvavo iškilmingose pamaldose, kurias atlaikė kun. J. Aranauskas, SJ. L. K. Mindaugo š. kp. susirinkimui pirmininkavo š. J. Šiaučiulis, sekretoriavo N. Bagdžiūnienė. Lietuvių šaulių s-gos įkūrėjo Vlado Pūtvio mirties paminėjimui paskaitą skaitė J. Šiaučiulis. Susirinkimas išklausė vildybos, revizijos komisijos ir garbės teismo pranešimus. Visi valdomieji organai palikti dar dvejų metų laioktarpiui.

L. K. Mindaugo š. kuopoje yra per 70 narių ir apie $2000 išde. Du nauji nariai davė priesaiką. Išrinkti atstovai į atstovų suvažiavimą Toronte. L. K. Mindaugo š. kp. sueina 20 metų nuo jos įsisteigimo (1956). Svarstytas sukakties paminėjimas. Susirinkimui pasibaigus, kartu su neringiečiais gražiai pabendrauta prie vaišių stalo, kurias paruošė abiejų kuopų sesės šaulės. **J. Š.**

Žvejotojų - Medžiotojų Klubo "Nida" 10 metų sukaktį ruošiamasi minėti gegužės 1 d. AV salėje be įprastinio baliaus. Ta proga iš Bostono pakviestas A. Gustaitis, kuris atliks humoristinę programą. Klubo veiklos apžvalgą padarys Stp. Kęsgaila. Į minėjimą yra pakviesti ir kitų žvejotojų-medžiotojų klubų atstovai.

LKV "Ramovė" Montrealio skyriaus metinis susirinkimas įvyko kovo 28 d. šaulių būstinėje. Susirinkimą pradėjo skyriaus pirm. P. Keturka. Susikaupimo minute pagerbti žuvę už Lietuvos laisvę. Susirinkimui pirmininkavo J. Šiaučiulis, sekretoriavo P. Gabrys. Išklausyti valdybos ir revizijos komisijos pranešimai. Skyriuje yra 30 narių, išde — per $200. Paaukota lituanistinei mokyklai $20, Tautos Fondui $30.

Skyriaus 20 metų veiklos sukakties minėjimas nukeltas į 25 metus.

Susirinkimas valdybą ir revizijos komisiją vienbalsiai perrinko sekančiai vienerių metų kadencijai. Susirinkimui pasibaigus pasivaišinta.

J. S.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6,0%	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.5%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.75%	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	10.0%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Laima Baltrėnaitė, "TŽ" skaitytoja, gyv. Los Angeles, Calif., mieste, atsiuntė "TŽ" auką $100 su prierašu: "for survival of a significant Lithuanian weekly." Reiškiame didžią padėką už jos duosnumą lietuviškai spaudai.

Daugiakultūrė Ontario taryba kovo 29 d. Macdonald Block rūmuose sukvietė etninių grupių atstovus ir laikraštininkus spaudos konferencijai. Naujasis tarybos pirm. dr. G. Korey pasakė kalbą, kurioje išdėstė savosios tarybos patariamąjį vaidmenį ir vyriausybės pateiktas rekomendacijas. Jo nuomone, etninės grupės turi glaudžiau bendradarbiauti. Vyriausybė esanti paprašyta informuoti visuomenę apie trečiosios kalbos mokymo galimybes. Be to, daugiakultūrė taryba rekomendavo vyriausybei skatinti švietimo vadybas įvesti daugiakultūres programas mokyklose, informuoti gyventojus apie galimybę gauti užskaitas atitinkamuose kursuose, įsteigti kursus paruošti kvalifikuotiems trečiosios kalbos mokytojams. Taipgi tarybai rekomenduojant įsteigta kultūros ministerija. Šioje spaudos konferencijoje dalyvavo ir Ontario premjeras W. Davis, kuris savo žodyje minėjo lėšų ribotumą daugiakultūriams reikalams.